

NLB Banka d.d., Sarajevo

**Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj neovisnog revizora	2
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvještaj o finansijskom položaju	7
Izvještaj o promjenama kapitala	8
Izvještaj o novčanim tokovima	9
Napomene uz finansijske izvještaje	10-115

U skladu sa Zakonom o računovodstvu reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 83/09), Uprava je dužna osigurati da za svaki finansijski period budu sastavljeni finansijski izvještaji u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI"), koja daju istinit i fer pregled stanja i rezultata poslovanja NLB Banke d.d., Sarajevo ("Banka") za taj period. MSFI objavljuje Međunarodni odbor za računovodstvene standarde.

Nakon provedbe odgovarajuće analize, Uprava opravdano očekuje da će Banka u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju slijedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Banka nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Banke. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Banke, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Lidija Žigić, predsjednik Uprave

NLB Banka d.d., Sarajevo
Koševo 3
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

31. mart 2020. godine

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja NLB Banke d.d., Sarajevo (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2019. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2019. godine, njenu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju neovisnog revizora u dijelu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja, uključujući i povezano pitanje. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na našu procjenu rizika pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja. Rezultati naših revizijskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

1. Individualna ispravka vrijednosti kredita

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi KM 773 miliona (ili 62% ukupne imovine) na 31. decembar 2019. godine. Ispravka vrijednosti za kreditne gubitke predstavlja subjektivno područje zbog visokog nivoa procjene primijenjene od strane Uprave prilikom određivanja rezervisanja ispravke.

Kao što je opisano u napomeni 3.22 Pregled značajnih računovodstvenih politika Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza, umanjeње vrijednosti kredita se određuje primjenom MSFI 9 Finansijski instrumenti.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje pojedinačnih rezervisanja za umanjeње vrijednosti kredita, a koji su klasifikovani kao instrumenti Stage 3.

Ključna područja procjene uključila su tumačenje zahtjeva da se odredi ispravka vrijednosti po osnovu primjene MSFI 9, koje je uključeno u Bančin model očekivanog kreditnog gubitka i procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjeње vrijednosti.

Mogući scenariji su bazirani na diskontovanim novčanim tokovima za individualno ocijenjene kredite i uključuju procjenu i kompleksna područja kao što su, indikatori umanjeња vrijednosti i same procjene novčanih tokova, uključujući realizaciju kolaterala.

Za više informacija molimo pogledajte Napomenu 3.22 Pregled značajnih računovodstvenih politika- umanjeње vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza, Napomenu 13 Krediti komitentima i Napomenu 4.2 Upravljanje kreditnim rizikom priloženih finansijskih izvještaja.

Razumjeli smo i ocijenili procese i kontrole za identifikovanje događaja u kreditnom portfoliju koji umanjuju vrijednost, kao i proces koji se odnosi na procjenu ispravke vrijednosti kredita koji su pojedinačno ocijenjeni.

Uključili smo stručnjake iz oblasti informacionih tehnologija u područjima koja su zahtijevala njihovu stručnost kao što je pouzdanost podataka da nam pomognu u provođenju revizijskih procedura.

Ocijenili smo kriterij za određivanje da li je događaj obezvrijeđen nastao i da li je postojao uslov za izračun rezervisanja za kreditne gubitke. Testirali smo uzorak kredita sa karakteristikama koje mogu dati naznaku da se desio događaj koji zahtijeva umanjeње vrijednosti da bismo utvrdili da li je uprava identifikovala taj događaj.

Na uzorku individualno obezvrijeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za ispravku vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika. Također smo provjerili matematičku ispravnost izračuna menadžmenta za ispravku vrijednosti. Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun ispravke vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove i njihovo vrijeme i procjenu uzetog kolaterala, i diskutovali sa menadžmentom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama.

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomenu 3.22 Pregled značajnih računovodstvenih politika - umanjeње vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza, Napomenu 13. Krediti komitentima i Napomenu 4.2 Upravljanje kreditnim rizikom priloženih finansijskih izvještaja.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanjem, ako je primjenjivo, pitanja povezanih sa vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupa, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je napravila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju neovisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama. Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem izvještaju neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice objave nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Zvonimir Madunić, Direktor

Ivana Lazarević Soldat, Licencirani revizor

1. april 2020. godine

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)*

	Napomena	2019.	2018.
Prihodi po kamatama obračunati primjenom efektivne kamatne stope	5a	42.838	41.781
Prihodi po osnovu ostalih kamata koji nisu obračunati primjenom efektivne kamatne stope	5a	124	135
Rashodi po kamatama	5b	(7.532)	(7.369)
Neto prihodi po osnovu kamata	5	35.430	34.547
Prihodi od naknada i provizija	6a	26.170	22.059
Rashodi od naknada i provizija	6b	(9.316)	(8.109)
Neto prihodi od naknada i provizija	6	16.854	13.950
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne gubitke (neto)	7	(3.777)	(5.371)
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (neto)	7, 24	(485)	(340)
Dobit po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz BU ¹ (neto)		710	306
Dobit po osnovu kursnih razlika	8	1.117	1.105
Ostali prihodi od poslovanja	9b	1.032	1.345
Troškovi zaposlenih	9a	(16.386)	(16.530)
Opći i administrativni troškovi	9	(12.433)	(11.288)
Ostali rashodi od poslovanja		(988)	(329)
Dobit prije oporezivanja		21.074	17.395
Porez na dobit	10	(2.520)	(1.888)
Neto dobit za godinu		18.554	15.507
Ostala sveobuhvatna dobit:			
Dobit po osnovu vlasničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz OSD ² (neto)		3	6
Dobit po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz OSD (neto)		1.444	913
(Gubitak)/ dobit po osnovu rezervisanja za otpremnine (MRS 19) (neto)		(122)	100
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		1.325	1.019
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		19.879	16.526
Zarada po dionici (u KM)	25	48,48	40,52

Napomene na stranama od 10 do 115 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

¹BU – bilans uspjeha² OSD- ostala sveobuhvatna dobit

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o finansijskom položaju

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH	11	228.414	242.299
Plasmani bankama	12	100.093	100.114
Kreditni komitentima	13	772.828	694.733
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz BU	14	1.448	1.719
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	15	98.291	76.850
Vlasnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	15	91	88
Nekretnine, oprema i imovina sa pravom korištenja	16	34.261	24.547
Nematerijalna imovina	17	1.082	632
Ostala aktiva	18	4.540	10.499
Ukupna aktiva		1.241.048	1.151.481
OBAVEZE			
Depoziti banaka	19	16.774	22.752
Depoziti komitenata	20	1.007.697	923.733
Obaveze po uzetim kreditima	21	34.338	39.530
Subordinirani dug	22	5.997	-
Ostale obaveze	23	18.232	11.510
Ostala rezervisanja	24	4.897	3.987
Ukupne obaveze		1.087.935	1.001.512
KAPITAL			
Dionički kapital	25	53.605	53.605
Zakonske rezerve		78.899	74.260
Revalorizacija rezerve - finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD		2.750	1.303
Ostale revalorizacije rezerve		(695)	(573)
Zadržana dobit		18.554	21.374
Ukupni kapital		153.113	149.969
Ukupni kapital i obaveze		1.241.048	1.151.481

Napomene na stranama od 10 do 115 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 31. marta 2020. godine te ih potpisuje:

 Jure Peljhan
 Član Uprave

 Denis Hasanić
 Član Uprave

 Lidiya Žigic
 Predsjednik Uprave

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o promjenama kapitala

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Ostala sveobuhvatna dobit				Zadržana dobit	Ukupno
			Vrednovanje finansijske imovine AFS	Vrednovanje finansijske imovine po FVOSD	Očekivani kreditni gubici za imovinu po FVOSD	Ostale revalorizacione rezerve		
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	53.605	64.934	384	-	-	(673)	15.186	133.436
Efekat prelaska na MSFI 9	-	7	(384)	384	583	-	-	590
Stanje na dan 1. januara 2018. godine prema MSFI9	53.605	64.941	-	384	583	(673)	15.186	134.026
Raspored dobiti za 2017. godinu	-	9.319	-	-	-	-	(9.319)	-
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	-	-	15.507	15.507
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	617	(281)	100	-	436
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	617	(281)	100	15.507	15.943
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	53.605	74.260	-	1.001	302	(573)	21.374	149.969
Raspored dobiti za 2018. godinu	-	4.639	-	-	-	-	(4.638)	1
<i>Isplaćene dividende</i>	-	-	-	-	-	-	(16.736)	(16.736)
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	-	-	18.554	18.554
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	1.522	(75)	(122)	-	1.325
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.522	(75)	(122)	18.554	19.879
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	53.605	78.899	-	2.523	227	(695)	18.554	153.113

Napomene na stranama od 10 do 115 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o novčanim tokovima

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2019.	2018.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata po kreditima		39.224	37.525
Primici naknada i provizija po kreditima te naknada od mjenjačkih poslova		34.011	29.708
Plaćene kamate na depozite komitentima		(9.702)	(9.239)
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(40.686)	(39.620)
Isplate po vanbilansnim ugovorima		(533)	(74)
Primici i isplate po vanrednim stavkama		156	875
(Povećanje) u operativnoj aktivni:			
(Povećanje) kredita datih komitentima		(81.016)	(47.110)
Povećanje u operativnim obavezama:			
Povećanja depozita komitenata i ostale obveze iz tekućeg poslovanja		90.740	92.468
Plaćeni porez na dobit		(2.083)	(2.724)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti:		30.111	61.809
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici kamata od plasmana finansijskim institucijama		1.403	1.098
Primici dividendi		23	13
(Nabavka) finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto		(18.350)	(553)
(Nabavka) nematerijalnih sredstva		(1.269)	(351)
(Nabavka) nekretnina i opreme		(5.514)	(4.901)
Prodaja ostalih sredstava		(3)	(6)
Neto novčana sredstva (korištena u) ulagačke aktivnosti		(23.710)	(4.700)
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Kamata plaćena na pozajmice		(3.488)	(2.953)
Primljene pozajmice		13.690	18.580
Povrat pozajmica		(13.007)	(22.232)
Plaćeni lizing imovine sa pravom korištenja		(1.125)	-
Isplata dividendi		(16.541)	-
Neto novčana sredstva korištena u finansijskim aktivnostima:		(20.471)	(6.605)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata:		(14.070)	50.504
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine:	11, 12	338.201	287.698
Efekti promjene deviznog kursa:		9	(1)
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine:	11, 12	324.140	338.201

Novac i novčane ekvivalente čine gotovina u blagajni i sredstva na računima kod Centralne banke BiH (napomena 11 – bruto izloženost), te sredstva na računima kod drugih banaka (napomena 12 – bruto izloženost) bez plasmana bankama preko 30 dana (napomena 4), bez pripadajućih obračunatih dospeljih i nedospeljih kamata i naknada.

	Napomena	2019.	2018.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH (bruto)	11	228.598	242.499
Plasmani bankama (bruto)	12	100.112	100.133
Umanjeno za:			
Novčana sredstva sa dospeljećem preko 30 dana		(4.570)	(4.431)
Ukupno		324.140	338.201

Napomene na stranama od 10 do 115 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa, koja je kao je samostalno dioničko društvo Banka organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je inicijalno upisana u Registar privrednih subjekata kod Kantonalnog suda u Tuzli, a danas kod Općinskog suda u Sarajevu, te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: FBA) i drugih nadležnih organa.

Skupština dioničara Banke donijela je dana 16. septembra 2015. godine Odluku o promjeni adrese sjedišta i promjeni naziva Banke, osnovom koje je sjedište Banke izmješteno iz Tuzle u Sarajevo, na adresu Džidžikovac 1. Slijedom navedene promjene došlo je i do promjene u nazivu Banke, iz NLB Banka d.d., Tuzla u NLB Banka d.d., Sarajevo.

Dana 5. novembra 2015. godine Općinski sud u Sarajevu donio je Rješenje o izmjenama podataka, kojim je u Registru privrednih subjekata izvršen upis promjene naziva i sjedišta Banke.

Skupština dioničara Banke donijela je dana 28. novembra 2019. godine odluku o promjeni adrese sjedišta Banke, sa dosadašnje adrese u ulici Džidžikovac broj 1, Sarajevo, na novu adresu sjedišta Banke, ulica Koševo broj 3, Sarajevo, koja promjena je upisana u Registar privrednih subjekata Općinskog suda Sarajevo dana 24. decembra 2019. godine.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova u poslovnoj mreži, i to:

- a) Podružnica Tuzla sa agencijama Centar, Slatina, Irac i Sjenjak i ekspoziturama Lukavac, Brčko, Orašje i Čelić,
- b) Podružnica Sarajevo sa agencijama Centar, Pofalići, Ilidža, Markale, Alipašino Polje, Ferhadija i Dobrinja i ekspoziturom Goražde,
- c) Podružnica Mostar sa agencijama Centar i Rondo i ekspoziturama Čapljina, Široki Brijeg i Ljubuški,
- d) Podružnica Kalesija sa agencijom Centar i ekspoziturama Sapna i Teočak,
- e) Podružnica Tuzla 2 sa agencijom Centar i ekspoziturama Doboj Istok, Gradačac, Živinice, Srebrenik, Odžak, Banovići i Kladanj,
- f) Podružnica Zenica sa agencijom Centar i ekspoziturama Travnik, Vitez i Tešanj i
- g) Podružnica Bihać sa agencijom Centar i ekspoziturom Cazin.

Preko centrale u Sarajevu i razvijene poslovne mreže Banka je ovlaštena da obavlja sve vrste poslova koje banke mogu obavljati i to:

1. primanje i polaganje depozita ili drugih povratnih sredstava;
2. davanje i uzimanje kredita i zajmova;
3. izdavanje garancija i svih oblika jemstva;
4. usluge unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa novca, u skladu sa posebnim propisima;
5. kupovina i prodaja strane valute i plemenitih metala;
6. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući platne kartice, putne i bankarske čekove);
7. finansijski lizing;
8. kupovina, prodaja i naplata potraživanja (faktoring, forfeiting i drugo);
9. kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca za svoj ili tuđi račun;
10. kupovina i prodaja vrijednosnih papira (brokersko-dilerski poslovi);
11. upravljanje portfeljom vrijednosnih papira i drugim vrijednostima;
12. poslovi podrške tržištu vrijednosnih papira, poslovi agenta i preuzimanja emisije, u skladu sa propisima koji uređuju tržište vrijednosnih papira;
13. poslovi investicionog savjetovanja i skrbnički poslovi;
14. usluge finansijskog menadžmenta i savjetovanja;
15. usluge prikupljanja podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih lica koji samostalno obavljaju registrovanu poslovnu djelatnost;

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2019. godine**

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)

1. Opći podaci (nastavak)

- 16. usluge iznajmljivanja sefova;
- 17. posredovanje u poslovima osiguranja, u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju, osim u osiguranju od odgovornosti za motorna vozila;
- 18. druge poslove koji predstavljaju podršku konkretnim bankarskim poslovima.

Dioničari Banke

	31. decembar 2019.		31. decembar 2018.	
	Iznos u	%	Iznos u	%
	KM		KM	
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana,				
Slovenija	52.177.300	97,34	52.177.300	97,34
Ostali	1.427.860	2,66	1.427.860	2,66
Ukupno	53.605.160	100,00	53.605.160	100,00

Sjedište Banke je na adresi Koševo 3, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Većinski vlasnik Banke je Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana sa 97,34% udjela u dioničkom kapitalu na dan 31. decembra 2019. godine, koja je i krajnji vlasnik Banke.

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2019. godine NLB Banka d.d., Sarajevo je imala 450 zaposlenih (31. decembar 2018.: 455 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

31. decembar 2019. godine:

Predsjednik	Blaž Brodnjak	30.5.2017-29.5.2021
Zamjenik predsjednika	Boštjan Kovač	30.5.2017-29.5.2021
Član	Igor Zalar	6.10.2017-29.5.2021
Nezavisni član	Ayda Šebić	30.5.2017-29.5.2021
Nezavisni član	Dragan Kovačević	30.5.2017-29.5.2021

Odbor za reviziju

31. decembar 2019. godine:

Predsjednik	Tatjana Jamnik Skubic	2.6.2018-1.6.2022
Član	Suzana Žigon	2.6.2018-1.6.2022
Član	Andreja Golubić	2.6.2018-1.6.2022
Član	Polona Kurtevski	1.7.2019-1.6.2022
Član	Zoran Blagojević	2.6.2018-1.6.2022

Odbor za rizike

31. decembar 2019. godine:

Predsjednik	Igor Zalar	1.2.2018-29.5.2021
Zamjenik predsjednika	Boštjan Kovač	1.2.2018-29.5.2021
Član	Dragan Kovačević	1.2.2018-29.5.2021

Uprava

31. decembar 2019. godine:

Predsjednik Uprave	Lidija Žigić	1.1.2017-31.12.2020
Član Uprave	Denis Hasanić	1.1.2017-31.12.2020
Član Uprave	Jure Peljhan	1.1.2017-31.12.2020

Glavni interni revizor Elma Spahović

Sekretar Banke Amela Dizdarević-Bulja

1. Opći podaci (nastavak)

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima

Blaž Brodnjak, predsjednik Nadzornog odbora

1. NLB d.d., Ljubljana, predsjednik Uprave
2. NLB Banka a.d. Banja Luka, predsjednik Nadzornog odbora
3. NLB Banka a.d., Skopje, predsjednik Nadzornog odbora
4. NLB Vita d.d., član Nadzornog odbora
5. Udruženje banaka Slovenije, predsjednik Nadzornog odbora
6. AmCham Slovenia (American Chamber of Commerce), član Odbora guvernera

Boštjan Kovač, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora

Igor Zalar, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, član Nadzornog odbora

Ayda Šebić, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, član Nadzornog odbora

Dragan Kovačević, član Nadzornog odbora

1. NLB Banka a.d. Banja Luka, član Nadzornog odbora

1. Opći podaci (nastavak)**1.1. Makroekonomsko okruženje**

U tekućoj godini primjetno je usporavanje ekonomskog rasta, što negativno utječe na bržu razvojnu konvergenciju prema razvijenijim zemljama. Ekonomski rast je zabilježen i u prvom polugodištu 2019. godine, mada nešto slabijeg intenziteta u poređenju s prethodnom godinom. Industrijska proizvodnja je u prva tri kvartala zabilježila snažan pad na godišnjem nivou usljed usporavanja ekonomskih aktivnosti glavnih vanjskotrgovinskih partnera, ali i otežanog poslovanja pojedinih strateških preduzeća. Očekuje se da će se ovo usporavanje industrijske proizvodne reflektirati i na intenzitet ekonomske aktivnosti u narednom periodu.

Inflatorni pritisci, mjereno indeksom potrošačkih cijena, stagniraju u odnosu na drugi kvartal 2019. godine, ali su znatno slabiji u odnosu na isti period 2018. godine. Prema administrativnim podacima, u trećem kvartalu je nastavljen trend pada broja nezaposlenih i rasta broja zaposlenih, uz sve izraženije negativne demografske promjene koje utiču na tržište rada.

Devizne rezerve su, između ostalog, i zbog sezonskih faktora, zabilježile značajan porast u trećem kvartalu 2019. godine. Iako su zabilježene određene oscilacije među kvartalima, monetarna multiplikacija je relativno nepromijenjenog intenziteta od početka 2018. godine.

Smanjenje depozitne stope ECB-a, u trećem kvartalu 2019. godine, je automatski povisilo naknadu koju CBBiH naplaćuje od komercijalnih banaka za držanje sredstava iznad obavezne rezerve na računima kod centralne banke. Stopa naknade na obaveznu rezervu je ostala nepromijenjena. Zbog rasta osnovice za obračun obavezne rezerve, prvenstveno prenosivih depozita domaćih sektora u KM, obavezna rezerva je nastavila trend rasta. Trend rasta viška iznad obavezne rezerve je, takođe, nastavljen i pored povećanja negativne stope naknade u septembru sa -40 na -50 b.p. Prethodno je stopa naknade na višak iznad obavezne rezerve izmijenjena sa -20 b.p. na -40 b.p. u maju 2019. godine.

U prvoj polovini 2019. godine, deficit na tekućem računu se produbio zbog rasta deficita na računu roba. Negativni efekti produbljenja trgovinskog deficita donekle su ublaženi porastom suficita na računima usluga. Vanjskotrgovinski deficit za prvih devet mjeseci je produbljen, u poređenju s istim periodom 2018. godine, ali je bitno napomenuti da je u trećem kvartalu, na godišnjem nivou, zabilježeno smanjenje i izvoza i uvoza. Deficit tekućeg računa je u prvom polugodištu finansiran, u najvećoj mjeri, novim zaduživanjem u vidu trgovinskih kredita i prilivom direktnih stranih investicija. Rezervna aktiva i dalje bilježi trend rasta.³

Kao rezultat svojih analiza 6. septembra 2019. agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa pozitivnim izgledima”. U februaru 2019. agencija Moody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima”.⁴

Bankarski sektor

U FBiH na dan 30. septembra 2019. godine poslovalo je 15 komercijalnih banaka, sa 539 organizacionih dijelova, u kojima je bilo zaposleno ukupno 6.745 osoba.

Ukupna neto aktiva na nivou bankarskog sektora u FBiH sa 30.9.2019. godine iznosi 23,7 milijardi KM i za 1,6 milijardi KM ili 7,5% je veća u odnosu na 31.12.2018. godine.

³Bilten 3 CBBiH 2019

⁴www.cbbh.ba

1. Opći podaci (nastavak)**1.1. Makroekonomsko okruženje**

Kreditni, sa učešćem od 62,8% u strukturi ukupne aktive, zabilježili su rast u odnosu na kraj 2018. godine u iznosu od 580,9 miliona KM ili 4,1%, tako da na dan 30. septembra 2019. godine iznose 14,9 milijardi KM. Rast kredita sa 30. septembra 2019. godine u odnosu na kraj 2018. godine ostvaren je kod kredita odobrenih stanovništvu, privatnim preduzećima, nebankarskim finansijskim institucijama i ostalim sektorima, a smanjeno je kreditiranje vladinih institucija, bankarskih institucija i javnih preduzeća.

Učešće NPL-a je smanjeno sa 8,5% na 7,6%, kao rezultat kreditnog rasta i aktivnosti na naplati. Učešće NPL-a pravnih lica u odnosu na ukupne kredite pravnim licima iznosi 9,4%, što je za 1,2 p.p. manje u odnosu na kraj 2018. godine, a učešće NPL-a kod stanovništva u odnosu na ukupne kredite stanovništvu iznosi 5,8%, što je za 0,4 p.p. manje u posmatranom periodu.

Depoziti su dostigli iznos od 19 milijardi KM, uz ostvareni rast u iznosu od 1,4 milijarde KM ili 7,7% i ostali su najznačajniji izvor finansiranja, sa učešćem od 79,9% u ukupnoj pasivi. Štedni depoziti, kao najznačajniji i najveći segment depozitnog i finansijskog potencijala banaka, povećani su za 517,8 miliona KM ili 5,9% i iznose 9,3 milijarde KM.

Ukupni kapital banaka u FBiH na dan 30. septembra 2019. godine iznosi 3,2 milijarde KM, što je za 188,0 miliona KM ili 6,3% više u odnosu na kraj 2018. godine, od čega dionički kapital iznosi 1,3 milijarde KM. Učešće ukupnog kapitala u izvorima na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 13,3%. Regulatorni kapital iznosi 2,7 milijardi KM i povećan je za 201,5 miliona KM ili 8,1% u odnosu na kraj 2018. godine.

Stopa regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH na dan 30. septembra 2019. godine iznosi 18,0% i veća je od zakonom propisanog minimuma od 12%. Ista je za 0,5 p.p. veća u odnosu na kraj 2018. godine. Na nivou bankarskog sektora FBiH iskazane su veće i ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala) u odnosu na propisane minimume. Stopa finansijske poluge na nivou bankarskog sektora FBiH na dan 30.9.2019. godine iznosi 10,3% (propisani minimum 6%) i veća je za 0,2 p.p. u odnosu na kraj 2018. godine.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH sa 30.9.2019. godine zadovoljavajuća.

Na nivou bankarskog sektora u FBiH, prema izvještajnim podacima banaka sa 30. septembra 2019. godine, iskazan je pozitivan finansijski rezultat - dobit u iznosu od 250,9 miliona KM, što je za iznos od 4,3 miliona KM ili 1,7% više u odnosu na isti period 2018. godine.⁵

Uprava Banke vjeruje da je poduzela sve potrebne mjere da podrži postojanje i rast poslovanja Banke u postojećim okolnostima.

⁵Informacija o bankarskom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine 30. septembar 2019. godine

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sljedećih izmijenjenih MSFI koja su usvojena od strane Banke od 1. januara 2019. godine:

- **MSFI 16 Lizing**

MSFI 16 definiše principe za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objelodanjivanje lizinga za obje strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahtijeva da zajmoprimac prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izvještajima. Zajmoprimci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromijenjeno.

Banka je u skladu sa zahtjevima MSFI 16, utvrdila ugovore koji ispunjavaju definiciju zakupa. Najznačajnije vrste zakupa su najmovi poslovnih prostora, mali broj parkirnih mjesta koja glase na ime i zakup opreme, tačnije POS uređaja. Jedna od najvažnijih pretpostavki za izračun neto sadašnje vrijednosti bio je rok zakupa potpisan na neodređeno vrijeme. Za ove zakupe, Banka je preuzela 5-godišnji rok zakupa. Banka je ocijenila da nema strateške objekte koji su pod najmom. Druga važna pretpostavka za izračun neto sadašnje vrijednosti budućih zakupa bila je diskontna stopa po kojoj je Banka primijenila internu transfernu cijenu za depozite stanovništva. Na dan prelaska na MSFI 16, ta stopa je iznosila između 0,97 % i 2,2%, zavisno od roka ugovora.

Na prelasku na MSFI 16 Banka je, odabrala modificirani retrospektivni pristup, gdje se imovina prava korištenja mjeri kao iznos jednak obavezi zakupa. Prva primjena je rezultirala evidentiranjem obaveza po osnovu najma u iznosu od 5.170 hiljada KM i u skladu s tim, a uvažavajući unaprijed plaćene zakupnine, prava na korištenje sredstva u iznosu od 5.180 hiljada KM. Uticaj na regulatorni kapital nije značajan.

Pogledati Napomenu 16 za efekte primjene ovog standarda i detaljna objelodanjivanja.

- **MSFI 9: Funkcija pretplate sa negativnom nadoknadom (Izmjena i dopuna)**

Izmjena i dopuna omogućava da finansijska imovina sa funkcijom pretplate koja dozvoljava ili zahtijeva od ugovorne strane u ugovoru ili da plati ili primi razumnu kompenzaciju za raniji raskid ugovora (tako da iz perspektive vlasnika imovine može biti "negativne nadoknade"), da bude vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali rezultat. Usvajanje ovog standarda nije imalo značajnijeg uticaja na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 28: Dugoročna ulaganja u pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima (Izmjene i dopune)**

Izmjene i dopune se odnose na to da li mjerenje, osobito zahtjevi za umanjenje (ispravku) vrijednosti, dugoročnih ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate koji, u suštini, čine dio "neto investicije" u pridruženom društvu ili zajedničkom poduhvatu, treba da budu regulisani MSFI 9, MRS 28 ili kombinacijom oba. Izmjene i dopune objašnjavaju da Društvo treba da primjeni MSFI 9 Finansijski instrumenti, prije nego što primjeni MRS 28, na dugoročna ulaganja za koje se ne primjenjuje metod kapitala (equity metod). U primjeni MSFI 9, entitet ne uzima u obzir bilo kakva prilagođavanja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih ulaganja koji proističu iz primjene MRS 28. Usvajanje izmjena i dopuna ovog standarda nije imalo uticaja na finansijske izvještaje Banke.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (*nastavak*)

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (*nastavak*)

- **IFRIC tumačenje 23: Neizvjesnost u pogledu tretmana poreza na dobit**

Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dobit, u okolnostima kada poreski tretman podrazumijeva neizvjesnost koja utiče na primjenu MRS 12. Tumačenje pruža smjernice za razmatranje neizvjesnih poreskih tretmana (pojedinačno ili u cjelini), potencijalno ispitivanje od strane poreskih vlasti, kao i prikladne metode za reflektovanje tih neizvesnosti i računovodstveno obuhvatanje usljed promjene okolnosti i činjenica. Usvajanje tumačenja ovog standarda nije imalo uticaja na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 19: Izmjene, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih (Izmjena)**

Izmjene standarda uslovljavaju entitete da uzimaju u obzir ažurirane aktuarske pretpostavke kako bi utvrdili tekuće troškove i neto kamatu za preostali period godišnjeg izvještavanja nakon što je na snagu stupila izmjena, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih. Izmjene standarda takođe pojašnjavaju kako računovodstvo za izmjene, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih utiče na primjenu zahtjeva za ograničenje imovine. Usvajanje ovih izmjena standarda nije imalo uticaja na finansijske izvještaje Banke.

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao **Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2015 – 2017**, koji predstavlja skup izmjena i dopuna MSFI. Izmjene i dopune su primjenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2019. godine. Uprava je ocijenila da usvajanje ovih izmjena i dopuna nema uticaja na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednička ulaganja i aranžmani:**

Izmjene i dopune MSFI 3 razjašnjavaju da, kada entitet stekne kontrolu nad poslovanjem koje predstavlja zajedničko ulaganje, ponovo se odmjerava interes koji ima u tom poslu. Sa druge strane, izmjene i dopune u okviru MSFI 11 objašnjavaju da, kada entitet stekne zajedničku kontrolu nad poslom koji predstavlja zajedničko ulaganje, ne vrši se ponovno odmjeravanje cjelokupnog prethodno stečenog interesa u aranžmanu.

- **MRS 12 Porez na dobit:** Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju da posljedice plaćanja po osnovu finansijskih instrumenata klasifikovanih kao kapital, na porez na dobit, treba da budu priznate uzimajući u obzir gdje su priznate prošle transakcije ili događaji koji su generisali raspodjeljivu dobit.

- **MRS 23 Troškovi pozajmljivanja:** Izmjene i dopune standarda, razjašnjavaju 14. pasus standarda, kada je sredstvo spremno za svoju namijenjenu upotrebu ili prodaju, a troškovi pozajmljivanja, koji su direktno u vezi sa sredstvom, ostanu neplaćeni – treba da budu uključeni u finansijske obaveze Banke.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (*nastavak*)

2.2. Standardi koji su izdati od strane Odbora za Međunarodne standarde, ali ne i prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji, te još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **Izmjena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**

Izmjene i dopune ukazuju na poznato neslaganje zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posljedica izmjena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje bez obzira da li je riječ o zavisnom društvu ili ne. Djelimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva dio zavisnog društva. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primjene ovog standarda na neodređeno vrijeme čekajući ishod istraživanja vezano za primjenu metoda učešća. Uprava je ocijenila da usvajanje izmjena ovog standarda neće imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje**

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao revidirani Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje 29. marta 2018. godine. Ovaj okvir postavlja sveobuhvatan skup koncepta za finansijsko izvještavanje, uvođenje standarda, smjernice potrebne onima koji pripremaju dosljedne računovodstvene politike kao i pomoć ostalima kojima je u cilju da razumiju i tumače standarde. Odbor je takođe izdao poseban prateći dokument, Izmjene i dopune referenci u konceptualnom okviru MSFI standarda, koji predstavlja izmjene onih standarda na koje je uticano, kako bi se ažurirale i reference izmijenjenog Konceptualnog okvira. Cilj izmjene referenci je da podrži prelaz na novi Konceptualni okvir za kompanije koje razvijaju računovodstvene politike koristeći konceptualni okvir u slučajevima kada u pojedinim transakcijama MSFI nisu primjenljivi. Za one koji pripremaju računovodstvene politike zasnovane na Konceptualnom okviru, na snazi je za period od ili nakon 1. januara 2020. godine. Uprava je ocijenila da usvajanje Konceptualnog okvira za izvještavanje neće imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MSFI 3: Poslovne kombinacije (Izmjena)**

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmjene u Definiciji biznisa (Izmjene u MSFI 3) sa ciljem rješavanja poteškoća entitetima tokom utvrđivanja toga da li su stekli biznis ili imovinu. Ove izmjene se odnose na poslovne kombinacije kojima je dan sticanja u prvom godišnjem izvještajnom periodu koji počinje na dan, ili nakon 1. januara 2020 godine, kao i sticanjima imovine koja se dese na ili nakon tog perioda, sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Uprava je ocijenila da usvajanje izmjena ovog standarda neće imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja i MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške: 'Definicija materijalnosti' (Izmjene)**

Izmjene standarda stupaju na snagu za period počev od 1. januara 2020. godine ili kasnije sa mogućnošću ranijeg početka primjene. Izmjene pojašnjavaju definiciju materijalnosti i način na koji se primjenjuje. Nova definicija navodi da, 'Informacija je materijalna ako njeno izostavljanje ili pogrešno prikazivanje može da utiče na odluke koje primarni korisnici finansijskih izvještaja opšte namjene donose na osnovu tih finansijskih izvještaja, koji pružaju finansijske informacije u vezi sa konkretnim društvom koje izvještava. Pored toga, objašnjenja koja prate definiciju su poboljšana. Izmjene i dopune su takođe dovele do toga da definicija materijalnosti bude konzistentna kroz sve MSFI standarde. Uprava je ocijenila da usvajanje izmjena ovog standarda neće imati uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (*nastavak*)

2.2. Standardi koji su izdati od strane Odbora za Međunarodne standarde, ali ne i prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji, te još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeniusvojeni (*nastavak*)

- **Reforma referentne kamatne stope - MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 (Izmjene i dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2020., te se moraju primjenjivati retrospektivno. Ranija primjena je dozvoljena. U septembru 2019. IASB je objavio izmjene i dopune MSFI-ja 9, MRS 39 i MSFI-ja 7, kojima se završava prva faza rada kako bi se odgovorilo na učinke reforme međubankarskih ponuđenih stopa (IBOR) na finansijsko izvještavanje. Druga faza će se fokusirati na pitanja koja bi mogla utjecati na finansijsko izvještavanje kada se postojeća referentna kamatna stopa zamijeni kamatnom stopom bez rizika (RFR). Objavljene izmjene se bave pitanjima koja utječu na finansijsko izvještavanje u razdoblju prije zamjene postojeće referentne kamatne stope alternativnom kamatnom stopom i bave se implikacijama na posebne zahtjeve računovodstva zaštite u MSFI 9 Finansijski instrumenti i MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, za koje je potrebna „forward-looking“ analiza. Izmjene i dopune osigurale su privremene olakšice, primjenjive na sve odnose zaštite, koji su izravno pod utjecajem reforme referentne kamatne stope, koji omogućuju nastavak računovodstva zaštite tijekom razdoblja neizvjesnosti prije zamjene postojećeg referentne kamatne stope alternativnim, gotovo bezrizičnim kamatnim stopama. Postoje i izmjene MSFI-ja 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja u vezi dodatnih objavljivanja oko neizvjesnosti koja proizlaze iz reforme referentne kamatne stope. Banka je u procesu utvrđivanja efekata, ali Uprava smatra da usvajanje navedenih izmjena i dopuna neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje.

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija obaveza kao tekućih ili netekućih (Izmjene)**

Izmjene su na snazi za godišnja razdoblja izvještavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primjena. Cilj izmjena je promovisati dosljednost u primjeni zahtjeva pomažući kompanijama da utvrde da li se u izvještaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obveze s neizvjesnim datumom podmirenja trebaju klasificirati kao tekuće ili dugoročne. Izmjene i dopune utječu na predstavljanje obveza u izvještaju o finansijskom položaju i ne mijenjaju postojeće zahtjeve oko mjerenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društva objavljuju o tim stavkama. Također, izmjene i dopune razjašnjavaju zahtjeve za klasifikacijom duga koji društvo može podmiriti izdavanjem vlastitih kapitalnih instrumenata. Uprava je ocijenila da usvajanje navedenih izmjena neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Računovodstveni propisi primjenjivi u Federaciji temelje se na odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji („Zakon“) (Službene novine 83/09). Društva sastavljaju i objavljuju svoje finansijske izvještaje u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja standarda“), te Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) i njihovim dopunama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja“) koje je izdao Odbor za Međunarodne standarde („IASB“ ili „Odbor“), koji su prevedeni i objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika u Federaciji (prema ovlasti Komisije za računovodstvo Bosne i Hercegovine, broj 2-11/06). Odluke o objavi standarda broj O-1/2-2017 od 13. januara 2017. godine i O-1/7-2017 od 24. maja 2017. godine su obvezujuće za razdoblja koja počinju 1. januara 2017. godine. Ove odluke uključuju MRS-ove, MSFI-jeve i tumačenja objavljena od strane Odbora u Plavoj knjizi („Blue book“) (izdanje 2016), poglavlje A i uključuju sve dopune i poboljšanja objavljenja u 2016. godini. Svi naknadno objavljeni standardi i novi ili dopunjeni MSFI-jevi i tumačenja objavljeni od strane Odbora nakon oktobra 2017. godine nisu prevedeni i objavljeni.

Tokom pripreme ovih MSFI finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine Banka je razmotrila da li primjena standarda objavljenih od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde koji su primjenjivi na tekuću godinu, a još nisu prevedeni i objavljeni u FBiH rezultira materijalnim odstupanjem od relevantne primjenjive lokalne regulative.

Banka je zaključila da ovo nije slučaj, stoga je mišljenje rukovodstva da ovi MSFI finansijski izvještaji također zadovoljavaju zakonsku obavezu Banke da objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa primjenjivom relevantnom lokalnom računovodstvenom regulativom.

3.2. Koncept vremenske neograničenosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za finansijsku imovinu i obaveze koje se mjere i iskazuju po fer vrijednosti.

Poslovni događaji evidentiraju se na dan njihovog nastanka.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili bi bila plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na primarnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena upotrebom druge tehnike procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)**

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene.

Osim toga, za potrebe finansijskog izvještavanja pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na Nivoe 1, 2 ili 3, na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- ulazni podaci Nivoa 1 su (nekorigovane) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i koje su Banci dostupne na datum mjerenja;
- ulazni podaci Nivoa 2 su oni, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno i
- ulazni podaci Nivoa 3 su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

U tehnikama procjene vrijednosti, koje se koriste pri mjerenju fer vrijednosti, maksimalno se koriste relevantni uočljivi ulazni podaci, dok se primjena neuočljivih ulaznih podataka svodi na minimum.

U slučajevima kada se ulazni podaci, koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze, mogu klasifikovati u različite nivoe hijerarhije fer vrijednosti, mjerenje fer vrijednosti se u cijelosti klasifikuje u isti nivo kao i ulazni podatak najnižeg nivoa koji je značajan za cjelokupno mjerenje.

Banka vrši prijenose, odnosno reklasifikaciju između nivoa hijerarhije fer vrijednosti onda kada za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze koristi ulazne podatke koji se klasifikuju u nivo različit od nivoa u koji su se klasifikovali ulazni podaci korišteni prilikom prethodnog mjerenja fer vrijednosti te imovine ili obaveze.

Prenos finansijskih sredstava iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti vrši se prilikom promjene okolnosti ili ulaznih podataka:

- Iz nivoa 1 u nivo 2: kada se obveznica povuče sa organizovanog tržišta ili kada postane nelikvidna (bez trgovanja 6 mjeseci).
- Iz nivoa 1 u nivo 3: kada se akcije povuku sa organizovanog tržišta, ako je pokrenut stečajni postupak, prestanak objave vrijednosti.
- Iz nivoa 2 u nivo 3: kada se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta povuče sa organizovanog tržišta, početak stečajnog postupka (za akcije i obveznice).
- Iz nivoa 2 u nivo 1: ako se obveznicama počne aktivno trgovati na organizovanom tržištu.
- Iz nivoa 3 u nivo 1: ako se akcije ili obveznice uvrste na organizovano tržište.
- Iz nivoa 3 u nivo 2: ako se osnovni instrument (akcija ili udio u kapitalu) izvedenog finansijskog instrumenta uvrsti na organizovano tržište, kod potvrde pretpostavki modela vrednovanja obveznica najmanje kvartalno.

Reklasifikacija iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti obavezna je u slučajevima kada se, prilikom mjerenja fer vrijednosti, korišteni ulazni podaci jednog nivoa koriguju ulaznim podacima drugog nivoa.

3.4. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM). Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM) i predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Bosni i Hercegovini.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.5. Korištenje procjena i prosudbi**

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih. Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u *Napomeni 3.31*.

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3.6. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva, koristi se terminska stopa prema kojoj bi budući novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajuće stavke.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su slijedeći:

Kurs	31.12.2019.	31.12.2018.
	KM	KM
USD	1,747994	1,707552
EUR	1,95583	1,95583

3.7. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zateznih kamata evidentira se po obračunu.

Kamatni prihodi se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost bilansne izloženosti. Izuzetak su kamatni prihodi po osnovu izloženosti koje su bile nakon početnog priznavanja priznate kao obezvrijeđene, loše, i izloženosti koje su početno priznate kao obezvrijeđene, loše. Obračun kamatnih prihoda za loše kredite se isključuje iz bilansa uspjeha i priznaje kao prihod kada se naplati.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.7. Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)

Obračun kamata za kredite u defaultu, odnosno za kredite koji kasne duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, zaustavlja se na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun za takve partije se vrši u vanbilansu.

Povećanje nadoknadive vrijednosti potraživanja u default-u, koje rezultira protokom vremena, ukoliko nije došlo do promjene u procjeni budućih novčanih tokova, u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti se, priznaje kao kamatni prihod primjenom metode efektivne kamatne stope (unwinding – *Napomena 5*).

Kamate se obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima ili prema ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korištenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

3.8. Prihodi i rashodi od naknade i provizija

Naknade i provizije se iskazuju na obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentima. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima, te brokersko-dilerskim poslovima.

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CBBiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi kartičnog poslovanja i troškovi osiguranja depozita.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu na koji se odnose.

3.9. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao ostali prihodi, kada se uspostavi pravo dioničara na naplatu dividendi.

3.10. Naknade za zaposlene

Banka, u svakodnevnom poslovanju, za svoje zaposlene plaća poreze, doprinose na i iz plata/naknada koji se obračunavaju na bruto plate/naknade, naknadu za ishranu u toku rada, troškove prevoza na posao i sa posla, regres za godišnji odmor i dr. u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u istom periodu na koji se odnose plate/naknade.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka u skladu sa aktima NLB Grupe, najmanje svake tri godine angažuje vanjskog aktuara za izračun pogodnosti zaposlenih, a obavezna je još dodatno, dva puta godišnje vršiti provjeru da li je došlo do promjene podataka koji utiču na izračun rezervisanja za pogodnosti zaposlenih. Dodatna rezervisanja se formiraju ako je:

- broj zaposlenih povećan za više od 10%,

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.10. Naknade za zaposlene (nastavak)

- visina jubilarnih nagrada ili otpremnina u penziju porasla za više od 5%,
- značajan pad kamatnih stopa, čiji se diskontni faktor upotrebljava kod obračuna sadašnje vrijednosti obaveza za rezervisanja,
- došlo do promjene u zakonodavstvu na području isplata zaposlenim.

U ostalu sveobuhvatnu dobit/gubitak se priznaju pogodnosti koje obuhvataju:

- iskustvena prilagođavanja, odnosno razlike između prijašnjih aktuarskih pretpostavki i onoga što je stvarno ostvareno i
- efekti promjena u odnosu na aktuarske pretpostavke, a odnose se na demografske (fluktuacije zaposlenih, mortaliteta, itd) i finansijske pretpostavke (npr. promjene u visini eskontne stope, rast plaća).

Efekti priznavanja pogodnosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti iskazani su u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak (Ostale revalorizacije rezerve).

Rezervacije za neiskorištene godišnje odmore u 2019. godini Banka je obračunala po metodi prosječne vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora, te oblikovala dodatna rezervisanja na teret troškova rezervisanja za neiskorišteni godišnji odmor.

3.11. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta.

Polazna veličina u utvrđivanju osnovice poreza na dobit je poslovni rezultat koji je iskazan u bilansu uspjeha.

Porezno bilansiranje obuhvata kako tekuće tako i privremene (odgođene) porezne razlike.

Oporezive privremene porezne razlike rezultiraju odgođenim poreznim obavezama.

Odbitne privremene porezne razlike rezultiraju odgođenim poreznim sredstvima.

Odgođena porezna sredstva mogu proizići iz:

- odbitnih privremenih razlika,
- prenesenih neiskorištenih poreznih gubitaka i
- prenesenih neiskorištenih poreznih kredita.

Iznos odgođenih poreznih sredstava nije materijalan za finansijske izvještaje u cjelini.

Porezna stopa je 10%.

S obzirom da je Banka u sistemu PDV-a, na oporezive usluge ima obavezu obračunavanja i plaćanja PDV-a kao indirektnog poreza. PDV se evidentira na pripadajući trošak usluge za koju se i obračunava.

3.12. Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu i razvodnjenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

Tokom 2018. i 2019. godine nije bilo efekata razvodnjavanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.13. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima novac i novčani ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospijeca do 30 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

3.14. Potraživanja od ostalih banaka

Potraživanja od ostalih banaka se prikazuju kada Banka da pozajmicu u vidu avansa nekoj drugoj banci, bez namjere trgovanja sa nastalim nederivativnim potraživanjem, bez kotiranja na berzi, koje dospijeva na naplatu na fiksno određen ili naknadno utvrdiv datum.

3.15. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, aktivnosti plaćanja i koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga.

Finansijska sredstva se priznaju na datum poravnanja (datum namirenja) utvrđen za to finansijsko sredstvo.

Transakcijski troškovi su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i naknade propisane od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer finansijskih instrumenata. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovani trošak (AT) se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospijeca, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

Mjerenje finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 - Finansijski instrumenti

U skladu sa MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska sredstva se vrednuju:

- po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti,
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (OSD) ili
- po poštenoj (fer) vrijednosti, sa učincima vrednovanja priznatim u bilansu uspjeha.

Kriteriji koji određuju način razvrstavanja i vrednovanja finansijskih sredstava su:

- poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima,
- karakteristike ugovorenih novčanih tokova finansijskih sredstava.

Banka usvaja poslovni model koji odražava način upravljanja grupom finansijskih sredstava u cilju postizanja poslovnih ciljeva. Poslovni model se ne određuje za pojedinačno finansijsko sredstvo nego za grupu finansijskih sredstava uzimajući u obzir sljedeće:

- kako se poslovni model i finansijska sredstva uključena u ovaj model procjenjuju i izvještavaju ključnom rukovodstvu,
- rizici koji utiču na poslovni model i način upravljanja ovim rizicima,
- kako se vrši nagrađivanje ključnog rukovodstva (prodajom - odnosno naplatom fer vrijednosti ili naplatom ugovorenih novčanih tokova)
- očekivana učestalost, iznos i vrijeme prodaje.

Odluka o izboru poslovnog modela zasniva se na očekivanim događajima bez stresnih scenarija. Ukoliko su gotovinski novčani tokovi različiti od očekivanih Banka ne vrši prerazvrstavanje preostalih finansijskih sredstava unutar postojećeg modela, ali ove informacije koristi kod donošenja odluke o poslovnom modelu za nova finansijska sredstva.

U skladu sa poslovnim modelom Banke, dati krediti i depoziti razvrstani su u poslovni model čiji je cilj držanje radi naplate novčanih tokova

Dati krediti i depoziti se vrednuju po amortizovanom trošku, osim u slučajevima kada ne prolaze SPPI test.

Uslovi za razvrstavanje dužničkih vrijednosnih papira bankarske knjige su navedeni u Politici za poslovanje finansijskim instrumentima.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (eng. Solely Payments of Principal and Interest – SPPI), tada se dužnički finansijski instrumenti vrednuju po otplaćenju vrijednosti ili po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti (OSD), u zavisnosti od poslovnog modela.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi ne ispunjavaju SPPI kriterije, tada se finansijska sredstva vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha.

Za potrebe SPPI testa glavnica predstavlja fer vrijednost finansijskog sredstva u momentu početnog priznanja, a kamata nadoknadu za:

- Vremensku vrijednost novca,
- Kreditni rizik, u odnosu na neotplaćenu glavnice u određenom momentu,
- Kamatnu stopu,
- Nadoknadu za druge rizike (likvidnosne) i troškove.

Za izvođenje SPPI testa Banka primjenjuje Uputstvo za provođenje SPPI testa u skladu sa MSFI 9 za dužnička finansijska sredstva. Da bi se potvrdila pravilnost izvođenja SPPI testa koje je izvršila poslovna strana vrše se sekundarne kontrole kako je definisano Uputstvom za provođenje SPPI testa.

Finansijska sredstva uključena u poslovni model čiji cilj nije prikupljanje ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja, vrednuju se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i nisu predmet SPPI testa (npr. finansijska sredstva namijenjena trgovanju).

Vlasnički finansijski instrumenti i instrumenti koji su kombinacija duga i kapitala nisu predmet SPPI testa i vrednuju se po fer vrijednosti.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Cilj poslovnog modela je naplata ugovorenih novčanih tokova i
- U skladu sa ugovorenim odredbama, na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavnice (prolaze SPPI test).

Finansijska sredstva vrednovana po amortizovanoj vrijednosti se početno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za neposredne transakcijske troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti. Kamate i kursne razlike se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Kredit i depoziti se priznaju u vanbilansnoj evidenciji na datum sklapanja ugovora, a u bilansu stanja na dan realizacije ugovora.

Dati kredit i depoziti se početno priznaju u visini iznosa plasiranih novčanih sredstava.

Banka plasira kratkoročne, dugoročne, okvirne i komisione kredite (u svoje ime, a za tuđi račun) pravnim licima i građanima u skladu sa poslovnom politikom Banke.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Dati krediti se naknadno priznaju u visini neotplaćene glavnice, uvećani za obračunate kamate i naknade i umanjeni za ispravku vrijednosti.

Kredit i plasmani u stranoj valuti se u glavnoj knjizi preračunavaju u domicilnu konvertabilnu marku po srednjem kursu Centralne banke BiH.

Kursne razlike se obračunavaju svakodnevno i priznaju u bilansu uspjeha kao prihod ili rashod.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti

Dužnički instrumenti u okviru finansijskih sredstava se vrednuju po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- Finansijsko sredstvo je u okviru poslovnog modela čiji je cilj preuzimanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijskog sredstva,
- U skladu sa ugovorenim uslovima na određene datume dolazi do novčanih tokova koji predstavljaju isključivo otplatu glavnice i kamate na neotplaćenu glavicu (prolaze SPPI test).

Vlasnički vrijednosni papiri koji nisu namijenjeni trgovanju, vrednuju se po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti, ako rukovodstvo pri početnom priznavanju donese odluku da se učinci vrednovanja priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva razvrstana u grupu finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti, početno i kasnije vrednuju se po fer vrijednosti. Neposredni troškovi koji nastaju prilikom nabavke se pripisuju nabavnoj vrijednosti. Promjena fer vrijednosti kao rezultat vrednovanja se evidentira u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Pri prestanku priznavanja (npr. prodaji) se ukupan akumulirani iznos iz ostale sveobuhvatne dobiti za dužnička finansijska sredstva prenosi u bilans uspjeha, a za vlasničke vrijednosne papire na zadržanu dobit.

Kamate i kursne razlike za dužnička finansijska sredstva se priznaju neposredno u bilansu uspjeha. Kamate se računaju upotrebom efektivne kamatne stope koja uključuje razgraničenje neposrednih transakcijskih troškova, premija i diskonta koji se razgraničavaju u periodu trajanja finansijskog sredstva.

Za dužničke vrijednosne papire vrši se izračun umanjenja vrijednosti (ispravke vrijednosti).

Za vlasničke vrijednosne papire ne računa se umanjenje vrijednosti. U bilansu uspjeha se priznaju prihodi po osnovu dividende.

Finansijska sredstva vrednovana po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (FVBU)

U ovu grupu finansijskih sredstava se svrstavaju:

- finansijska sredstva namijenjena trgovanju,
- finansijska sredstva koja se obavezno vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha (koja ne prolaze SPPI test i vlasnički vrijednosni papiri za koje rukovodstvo nije odlučilo da se učinci vrednovanja priznaju preko ostale sveobuhvatne dobiti),
- finansijska sredstva razvrstana da se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha ukoliko takvo razvrstavanje značajno smanjuje ili otklanja nesklad do koga bi došlo zbog različitog vrednovanja finansijskih sredstava ili obaveza.

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, vrednuju se po fer vrijednosti u momentu priznavanja i kasnije, a učinci vrednovanja se priznaju u bilansu uspjeha.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Provizija za odobrenje datih kredita i depozita se priznaje kao prihod tekuće godine i ne razgraničava se. Troškovi nastali prilikom nabavke dužničkih vrijednosnih papira se priznaju u bilansu uspjeha kao rashod provizije.

Vrednovanje finansijskih sredstava po fer vrijednosti vrši se mjesečno i pojedinačno za svako finansijsko sredstvo.

Reklasifikacija finansijskih sredstava

Banka može da izvrši reklasifikaciju finansijskih sredstava kada se promijeni poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima. Takve promjene su vrlo rijetke, nastaju na bazi unutrašnjih ili spoljnih faktora, moraju biti značajne za poslovanje i moraju se dokazati razlozi promjene. Do promjene poslovnog modela može da dođe u slučaju da Banka počne ili prestane da obavlja djelatnost koja je značajna za njeno poslovanje, npr. ako kupi ili proda poslovno područje.

Reklasifikacija se izvodi prospektivno, od dana reklasifikacije na dalje, pri čemu se kao dan reklasifikacije smatra prvi dan izvještajnog perioda, koji slijedi promjeni poslovnog modela (u slučaju kvartalnog izvještavanja to je prvi dan kvartala nakon promjene).

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj (amortizovanoj) vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, fer vrijednost se mjeri na dan reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti, priznaje se u bilansu uspjeha.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, tada fer vrijednost tog finansijskog sredstva na dan reklasifikacije postaje njihova nova bruto knjigovodstvena vrijednost.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti, poštena vrijednost se izračuna na datum reklasifikacije. Mogući dobitak ili gubitak koji nastaje kao razlika između prethodne otplaćene vrijednosti i fer vrijednosti se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti u kategoriju koja se mjeri po otplatnoj vrijednosti, reklasifikacija se vrši po poštenoj vrijednosti na dan reklasifikacije. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostale sveobuhvatne dobiti se odstrani iz kapitala i prilagođava fer vrednost finansijskih sredstava na dan reklasifikacije. Posledično, finansijska sredstva na dan reklasifikacije mjere se kao da su se uvijek mjerila po otplatnoj vrijednosti. Efektivna kamatna stopa i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka se ne mijenja.

Ukoliko Banka reklasifikuje finansijska sredstva iz kategorije koja se mjeri po fer vrijednosti preko ostale sveobuhvatne dobiti u kategoriju koja se mjeri po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha, tada se finansijska sredstva i dalje mjere po fer vrijednosti. Kumulativna dobit ili gubitak iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenosi iz kapitala u bilans uspjeha kao prilagođavanje zbog reklasifikacije na datum reklasifikacije.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Promjena ugovorenih novčanih tokova u toku trajanja finansijskog sredstva

Izmijenjena finansijska sredstva su ona kod kojih se tokom vijeka trajanja promijene ugovorne odredbe. Ugovorne odredbe se mijenjaju ukoliko Banka i dužnik sklope ugovor za zamjenu (plaćanje) starog finansijskog sredstva (prije originalne dospelosti), sa novim finansijskim sredstvom (novi ugovor), ali na način da banka i dužnik ponovo definišu ugovorne odredbe (aneks ugovora). Ugovorne odredbe se mijenjaju na sljedeći način:

- kao obnova ili produženje roka kredita, pri čemu je to moguće za komitente koji nemaju finansijske poteškoće i
- kao restrukturiranje finansijskih sredstava za komitente koji imaju finansijske teškoće.

Obnova ili produženje roka kredita

Pri obnovi ili produženju roka za otplatu kredita Banka priznaje novo finansijsko sredstvo. SPPI test se izvodi na datum početnog priznanja novog finansijskog sredstva.

3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva

Restrukturiranje kredita vrši se u skladu sa poslovnim politikom Banke. Cilj restrukturiranja kredita jeste da omogući korisniku kredita adekvatnu otplatu u skladu sa njegovim mogućnostima, a Banci efikasniju naplatu potraživanja. U tom smislu restrukturiranje obuhvata prijedlog izmjene ugovorenih uslova prilikom odobravanja kredita. Restrukturiranje se vrši po Odluci Banke u slučajevima kad se procijeni da klijent ima problema sa vraćanjem kredita i kada se procijeni da prema prvobitnom ugovoru kredit neće biti vraćen u dogovorenom roku.

Moguće vrste restrukturiranja, koje nastupaju pojedinačno ili kombinirano su sljedeće:

- produženje roka otplate glavnice i/ili kamate ili odlaganje vraćanja glavnice i/ili kamate,
- smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova,
- smanjenje visine potraživanja (glavnice i/ili kamate) kao posljedice ugovorom dogovorenog otpisa duga,
- preuzimanje potraživanja dužnika prema trećem licu, na ime djelimične i potpune otplate kredita,
- zamjena postojećeg kredita novim kreditom,
- druge slične pogodnosti, koje olakšavaju finansijsku poziciju dužnika.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju dolazi do značajnih promjena novčanih tokova, tada prestaje priznavanje starog i priznaje se novo finansijsko sredstvo. Za novo sredstvo potrebno je izvesti SPPI test na dan priznavanja i razvrstati ga u određenu grupu u zavisnosti od rezultata SPPI testa. Učinci koji nastanu kao rezultat promjene prethodno ugovorenih karakteristika (razlika koja nastaje između otplatne vrijednosti prethodno ugovorenih novčanih tokova i novih ugovorenih novčanih tokova) se preračunavaju preko ispravke vrijednosti.

Novo priznato sredstvo se tretira kao finansijsko sredstvo umanjeno pri početnom priznavanju.

U skladu sa Mjerilima i postupcima za odobravanje plasmana, restrukturirano sredstvo se klasifikuje u bonitetnu grupu C ili niže.

Ukoliko ugovorom o restrukturiranju ne dolazi do značajnih promjena karakteristika novčanih tokova, učinci se priznaju kao dobit ili gubitak od modifikovanih finansijskih sredstava. Učinci modifikacije se izračunavaju kao razlika između otplatne bruto knjigovodstvene vrijednosti sredstva i novih ugovorenih novčanih tokova diskontovanih sa originalnom efektivnom kamatnom stopom.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.15. Finansijska sredstva (nastavak)**

Učinci modifikacije računaju se za klijente, pravna lica, koji imaju probleme sa otplatom (klasifikovani u Stage 2 ili Stage 3) i za koje se ugovara restrukturiranje ili aneks ugovora. Za navedene klijente obavezno se vrši obračun modifikovanog dobitka/gubitka na datum restrukturiranja. Obračun je sastavni dio kreditnog prijedloga za izmjenu ugovora ili sporazuma i kreditnog dosijea-

Učinci modifikacije priznaju se u bilansu uspjeha samo ako je rezultat negativan, tj. gubitak, i ako je iznos gubitka veći od 30.000 EUR na nivou grupe povezanih lica, koja je predmet restrukturiranja.

Ukoliko se radi o restrukturiranju zajedničkih komitenata na nivou NLB Grupe, učinak se priznaje u bilansu uspjeha svake članice pojedinačno ako ukupan učinak na nivou Grupe iznosi preko 130.000 EUR.

Prema Računovodstvenoj politici priznavanja modifikovanih finansijskih sredstava uzimaju se u obzir samo promjene ugovorenih novčanih tokova za komitente koji imaju finansijske teškoće, za koje Banka primjenjuje načelo „isključenih kamatnih prihoda“, što znači da se kamatni prihodi priznaju tek kada se naplate i u visini koja prelazi sadašnju vrijednost novih ugovorenih novčanih tokova na datum modifikacije.

SPPI test se vrši na dan priznavanja prvobitno ugovorenog finansijskog sredstva. Polazna tačka za procjenu da li se kreditni rizik finansijskog sredstva u odnosu na inicijalno priznavanje značajno promijenio je datum priznavanja inicijalo ugovorenog finansijskog sredstva.

Ako Banka pristupi restrukturiranju potraživanja uzimanjem druge imovine (materijalna osnovna sredstva, vrijednosni papiri i sl.) uključujući ulaganja u kapital dužnika stečenih konverzijom potraživanja od dužnika, stečena sredstva se priznaju u bilansu stanja po fer vrijednosti. Razlika između fer vrijednosti stečenog sredstva i knjigovodstvene vrijednosti potraživanja priznaje se u bilansu uspjeha kao umanjenje/ukidanje obezvrjeđenja odobrenih kredita i potraživanja.

3.16. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2019. i 2018. godini, su kako slijedi:

	2019.	2018.
Građevinski objekti	1,3%	1,3%
Ulaganja u tuđe objekte	20%	20%
Računarska oprema	14,3-50%	14,3-50%
Transportna sredstva	15%	15%
Namještaj i ostala uredska oprema	7-15%	7-15%

Period i metodu amortizacije je potrebno pregledati najmanje na kraju svake poslovne godine. Ako se očekivani period korisnosti opredmećenog osnovnog sredstva značajno razlikuje od prethodne ocjene, potrebno je period amortizacije odgovarajuće promijeniti. U tom slučaju se radi o promjeni računovodstvene ocjene, jer je potrebno odgovarajuće prezentirati u godišnjem izvještaju.

Za materijalnu imovinu Banka periodično ocjenjuje da li postoje znaci, koji bi ukazivali na njeno smanjenje. Kod ocjenjivanja Banka uzima u obzir niz različitih indikacija iz vanjskih i unutrašnjih izvora informacija. Ukoliko se utvrdi da postoje znaci smanjenja vrijednosti materijalne imovine, pristupa se ocjeni njene nadoknadbive vrijednosti. Nadoknadbiva vrijednost može biti vrijednost kod upotrebe ili fer vrijednost snižena za troškove prodaje i to ona koja je viša.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.16. Nekretnine i oprema (nastavak)

U toku 2019. godine Banka je izvršila usklađivanje fer vrijednosti nekretnina i proknjižila smanjenje vrijednosti 6 poslovnih prostora u kojima obavlja poslovnu djelatnost, u ukupnoj neto vrijednosti od 257 hiljada KM.

Pregled materijalne imovine u 2019. i 2018. godini prikazan je u *Napomeni 16*.

Ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma ovisno o tome što je kraće.

3.16.a. Operativni najam

Najmovi (zakupi) u finansijskim izvještajima objavljeni su u skladu s MSFI 16 - Najmovi.

Ugovor je ugovor o najmu (zakupu) ako prenosi pravo kontrole korištenja određenog sredstva za određeno razdoblje u zamjenu za naknadu. Pravo na korištenje identificirane imovine razmatra se kada najmoprimac puno razdoblje korištenja ima:

- pravo na dobivanje svih značajnih ekonomskih koristi od korištenja određenog sredstva i
- pravo na usmjeravanje upotrebe određene imovine.

Pravo na dobivanje ekonomske koristi i pravo na usmjeravanje upotrebe dane imovine procjenjuju se u kontekstu prava na korištenje kako je definirano u ugovoru.

Najmoprimac priznaje na dan početka najma, sredstvo koje predstavlja pravo korištenja i obavezu iz najma koja predstavlja sadašnju vrijednost budućih najamnina.

Izuzetak su kratkoročni najmovi (do jedne godine) i najmovi za koje je predmet najma male vrijednosti (do 5.000 EUR). U tim slučajevima, najmnine se tretiraju kao trošak na osnovu linearne metode vremenskog usklađivanja tokom trajanja najma.

Pravo korištenja najma

Najmoprimac mjeri imovinu koja predstavlja pravo korištenja od prvog dana tajanja najma po trošku stjecanja, što uključuje:

- iznos početnog mjerenja obveze najma,
- plaćanje zakupnine izvršene na dan ili prije početka najma, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi sa najmom,
- početni direktni troškovi koje je imao najmoprimac i
- procjenu troškova koje će najmoprimac imati prilikom demontiranja i uklanjanja imovine koja je predmet najma, u obnovi mjesta na kojem se nalazi ili povratu imovine koja je predmet najma u situaciju koja se zahtijeva prema uvjetima ugovora o najmu. Najmoprimac preuzima obavezu za te troškove ili na datum početka ili kao posljedicu korištenja sredstva tokom određenog perioda.

Trajanje najma je period u kojem se on ne može otkazati i u kojem najmoprimac ima pravo da koristi imovinu koja je predmet najma, uključujući:

- rokove koji su pokriveni opcijom produženja najma ako je najmoprimac razumno siguran da će iskoristiti ovu opciju i
- periode za koje se primjenjuje opcija raskida ugovora o najmu, ukoliko postoji realna vjerovatnoća da najmoprimac ne koristi ovu opciju. U slučajevima kada konačni datum najma (zakupa) nije definisan, primjenjuju se slijedeća pravila:
- za stanove za članove Upravnog odbora, trajanje njihovog mandata uzima se u obzir kao rok najma,
- očekivani period najma poslovnog prostora procjenjuje Sektor za investicije, nabavku, sigurnost i opšte poslove u saradnji sa Poslovnom mrežom,
- ako ne postoje okolnosti, na osnovu kojih bi bilo moguće prilično sigurno odrediti različiti period trajanja najma, u obzir će se uzeti period od 5 godina, u skladu sa planskim periodom Banke.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.16.a. Operativni najam (*nastavak*)

Na prvi dan najma, najmoprimac mjeri obavezu iz najma po sadašnjoj vrijednosti najamnina, koje još nisu uplaćene na taj datum. Najmnine se diskontuju po kamatnoj stopi, koja predstavlja internu transfernu cijenu za depozite fizičkih lica na dan početka najma, uzimajući u obzir rok dospijeca i valutu. Nakon prvog dana trajanja najma, najmoprimac mjeri imovinu koja predstavlja pravo korištenja, koristeći model troška i amortizira ga tijekom procijenjenog perioda najma.

Najmoprimac će primijeniti MRS 36 - Umanjenje imovine, kako bi utvrdio da li je imovina koja predstavlja pravo korištenja umanjeno.

Obaveza iz najma

Nakon prvog dana trajanja najma, najmoprimac obavezu po osnovu najma treba mjeriti tako da:

- povećava knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir kamata na obvezu po osnovu najma,
- umanjuje knjigovodstvene vrijednosti kako bi se uzela u obzir izvršena plaćanja po osnovu najma i
- ponovno mjeri knjigovodstvene vrijednosti, kako bi se uzele u obzir sve eventualne promjene procjena ili izmjena najma.

Modifikacija najma

Najmoprimac modifikaciju najma obračunava kao zasebni najam onda kada:

- ta modifikacija proširuje obim najma dodajući mu pravo na korištenje jedne ili više dodatnih stavki imovine i ujedno
- se najmnina povećava srazmjerno proširenju obima najma (oba uslova moraju biti ispunjena).

U tom slučaju, priznavanje imovine i obaveze po postojećem najmu se prestaje priznavati, razlika između obaveze i prava na korištenje na datum prestanka priznavanja se evidentira kao dobit ili gubitak iz osnova prestanka priznavanja prava korištenja.

Promjena uslova najma

Za promjenu najma koja se ne obračunava kao zaseban najam (promjena roka zakupa, promejna opcije mogućnosti kupovine imovine, promjena indeksa ili stope koja se koristi za određivanje najamnina ...), najmoprimac je dužan stupanja na snagu tih modifikacija:

- dodijeliti naknadu iz izmijenjenog ugovora,
- odrediti trajanje izmijenjenog najma,
- izvršiti ponovno mjerenje obaveze po osnovu najma diskontovanjem revidiranih plaćanja za najam i to po revidiranoj diskontnoj stopi i
- knjigovodstvena vrednost sredstva koje predstavlja pravo korišćenja prilagođava se za promijenu obaveze iz najma.

Banka je izabrala da koristi izuzeća koja su predviđena standardom, a koja se odnose na kratkoročne najmove (do jedne godine) i najmovi za koje je predmet najma male vrijednosti (do 5.000 EUR).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.17. Nematerijalna imovina

(a) Licence

Stечene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) Računarski softver

Stечene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softvera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

Pregled nematerijalne imovine u 2019. i 2018. godini prikazan je u *Napomeni 17*.

3.18. Stečena finansijska i nefinansijska imovina

Stечena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, i uključuju se u stavke ostalih finansijskih sredstava ili zaliha u sklopu ostale aktive, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Imovina preuzeta po neotplaćenim kreditima koja je klasifikovana za dalju prodaju, reguliše se u skladu sa MSFI 5, ako je riječ o dugotrajnoj imovini (najčešće nekretnine) koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna ili u skladu sa MRS 2..

U skladu sa Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka za procjenu stečene materijalne aktive, primljene kao potpunu ili djelomičnu otplatu dugova od strane korisnika, Banka primijenjuje koncept fer vrijednosti, odnosno realne vrijednosti. Za materijalnu aktivu za koju postoji stabilno aktivno tržište, realna vrijednost predstavlja ekvivalent vrijednosti takve aktive po tržišnim cijenama.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.18. Stečena finansijska i nefinansijska imovina (nastavak)

U nedostatku takvog tržišta, realna vrijednost se mora utvrditi putem neovisne, formalizirane i profesionalne ocjene. Za stečenu materijalnu aktivu za koju ne može dokazati realna vrijednost, odnosno nepobitnu i stabilnu vrijednost, Banka će u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja koristiti samo tehničku vrijednost od 1 KM.

Potraživanje za koje je preuzeta imovina ostaje u bilansu i klasifikuje se sve do naplate iz prodaje ili trajnog otpisa, ako nema dovoljno sredstava iz prodaje ili nekih drugih dodatnih obezbjeđenja.

Stečena materijalna imovina se klasifikuje kao rizična aktiva, ukoliko se ne proda u roku od godinu dana.

Imovina stečena naplatom potraživanja, koja se odlukom uvodi u funkciju poslovanja Banke, knjiži se kao ostala stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija.

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja služi za iznajmljivanje trećim stranama prvo se uknjižava u vlastita stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija, a zatim se na osnovu sklopljenih ugovora sa zakupoprincipima, ostvaruje prihod od zakupa.

Nakon prelaska na MSFI 9, Banka je nastavila postupati na isti način sa imovinom stečenom u procesu izmirenja kredita u kašnjenju.

3.19. Obaveze na osnovu garancija

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuní svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

3.20. Depoziti komitenata, banaka i drugi depoziti

Primljeni depoziti se kod početnog priznavanja vrednuju u skladu sa iznosima iz odgovarajućih dokumenata o njihovom nastanku, koji dokazuju prijem novčanih sredstava.

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospijeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja.

Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na novčanim tokovima diskontiranim trenutačno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospijeća.

3.21. Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice

Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice se početno priznaju po ugovorenom iznosu, što predstavlja primljeni iznos.

Ove finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)**3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza****3.22.2. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9**

Prema MSFI 9, model očekivanih kreditnih gubitka obuhvata, ne samo kreditne gubitke koji su već nastali, već i gubitke koji se očekuju u budućnosti. Ispravke za očekivane kreditne gubitke (ECL) su potrebne za sve zajmove i ostala dužnička finansijska sredstva koja se ne drže po FVBU, zajedno sa zajmovima i ugovorima o finansijskim garancijama.

Ispravka se zasniva na očekivanim kreditnim gubicima vezanim za vjerovatnoću neispunjavanja obaveza (PD) u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja, u kom slučaju se ispravka zasniva na vjerovatnoći neispunjavanja obaveza tokom trajanja finansijskog sredstva (LECL). Pri utvrđivanju da li je rizik od default-a značajno porastao od početnog priznavanja razmatraju se razumne i podržive informacije koje su relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora. Ovo uključuje i kvantitativne i kvalitativne informacije i analize, zasnovane na istorijskim podacima iskustvu i stručnoj ocjeni i uključivanje informacija koje se odnose na budućnost.

Metodologijom za izračun ispravki vrijednosti i rezervisanja definisani su kriteriji za klasifikaciju u STAGE-eve, kriteriji prelaza između stage-eva, izračunavanje indikatora rizika i validaciju modela. Finansijski instrumenti se klasifikuju u stage 1, stage 2 i stage 3, na osnovu primjenjene metodologije umanjavanja vrijednosti kao što je opisano u nastavku:

- stage 1 – performing portfolio: bez značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjenje vrijednosti na osnovu 12-mjesečnog perioda,
- stage 2 - nezadovoljavajući portfolio: značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja priznaje se umanjenje vrijednosti tokom vijeka trajanja, i
- stage 3 - oslabljen portfolio: priznaje se umanjenje vrijednosti tokom vijeka trajanja za ovu finansijsku imovinu. Definicija neispunjenja obaveza ("default"-a) je usklađena sa FBA regulativom.

Pretpostavlja se značajno povećanje kreditnog rizika:

- kada se kreditni rejting značajno pogorša na dan izvještavanja, u odnosu na kreditni rejting pri inicijalnom priznavanju,
- kada finansijsko sredstvo ima materijalna kašnjenja preko 30 dana (dani dospijeca su takođe uključeni u procjenu kreditnog rejtinga),
- ako Banka očekuje da odobri odlaganje zajmoprimcu ili
- ako se objekat nalazi na "watch listi".

Očekivani kreditni gubitak (ECL) za finansijsku imovinu u stage 1 se obračunava na osnovu 12-mjesečnih PD-ova (vjerovatnoća neizmirenja obaveza) ili kraćih perioda PD-ova, ako je rok dospijeca finansijskog sredstva kraći od 1 godine. Dvanaestomjesečni PD već uključuje efekat makroekonomskog uticaja.

Očekivani gubitak izračunava se samo za 12 mjeseci unaprijed, čak i ako je dospjeće partije duže od jedne godine, no ako vrijeme izloženosti prelazi dvije godine (počinje u prvoj godini, nastavlja se u drugoj godini, ali nije duže od 12 mjeseci), promjena PD mora se izvršiti u drugoj kalendarskoj godini.

Gubici od umanjavanja vrijednosti u stage-1 su dizajnirani tako da odražavaju gubitke od umanjavanja vrijednosti koji su nastale u performing portfoliju, ali nisu identifikovani.

LECL za finansijsku imovinu u stage-u 2 izračunava se na osnovu PD-ova tokom vijeka trajanja (LPD), jer se njihov kreditni rizik značajno povećao od njihovog inicijalnog priznavanja. Ovaj proračun se također temelji na budućoj procjeni koja uzima u obzir broj ekonomskih scenarija kako bi prepoznala vjerovatnoću gubitaka povezanih sa predviđenim makroekonomskim prognozama.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

3.22.2. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza – MSFI 9 (nastavak)

Finansijski instrumenti u stage-u 3 se posmatraju u skladu sa odredbama Metodologije individualnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, koja nije izmjenjena u odnosu na prethodni period. Izloženosti ispod praga materijalnosti dobijaju kolektivne rezervacije koristeći PD od 100%. Finansijski instrumenti će biti prebačeni iz stage-a 3 ako više ne ispunjavaju kriterije kreditno oslabljenih nakon probnog perioda.

POCI imovina predstavlja izloženost za koju se u trenutku inicijalnog priznavanja utvrdi da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika.

Obračun grupnih rezervacija se vrši množenjem EAD-a (izloženost u default-u) na kraju svakog meseca sa odgovarajućim PD i LGD-om (zadati gubitak). Izloženost u default-u (EAD) se određuje kao zbir bilansne izloženosti i vanbilansne izloženosti pomnožene sa CCF (CCF -Faktor kreditne konverzije je procjena udjela korištenja vanbilansne imovine u slučaju default-a. Izračunava se kao omjer između povećanja bilansne izloženosti u ukupnoj izloženosti u periodu od godinu dana prije default-a do datuma default-a i vrijednosti vanbilansne imovine godinu dana prije default-a). Dobijeni rezultati za svaki mjesec se diskontuju do sadašnjeg vremena. Za izloženost u stage-u 1 očekivani kreditni gubitak (ECL) uzima u obzir samo 12-mjesečni period, dok su za stage 2 uključeni svi potencijalni gubici do datuma dospijeca.

U svrhu procjene LGD parametra Banka koristi kolateral HC (haircut) na nivou svake vrste kolaterala i URR (neosigurana stopa oporavka) na nivou svakog segmenta klijenta.

Banka uključuje informacije koje se odnose na budućnost kako u procjeni značajnog povećanja kreditnog rizika, tako i kod mjerenja očekivanog kreditnog gubitka (ECL-a). Razmatraju se informacije u budućnosti kao što su makroekonomski faktori (npr. stopa nezaposlenosti, rast BDP-a, kamatne stope i cijene stanovanja) i ekonomske prognoze.

Ponovni izračun svih parametara vrši se godišnje ili češće, ako se makro okruženje mijenja više nego što je bilo uključeno u prethodne prognoze, u tom slučaju svi parametri se preračunavaju prema novim prognozama.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Prestanak priznanja finansijskog sredstva nastaje kada:

- prestaje ugovoreno pravo na novčane tokove,
- kada se izvrši prijenos finansijskog sredstva, a prijenos ispunjava kriterijume za prestanak priznavanja.

Prilikom ocjene ispunjava li prijenos finansijskog sredstva kriterije za prestanak priznavanja, uzima se u obzir obim do kojeg se zadržavaju rizici i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, te:

- ako se prenose suštinski svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, prestaje se sa priznavanjem tog finansijskog sredstva i priznaju se odvojeno kao imovina ili obaveze sva prava i obaveze koje su nastale ili zadržane transferom;
- ako se zadržavaju suštinski svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, nastavlja se sa priznavanjem tog finansijskog sredstva;
- ako se niti prenose niti zadržavaju suštinski svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, utvrđuje se da li je zadržana kontrola nad finansijskim sredstvom, pa u tom slučaju:

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

- ako nije zadržana kontrola, prestaje se priznavati finansijsko sredstvo i priznaju se odvojeno kao imovina ili obaveze svaka prava i obaveze koje nastaju ili su zadržane transferom ili
- ako jeste zadržana kontrola, nastavlja se priznavati finansijsko sredstvo u iznosu nastavka učešća u tom finansijskom sredstvu.

Otpis datih kredita i potraživanja

Nadležnosti za donošenje odluke o otpisu i procedura otpisa nenaplativih kredita propisani su internim procedurama Banke. Prema važećim propisima, otpis potraživanja se može izvršiti kada se završe sve pravne radnje u vezi sa naplatom potraživanja ili Banka zaključi da dalje vođenje postupka nije isplativo, odnosno kada su iscrpljene sve mogućnosti naplate. Otpisuju se krediti i potraživanja koji imaju 100% formirane ispravke vrijednosti na teret rashoda banke.

3.22.3. Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine

U skladu sa Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke, koje je donijela FBA, Banka i dalje vodi adekvatnu internu evidenciju (vanbilansna evidencija) i u skladu sa Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Rezerve za potencijalne gubitke obračunate na ovakav način ne utiču na priznavanje kreditnih gubitaka u finansijskim izvještajima Banke, već se koriste za izračun odbitne stavke od regulatornog kapitala prilikom obračuna adekvatnosti kapitala Banke, a u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke (Službene novine FBiH, broj: 81/17). Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke, obračunat u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, utvrđenu razliku Banka je obavezna da tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke u skladu sa prethodno navedenom odlukom. Navedeni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke prilikom izračuna adekvatnosti kapitala (napomena 4.9.).

Ako je iznos ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka nema obavezu da formira rezerve za kreditne gubitke. Banka ne može iskazati veći iznos ispravki vrijednosti u odnosu na obračunate rezerve za kreditne gubitke za pojedine komitente ili partije koristiti za umanjeње nedostajućih rezervi za kreditne gubitke za druge komitente. U skladu sa istom odlukom, Banka ne može umanjivati iznos već formiranih rezervi za kreditne gubitke.

Od 1. januara 2020. godine Banka je počela sa primjenom Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, a koju je objavila Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Banka je izvršila izmjenu metodologije za utvrđivanje očekivanih gubitaka, a u skladu sa navedenom Odlukom, te izračunala efekte dodatnih očekivanih kreditnih gubitaka u iznosu od 3,7 miliona KM.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (*nastavak*)

3.23. Ostala rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Ukoliko odliv sredstava za podmirenje obaveze više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.24. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u KM po nominalnoj vrijednosti. Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

3.25. Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da 31. decembra 2019. godine zakonske rezerve pokrivaju 147,19% dioničkog kapitala.

Zakonske rezerve Banke na dan 31. decembra 2019. godine iznose 78.899 hiljada KM, od čega se na zakonom propisanih 25% dioničkog kapitala odnosi 19.725 hiljada KM, a na višak iznad zakonom propisanih rezervi 59.174 hiljada KM.

3.26. Revalorizacija rezerve

Revalorizacija rezerve uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju/finansijske imovine po fer vrijednosti kroz OSD, te ostale revalorizacije rezerve, koje se odnose na aktuarske dobitke/gubitke u skladu sa MRS 19, a koji proizilaze iz povećanja ili smanjenja sadašnje vrijednosti obaveze za definisana primanja zaposlenih, a zbog promjena u aktuarskim pretpostavkama i iskustvenim prilagođavanjima.

U okviru revalorizacionih rezervi se knjiže i ispravke vrijednosti po osnovu ocjene kreditnog rizika za finansijsku imovinu koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (umanjenje vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira).

3.27. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditivne i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.28. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale obaveze (Napomena 22) i Prihodi od naknada i provizija (Napomena 6a).

3.29. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima,
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora,
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom,
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom identifikacije lica povezanih sa Bankom, Banka uzima u obzir i odredbe Zakona o bankama, kojima se definišu zahtjevi za tretman lica u posebnom odnosu sa Bankom.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3.30. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbjeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati i objavljuje poslovanje po poslovnim segmentima (država, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (podružnice).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosit sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka mjesečno vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliu.

Otpremnine i godišnji odmori

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća ili manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod.

Ovlašteni aktuar je u 2019. godini uradio izračun rezervisanja za otpremnine u 2019. godini u skladu sa MRS 19 i Banka je izvršila potrebna usklađivanja.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj neto dnevnicu Banke na nivou izvještajne godine.

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda. Više informacija o sudskim procesima u toku navodi se u okviru *Napomene 24*.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Banka mjesečno vrši procjenu poreza na dobit na osnovu stanja na računima oporezivih stavki, a konačan obračun sačinjava na dan 31. decembar.

Prosječna efektivna poreska stopa Banke objavljena je u *Napomeni 10*.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima

Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i opštom strategijom Banke.

U Strategiju su uključene smjernice Strategije upravljanja rizicima NLB Grupe. Osnovna svrha Strategije je definisanje ključnih rizika uz istovremeno postizanje definisanih srednjoročnih strateških ciljeva Banke kao i ispunjavanje svih zahjeva, kako lokalnog regulatora Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu Agencija), tako i usmjerenja NLB d.d. Ljubljana, uključujući i zahtjeve Banke Slovenije i ECB-a na nivou NLB Grupe.

Banka stavlja značajan naglasak na razumijevanje i kompetencije upravljanja rizikom unutar cijele organizacije. Veliki naglasak se takođe stavlja na kontinuirano poboljšavanje kulture rizika i svijesti o njemu unutar cijele organizacije. Ključni cilj upravljanja rizikom u Banci je sveobuhvatno procijeniti i pratiti rizike unutar cijele Banke. Sveobuhvatan pristup upravljanju rizicima zasniva se na razboritim i razumnim konzervativnim orijentacijama preuzimanja rizika, uzimajući u obzir i relevantne stručne kriterije. Istovremeno, Banka obavlja razvojne aktivnosti u ovom području i to preko razvijanja metoda i modela za procjenu, praćenja i određivanja kriterija za ublažavanje svih relevantnih vrsta rizika.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju rizika određene u okviru upravljanja rizicima Banke (kao što je Risk Appetite, Risk profil, ICAAP, ILAAP, Plan oporavka, Izrada budžeta i proces planiranja kapitala).

Osnovni ciljevi i principi preuzimanja i upravljanja rizicima su sljedeći:

- uzimanje u obzir kriterija određenih u okviru Risk Appetite;
- uključivanje analize rizika u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou;
- fokusiranje na diverzifikaciju kako bi se izbjegla velika koncentracija na nivou portfolija;
- poštivanje risk standarda definisanih za sve članice na nivou NLB grupe;
- racionalno uvođenje novih proizvoda i analiza i praćenje istih;
- optimalno korištenje kapitala;
- određivanje cijena u skladu sa odgovarajućim rizikom;
- potpuna usklađenost sa internim politikama/procedurama i važećim propisima i
- zadovoljavajući sistem internih kontrola, okvir tri linije odbrane.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

4.1. Strategija preuzimanja i upravljanja rizicima (nastavak)

Risk appetite je sveobuhvatni akt koji propisuje vrste i mjere rizika koje je Banka spremna prihvatiti ili izbjeći u cilju postizanja poslovnih ciljeva. U tom smislu je ključni stub poslovne strategije, nadopunjavajući i izoštravajući Strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima sa kvantitativnim mjerama. Predstavlja osnovu za ICAAP, ILAAP, Plan oporavka i druge sisteme ograničenja rizika i osnovni je temelj u višegodišnjem proračunu i planiranju kapitala.

ICAAP igra ključnu ulogu u upravljanju rizicima Banke. ICAAP smanjuje neizvjesnost u pogledu rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla bit izložena u svom poslovanju, u procjeni sposobnosti Banke da nastavi sa održavanjem odgovarajućeg nivoa kapitala i učinkovitom upravljanju rizicima. ICAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu Banke i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave banke o adekvatnosti kapitala u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije Banke na polju upravljanja adekvatnosti kapitala.

ILAAP sveobuhvatno procjenjuje adekvatnost likvidnosti Banke s ciljem osiguranja čvrstog upravljanja rizikom likvidnosti. ILAAP je rezultat procesa relevantnih stručnih jedinica u Banci, uključujući Upravu i Nadzorni odbor. Godišnja izjava Uprave Banke o adekvatnosti likvidnosti u Banci daje jasnu poziciju trenutne i buduće pozicije banke na polju upravljanja rizikom likvidnosti

Plan oporavka NLB Banke d.d., Sarajevo je pripremljen s ciljem obezbjeđenja finansijske održivosti Banke, kao i ponovnog uspostavljanja održivog poslovanja i odgovarajućeg finansijskog položaja Banke u slučaju značajnog pogoršanja njenog finansijskog stanja. Cilj Plana oporavka je definisanje procedura koje omogućavaju Upravi Banke blagovremeni uvid u potencijalnu prijetnju finansijskoj stabilnosti Banke. U svrhu pripreme za krizne situacije razrađeni su preliminarni planovi o mjerama koje će biti preduzete u slučaju različitih vrsta opasnosti.

Strategijom se određuju materijalni principi i smjernice preuzimanja rizika u sljedećim segmentima poslovanja:

- kreditiranje pravnih i fizičkih lica ,
- osiguravanje odgovarajućeg obima likvidnosti i upravljanje rezervama likvidnosti,
- osiguravanje odgovarajuće strukture izvora finansiranja, uključujući smjernice za poslovanje sa stanovništvom u dijelu koji se odnosi na proizvode štednje,
- upravljanje tržišnim rizikom, odnosno deviznim i rizikom kamatne stope, s ciljem upravljanja vlastitim pozicijama Banke,
- zaključenje drugih finansijskih transakcija u trezorskom poslovanju,
- upravljanje operativnim rizikom

Banka je u svom poslovanju izložena različitim rizicima, od kojih su za cjelokupno poslovanje Banke ključni sljedeći rizici:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik,
- rizik likvidnosti,
- operativni rizik.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik gubitka zbog neispunjavanja dužnikove novčane obaveze prema banci.

Opšti zahtjevi

Upravljanje kreditnim rizikom, kao najvažnijim rizikom, je usmjereno na prihvatanje umjerenih rizika i osiguranje optimalnog povrata s obzirom na preuzete rizike. S ciljem da se zadrži srednjoročna i dugoročna održivost poslovanja, Banka nastoji postepeno povećati kvalitet kreditnog portfolija i povećati profitabilnost, na osnovu boljeg omjera između povrata i preuzetih rizika. Osnovni pokazatelji kreditnog rizika čiji limiti i ciljne vrijednosti su definisane u Risk Appetite Banke su u segmentu održanja kvalitete portfolija i volatilnosti kreditnog rizika.

Ključni principi preuzimanja i upravljanja rizicima se odnose na kreditiranje klijenata, pravnih (nefinansijska društva) i fizičkih lica usmjerenih na domaće tržište. Principi i pravila kreditiranja različitih segmenata definisani su internim aktima Banke. Akcenat je uglavnom na:

- definisanju glavnih uslova koji se odnose na odobrenje plasmana i kolateral
- definisanju ciljnih segmenata koje je Banka spremna finansirati, jer vidi potencijal, uzimajući u obzir aspekt preuzetih rizika
- definisanju segmenata koje Banka ne želi finansirati, bilo zbog previsokog rizika ili previše niske profitabilnosti, uzimajući u obzir pretpostavljene rizike ili druge razloge
- projekciji očekivanih gubitaka koje je Banka spremna preuzeti po odobrenju plasmana, i
- definisanju pristupa kojim Banka proaktivno upravlja rizicima koji proizlaze iz nekvalitetnih izloženosti

Ublažavanje rizika

Banka ima umjeren apetit za rizik pri preuzimanju rizika osnovni izvor otplate je kreditna sposobnost dužnika i raspoloživi gotovinski tok, dok se obezbjeđenje plasmana smatra sekundarnim izvorom otplate. Ublažavanje kreditnog rizika vrši se kroz obezbjeđenje kvalitetnih sredstava obezbjeđenja u skladu sa internim aktima Banke. Vršiti se diverzifikacija portfolija po segmentima i djelatnostima poslovanja, a posebno vodeći računa o izloženostima prema jednom licu ili grupi povezanih lica.

Osim toga, redovno praćenje i analiza trendova u kvaliteti pojedinih segmenata kreditnog portfolija, s posebnim naglaskom na nove transakcije, omogućava rano otkrivanje povećanog rizika, kao i optimizaciju preuzetih rizika u odnosu na profitabilnost.

Kontrola i monitoring rizika

Izloženosti kreditnom riziku Banka prati na način da ista bude usklađena sa zakonskim ograničenjima kao i u skladu sa internim sistemom limita u Banci. Upravljanje kreditnim rizikom definisano je internim aktima kao i adekvatno uspostavljenom organizacionom strukturom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci. Također, kontrola u procesu preuzimanja nivoa kreditnog rizika vrši se kroz definisane nivoe odlučivanja u kreditnom poslovanju.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)****Ukupna izloženost kreditnom riziku****31.12.2019. 31.12.2018.**

Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH (CBBiH)

(Napomena 11)

228.414

242.299

Plasmani bankama (Napomena 12)

100.093

100.114

Kreditni komitentima (Napomena 13)

772.828

694.733

Finansijska imovina po FVBU (Napomena 14)

1.448

1.719

Dužnički instrumenti po FVOSD (napomena 15)

98.291

76.850

Ostala finansijska imovina (napomena 18)

3.801

9.648

1.204.875**1.125.363**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku

*Finansijska imovina***Ukupna
knjigovodstven
a vrijednost****Umanjenje
vrijednosti****Ukupna neto
knjigovodstven
a vrijednost****31. decembar 2019.**

Novčana sredstva i računi kod CBBH (Napomena 11)

228.598

(184)

228.414

Plasmani bankama (Napomena 12)

100.112

(19)

100.093

Kreditni komitentima (Napomena 13)

845.235

(72.407)

772.828

Finansijska imovina po FVBU (Napomena 14)

1.448

-

1.448

Finansijska imovina po FVOSD (napomena 15)

98.291

-

98.291

Ostala finansijska imovina (Napomena 18)

5.963

(2.162)

3.801

1.279.647**(74.772)****1.204.875**

Potencijalne obaveze (Napomena 27)

148.000**(2.718)****145.282****Ukupno****1.427.647****(77.490)****1.350.157****31. decembar 2018.**

Novčana sredstva i računi kod CBBH (Napomena 11)

242.499

(200)

242.299

Plasmani bankama (Napomena 12)

100.133

(19)

100.114

Kreditni komitentima (Napomena 13)

767.979

(73.246)

694.733

Finansijska imovina po FVBU (Napomena 14)

1.719

-

1.719

Finansijska imovina po FVOSD (napomena 15)

76.850

-

76.850

Ostala finansijska imovina (Napomena 18)

11.836

(2.188)

9.648

1.201.016**(75.653)****1.125.363**

Potencijalne obaveze (Napomena 27)

152.556**(2.402)****150.154****Ukupno****1.353.572****(78.055)****1.275.517**

Banka vrši redovne preglede aktive, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu utvrđenih bonitetnih grupa i urednosti u servisiranju obaveza.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.3. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita datih komitentima i sredstava kod drugih banaka, po bonitetnoj klasifikaciji, data je u nastavku:

31. decembar 2019.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	54.217	(7)	464.439	(4.375)	518.656	(4.382)
B	45.895	(12)	287.055	(5.946)	332.950	(5.958)
C	-	-	33.563	(5.233)	33.563	(5.233)
D	-	-	9.163	(8.332)	9.163	(8.332)
E	-	-	51.015	(48.521)	51.015	(48.521)
Ukupno	100.112	(19)	845.235	(72.407)	945.347	(72.426)
Ukupno (neto)	-	100.093	-	772.828	-	872.921

31. decembar 2018.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
A	55.108	(8)	433.217	(2.960)	488.325	(2.968)
B	45.025	(11)	241.556	(5.851)	286.581	(5.862)
C	-	-	30.718	(5.246)	30.718	(5.246)
D	-	-	6.200	(5.953)	6.200	(5.953)
E	-	-	56.288	(53.236)	56.288	(53.236)
Ukupno	100.133	(19)	767.979	(73.246)	868.112	(73.265)
Ukupno (neto)	-	100.114	-	694.733	-	794.847

Gubici zbog umanjenja vrijednosti i politika rezervisanja

Banka vrši procjenu ispravke vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

Primjenom standarda MSFI 9 očekivani kreditni gubici su bazirani na prelascima finansijskih sredstava između tri (3) stage-a. Promjena u kreditnoj kvaliteti i kreditnom riziku od momenta inicijalnog priznavanja predstavlja jedan od osnovnih kriterija prelazaka/promjene između Stage-a u kojima se klijent nalazi.

Grupne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za finansijska imovina i potencijalne obaveze klasifikovane u Stage 1 i Stage 2 i non-performing klijente koji nisu dio individualne procjene a klasifikovani su u Stage-3.

Individualne ispravke vrijednosti i rezervisanja se obračunavaju za klijente u Stage 3 izloženosti preko 50 hiljada EUR.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kolaterali

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zahtijeva sredstva obezbjeđenja.

Obezbjedenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- osiguranje kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored navedenih obezbjeđenja za obezbjeđenja plasmana Banke koriste se i:

- sudužništvo,
- cesije i asignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zaplijeni,
- te iznimno jemstvo pravnih i fizičkih lica.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite date komitentima i sredstva kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2019.		
Kreditna izloženost, neto	874.369	1.102.860
<i>Kreditni komitentima po AT</i>	772.828	1.098.879
<i>Kreditni komitentima po FVBU</i>	1.448	3.981
<i>Plasmani bankama</i>	100.093	-
Vanbilansna izloženost, neto	145.282	93.346
Ukupno	1.019.651	1.196.206

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku (neto)	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2018.		
Kreditna izloženost, neto	796.566	1.082.170
<i>Kreditni komitentima po AT</i>	694.733	1.078.189
<i>Kreditni komitentima FVBU</i>	1.719	3.981
<i>Plasmani bankama</i>	100.114	-
Vanbilansna izloženost, neto	150.154	77.199
Ukupno	946.720	1.159.369

Od ukupnog iznosa kolaterala, na dan 31. decembra 2019. godine, na poslovne i stambene nekretnine se odnosi 377.161 hiljada KM, a ostalo su depoziti, pokretna imovina, zalihe, administrativne zabrane, jemstva i mjenice.

Na dan 31. decembra 2018. godine, od ukupnog iznosa kolaterala na poslovne i stambene nekretnine odnosilo se 433.840 hiljade KM.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Fer vrijednost kolaterala po vrstama kolaterala za kredite komitentima, plasmane bankama i vanbilansne izloženosti prikazana je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2019.	Bruto izloženost		Fer vrijednost kolaterala				Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novcani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Stage 1,2 i 3								
Kreditni građanima	449.832	2.526	-	88.494	128	91.148	31.333	418.499
Stambeni krediti	60.640	118	-	51.773	-	51.891	2.180	58.460
Potrošački krediti	358.856	2.130	-	36.228	2	38.360	27.261	331.595
Ostali krediti građanima	30.336	278	-	493	126	897	1.892	28.444
Kreditni preduzećima	395.403	7.622	-	267.505	16.897	292.024	41.074	354.329
Corporate komitenti	313.522	5.970	-	214.539	11.753	232.262	10.129	303.393
SME komitenti	49.537	894	-	35.994	3.512	40.400	12.946	36.591
Ostali komitenti	32.344	758	-	16.972	1.632	19.362	17.999	14.345
Kreditni komitentima po FVBU	2.927	-	-	3.981	-	3.981	1.479	1.448
Plasmani bankama	100.112	-	-	-	-	-	19	100.093
Vanbilansna izloženost	148.000	3.404	-	17.181	1.129	21.714	2.718	145.282
Garancije	68.245	3.386	-	17.065	1.129	21.580	1.877	66.368
Akreditivi	3.128	-	-	-	-	-	21	3.107
Odobreni neiskorišteni krediti	76.627	18	-	116	-	134	820	75.807
Ukupno	1.196.386	13.552	-	377.161	18.154	408.867	76.642	1.119.744

31. decembar 2019.	Bruto izloženost		Fer vrijednost kolaterala				Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novcani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Stage 3								
Kreditni građanima	27.266	10	-	13.442	7	13.459	26.271	995
Stambeni krediti	1.881	-	-	3.479	-	3.479	1.804	77
Potrošački krediti	23.704	9	-	9.861	-	9.870	22.823	881
Ostali krediti građanima	1.681	1	-	102	7	110	1.644	37
Kreditni preduzećima	38.878	30	-	31.207	1.536	32.773	35.539	3.339
Corporate komitenti	6.578	-	-	4.906	293	5.199	5.643	935
SME komitenti	14.615	-	-	16.398	278	16.676	12.211	2.404
Ostali komitenti	17.685	30	-	9.903	965	10.898	17.685	-
Kreditni komitentima po FVBU	2.927	-	-	3.981	-	3.981	1.479	1.448
Plasmani bankama	-	-	-	-	-	-	-	0
Vanbilansna izloženost	1.056	6	-	2.512	1.126	3.644	339	717
Garancije	840	6	-	2.512	1.126	3.644	236	604
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	216	-	-	-	-	-	103	113
Ukupno	70.127	46	-	51.142	2.669	53.857	63.628	6.499

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje – 31. decembar 2019. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

31. decembar 2018.	Bruto izloženost		Fer vrijednost kolaterala				Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novcani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
Stage 1, 2 i 3								
Kreditni građanima	417.683	2.620	-	91.380	104	94.104	29.437	388.246
Stambeni krediti	58.778	110	-	50.081	-	50.191	2.650	56.128
Potrošački krediti	330.727	2.073	-	40.702	5	42.780	24.158	306.569
Ostali krediti građanima	28.178	437	-	597	99	1.133	2.629	25.549
Kreditni preduzećima	350.296	10.932	-	309.372	22.058	342.362	43.809	306.487
Corporate komitenti	291.346	8.073	-	270.205	15.472	293.750	29.011	262.335
SME komitenti	39.965	2.012	-	32.120	5.541	39.673	10.805	29.160
Ostali komitenti	18.985	847	-	7.047	1.045	8.939	3.993	14.992
Kreditni komitentima po FVBU	3.962	-	-	3.981	-	3.981	2.243	1.719
Plasmani bankama	100.133	-	-	-	-	-	19	100.114
Vanbilansna izloženost	152.556	3.103	51	29.107	6.468	38.729	2.402	150.154
Garancije	49.332	3.103	51	29.107	6.468	38.729	1.431	47.901
Akreditivi	720	-	-	-	-	-	13	707
Odobreni neiskorišteni krediti	102.504	-	-	-	-	-	958	101.546
Ukupno	1.024.630	16.655	51	433.840	28.630	479.176	77.910	946.720

31. decembar 2018.	Bruto izloženost		Fer vrijednost kolaterala				Ispravke vrijednosti	Maksimalna izloženost kreditnom riziku
	1	Novcani depoziti ukupno	Garancije	Nekretnine	Pokretne stvari	Ukupno kolaterali	2	(3=1-2)
stage 3								
Kreditni građanima	27.373	11	-	18.565	18	18.594	26.449	924
Stambeni krediti	2.454	-	-	4.605	-	4.605	2.329	125
Potrošački krediti	22.433	9	-	13.728	4	13.741	21.671	762
Ostali krediti građanima	2.486	2	-	232	14	248	2.449	37
Kreditni preduzećima	41.164	530	-	40.401	3.721	44.652	37.716	3.448
Corporate komitenti	26.069	30	-	23.763	2.635	26.428	23.943	2.126
SME komitenti	11.467	500	-	12.735	576	13.811	10.146	1.321
Ostali komitenti	3.628	-	-	3.903	510	4.413	3.628	-
Kreditni komitentima po FVBU	3.962	-	-	3.981	-	3.981	2.243	1.719
Plasmani bankama	-	-	-	-	-	-	-	-
Vanbilansna izloženost	1.153	-	-	14.093	6.450	20.543	661	492
Garancije	1.038	-	-	14.093	6.450	20.543	554	484
Akreditivi	-	-	-	-	-	-	-	-
Odobreni neiskorišteni krediti	115	-	-	-	-	-	107	8
Ukupno	73.652	541	-	77.040	10.189	87.770	67.069	6.583

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Pregled LTV (loan to value – odnos izloženosti i nekretnine) pokazatelja za 2019. i 2018. godinu prikazan je u nastavku:

LTV pokazatelj 31.decembar 2019.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	2.036	7.009	9.902	7.789	1.565	173	32.166	60.640
Potrošački krediti	2.956	3.445	4.031	2.062	467	343	345.552	358.856
Ukupno	4.992	10.454	13.933	9.851	2.032	516	377.718	419.496

LTV pokazatelj 31.decembar 2018.	0-30%	30-60%	60-90%	90-100%	100-120%	120-%	Iznos nepokrivenih kredita	Ukupno
Stambeni krediti	2.190	7.002	9.583	4.633	1.713	581	33.076	58.778
Potrošački krediti	3.127	3.933	3.627	2.067	435	387	317.151	330.727
Ukupno	5.317	10.935	13.210	6.700	2.148	968	350.227	389.505

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)**

Dospijeće i umanjeње vrijednosti potraživanja po kreditima, koja obuhvataju kredite komitentima i plasmane bankama, može se prikazati kako slijedi:

	Nedospjela potraživanja a čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2019.									
Vlade	-	-	-	-	8.557	-	-	(95)	8.462
Kompanije	6.212	3	5.200	30.525	333.704	3.301	(32.383)	(8.541)	338.021
Banke	-	-	-	-	100.112	-	-	(19)	100.093
Nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	7.901	-	-	(55)	7.846
Građani	1.749	7	107	488	428.970	18.511	(545)	(30.788)	418.499
Ukupno	7.961	10	5.307	31.013	879.244	21.812	(32.928)	(39.498)	872.921
31. decembar 2018.									
Vlade	-	-	-	-	6.258	-	-	(11)	6.247
Kompanije	6.716	4	3.602	33.744	290.725	4.131	(33.872)	(9.897)	295.153
Banke	-	-	-	-	100.133	-	-	(19)	100.114
Nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	5.116	-	-	(28)	5.088
Građani	1.615	3	98	926	396.146	18.895	(1.025)	(28.413)	388.245
Ukupno	8.331	7	3.700	34.670	798.378	23.026	(34.897)	(38.368)	794.847

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kreditni portfolio po sektorima je prikazana u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima i plasmane bankama, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi, za koje se umanjuju potraživanja po kreditima i plasmani bankama, su u tabeli prikazani na izdvojenim pozicijama.

	31.12.2019.		31.12.2018.	
	KM	%	KM	%
Stanovništvo	449.042	47,56	416.690	48,07
Trgovina	197.457	20,91	179.105	20,66
Rudarstvo i industrija	107.094	11,34	91.346	10,54
Finansijske institucije	108.101	11,45	106.334	12,27
Građevinarstvo	28.281	3,00	20.572	2,37
Transport i komunikacije	24.832	2,63	19.794	2,29
Trgovina nekretninama	11.550	1,22	10.224	1,18
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	3.084	0,33	2.840	0,33
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.618	0,38	7.621	0,88
Ostalo	11.143	1,18	12.251	1,41
	944.202	100,00	866.777	100,00
Kamate i naknade	3.241		3.318	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita (MRS 18)	(2.096)		(1.983)	
	945.347		868.112	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	(72.426)		(73.265)	
	872.921		794.847	

Problematični plasmani

Pod problematičnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E. Upravljanje problematičnim plasmanima se obavlja u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. Za sva pravna lica sa ocjenom D i E čija je ukupna izloženost klijenta ili grupe povezanih lica iznad 1.000 EUR se odmah, po ispunjenju ovih kriterija, pristupa proceduri prenosa klijenta iz poslovnih dijelova u Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Sektor je od 01. juna 2017. godine podijeljen u dva organizaciona dijela, Odjel za naplatu pravna lica i Odjel za naplatu fizička lica, gdje se odvijaju i prate procesi rane, kasne i sudske naplate potraživanja od problematičnih klijenata.

Proces naplate potraživanja za fizička lica je centralizovan i u nadležnosti je Odjela za naplatu fizičkih lica.

Sve aktivnosti naplate potraživanja za fizička lica se poduzimaju isključivo od strane Odjela za naplatu fizičkih lica i počinju od prvog dana kašnjenja klijenta kroz ranu naplatu i nastavljaju kroz aktivnosti kasne naplate i pokretanje sudskog postupka sve dok se ne zatvore potraživanja ili se klijent ne oporavi.

U proces naplate za pravna lica Odjel za naplatu pravna lica se uključuje sa aktivnostima naplate počev od 31 dana kašnjenja što podrazumijeva zajednički rad na klijentima u dijelu posjeta, sastanak, definisanje strategija naplate za klijenta zajedno sa Sektorom za privredu. Sa razvrstavanjem klijenta u bonitetni razred D i E, klijent prelazi u nadležnost Odjela za naplatu pravnih lica gdje se dalje definiše strategija naplate pojedinačno za svakog klijenta (restruktuiranje, nagodba, naplata iz kolaterala, pokretanje i vođenje sudskog postupka).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ukoliko klijenti koji su u nadležnosti Sektora za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom uspostave kontinuitet u plaćanju bez kašnjenja i izađu iz finansijskih poteškoća nakon perioda oporavka, tada se kao oporavljeni vraćaju u Performing portfolio u nadležnost Sektora za privredu i Sektora za Stanovništvo.

U proces naplate potraživanja uključeni su i klijenti kod kojih su poduzete mjere restrukturiranja.

Mjere restrukturiranja uključuju »ustupak« dužniku, koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima, pri čemu mogu biti promijenjeni uslovi prvobitnog ugovora (aneks) ili sklopljen novi ugovor (refinansiranje). Klijent s finansijskim teškoćama može biti performing ili non-performing.

Restrukturirana potraživanja predstavljaju "forborne" izloženosti Banke koje je potrebno razmotriti u sektorima za PE-performing klijente Sektora za privredu i Sektora za Stanovništvo ili NPE-non-performing klijente Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. „R“ označava potraživanje uz odobrene ustupke zbog finansijskih poteškoća (ustupci ne bi bili odobreni da se klijent ne nalazi u finansijskim teškoćama).

Pregled forborn kredita prikazan je u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2019. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	-	1.892	1.892
SME komitenti	-	7.545	7.545
Ostali komitenti	10	2.795	2.805
Građani	5	128	133
	15	12.360	12.375

Segment	31. decembar 2018. godine		
	Performing portfolio	Non-performing portfolio	Ukupno
Corporate komitenti	16	12.404	12.419
SME komitenti	-	5.939	5.939
Ostali komitenti	71	291	363
Građani	88	60	148
	175	18.694	18.869

Ispravke vrijednosti za partije kredita sa forborn statusom su prikazane u tabeli po segmentima:

Segment	31. decembar 2019. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	-	1.892	1.892
SME komitenti	-	-	5.378	5.378
Ostali komitenti	-	-	2.795	2.795
Građani	-	-	128	128
	-	-	10.193	10.193

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Segment	31. decembar 2018. godine			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
Corporate komitenti	-	-	9.259	9.259
SME komitenti	-	-	4.654	4.654
Ostali komitenti	-	-	297	297
Građani	-	-	81	81
	-	-	14.291	14.291

Reprogrami i restrukturiranja

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu Restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju. Komitentima, razvrstanim u bonitetnu grupu E, krediti se ne refinansiraju/reprogramiraju.

Restrukturirane izloženosti mogu da budu identifikovane i u nenaplativom (NPE) i u naplativom (PE) dijelu portfolija.

	Broj ponovno ugovorenih kredita (broj transakcija)	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2019.		
Pravna lica	47	17.096
Građani i poduzetnici	28	368
Ukupno	75	17.464
31. decembar 2018.		
Pravna lica	62	22.184
Građani i poduzetnici	35	508
Ukupno	97	22.692

Intenzivno praćenje klijenata

Za klijente koji zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (veliki obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativu za prenos klijenta na intenzivno praćenje, osim nadležnog komercijaliste, može dati Watch Loan Committee (WLC), Sektor za upravljanje rizicima prilikom bonitetnog razvrstavanja i utvrđivanja gornje granice zaduženja,

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

članovi Kreditnog odbora Banke i članovi Uprave Banke. Prilikom prenosa klijenta na intenzivno praćenje neophodno je navesti razloge koji su doveli do inicijative za prenos.

Praćenje klijenata na ICL⁶ doprinosi smanjenju kreditnog rizika i prelazaka u NPL, jer se usvajanjem mjera i daljnjih aktivnosti koje će se poduzimati prema klijentu pokušava postići:

- smanjenje izloženosti Banke prema klijentu,
- moguće sticanje dodatnih instrumenata osiguranja (kolateralna),
- razmatranje raznih workout opcija (restruktuiranje, reposesion, oporavak),
- rasprava o ključnim problemima u poslovanju klijenta,
- provjera adekvatnosti klasifikacije kreditnog rejtinga klijenta.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razrješenjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- zbog poboljšanja položaja klijenta i prerazvrstavanja u viši bonitetni razred (ostvaruje ciljne vrijednosti pokazatelja ili drugih postavljenih ciljeva),
- zbog ocjene klijenta u bonitetni razred D ili E,
- pokretanjem stečajnog postupka nad klijentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja klijenta.

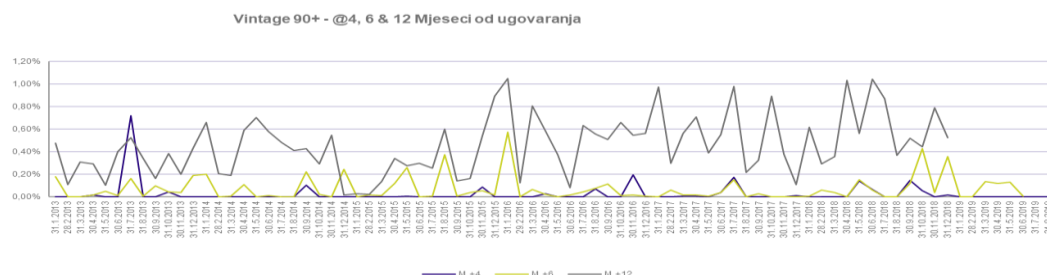
Donošenje odluke o uvrštavanju klijenta na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Odbora za praćenje potencijalno problematičnih kredita -Watch loan committee.

Vintage analiza

Banka prati kvalitet odobrenih plasmana i kašnjenje nakon odobrenja po dva tipa vintage analiza. Vintage 30+ i Vintage 90+, u kojima se prati broj, iznos i procenat kredita koji stupe u kašnjenje 30+ ili 90+ od mjeseca ugovaranja. Vintage 30+ izvještaj počinje nakon što su prošla minimalno 2 mjeseca od ugovaranja, dok se u 90+ izvještaju evidentiraju kašnjenja nakon što je proteklo 4 mjeseca od ugovaranja. Vintage izvještaji se ažuriraju na mjesečnoj osnovi, na taj način sadrže redom broj svih proteklih mjeseci od datuma ugovaranja do izvještajnog datuma, a u svrhu jednostavnijeg izvještavanja koriste se presijeci 4, 6, 12, 18, 24 i 36 mjeseci od momenta ugovaranja, a prilikom analiza uzimaju se u obzir i značajne promjene i u drugim vremenskim periodima. Za segment fizičkih lica diverzificirano je na 4 vrste proizvoda stambeni/hipotekarni, potrošački, kreditne kartice i prekoračenja, dok za pravna lica diverzifikacije se odnose na ročnost odnosno na dugoročne kredite, kratkoročne te overdrafte i business kartice.

Prosječan procenat kašnjenja 90+ 12 mjeseci nakon odobrenja posmatran na mjesečnom a i na kvartalnom nivou iznosi do 0,62% na plasmanima fizičkih lica gdje se na osnovu mass portfolija može izvući zakonitost.

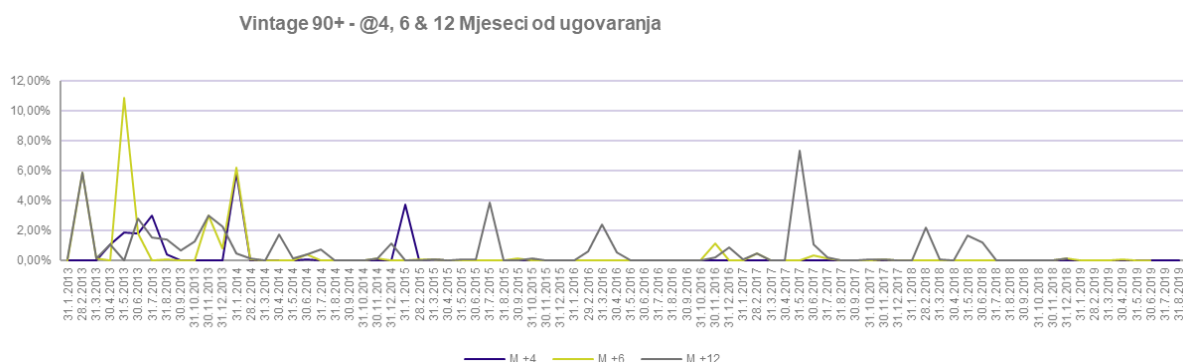
⁶ ICL-Intensive care list

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)
Vintage 90+ analiza fizičkih lica

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja.

	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018
Vintage @12 M	0,07%	0,31%	0,31%	0,53%	0,63%	0,33%	0,57%	0,59%	0,57%	0,56%	0,55%	0,44%	0,41%	0,88%	0,60%	0,58%
Vintage @18 M	0,19%	0,42%	0,46%	1,27%	0,99%	1,01%	0,89%	0,82%	1,32%	0,75%	1,00%	0,80%	0,65%	1,46%	-	-
Vintage @24 M	0,65%	0,79%	0,80%	1,48%	1,29%	1,08%	1,25%	1,06%	1,53%	0,60%	1,27%	0,73%	-	-	-	-
Vintage @36 M	1,00%	1,07%	0,95%	2,27%	1,40%	1,35%	1,25%	1,74%	-	-	-	-	-	-	-	-

Pravna lica imaju poseban vid praćenja kašnjenja klijenta u izmirenju obaveza kroz WLC tako da kašnjenja 90+ se dešavaju na izolovanim slučajevima.

Vintage 90+ analiza pravnih lica

U tabeli ispod je vidljivo kvartalno kretanje udjela izloženosti u 90+ kašnjenju u odnosu na kvartal u kojem je ista ugovorena, sa presjecima @ 12, 18, 24 i 36 mjeseci od ugovaranja. Nije moguće izvesti zakonitost s obzirom da skokovi budu prouzrokovani pojedinačnim izolovanim slučajevima.

	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018
Vintage @12M	0,01%	0,04%	0,96%	0,02%	1,43%	0,16%	0,00%	0,44%	0,10%	3,32%	0,07%	0,04%	0,61%	0,83%	0,00%	0,04%
Vintage @18 M	0,49%	0,15%	4,60%	3,36%	0,75%	0,44%	0,03%	0,59%	0,13%	1,25%	0,07%	0,15%	0,71%	0,56%	-	-
Vintage @24 M	0,67%	0,13%	4,54%	3,32%	0,75%	0,43%	0,01%	0,59%	0,10%	1,25%	0,07%	0,12%	-	-	-	-
Vintage @36 M	0,30%	0,12%	4,34%	3,31%	0,56%	0,27%	0,00%	0,45%	-	-	-	-	-	-	-	-

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)
Vanbilansne stavke
(a) Obaveze po kreditima

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2019.				
Obaveze po kreditima	76.078	549	-	76.627
Na dan 31. decembra 2018.				
Obaveze po kreditima	101.627	837	40	102.504

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su također uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospijeca po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2019.				
Ostale finansijske obaveze	50.125	21.248	-	71.373
Na dan 31. decembra 2018.				
Ostale finansijske obaveze	33.343	16.706	3	50.052

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim pristupom. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

Opšti zahtjevi

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost nekreditnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima i kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih granica. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.4. Tržišni rizik

Ublažavanje rizika

Sektor za upravljanje sredstvima dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima. Sektor Banke kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene Basel standardima. U skladu sa lokalnom regulativom Banka osigurava dovoljan iznos kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

4.5. Upravljanje valutnim rizikom

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u KM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo FBiH i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupe.

Obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta KM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

Sljedeća tabela detaljno prikazuje osjetljivost Banke na 10%-tno povećanje i smanjenje KM u odnosu na CHF obračunato na neto deviznu poziciju banke.

	2019.	2018.
USD Dobit/(gubitak)	5/(5)	1/(1)

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.4 Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju

Na dan 31. decembra 2019.	EUR	USD	KM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	4.130	159	222.958	1.167	228.414
Plasmani bankama i krediti komitentima	78.039	7.202	310.577	10.322	406.140
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	466.781	-	-	-	466.781
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sa deviznom klauzulom	1.448	-	-	-	1.448
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	49.321	1.756	30.338	-	81.415
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD sa deviznom klauzulom	16.967	-	-	-	16.967
Ostala finansijska imovina	1.230	-	2.569	2	3.801
	617.916	9.117	566.442	11.491	1.204.966
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	329.181	9.027	498.394	11.233	847.835
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	216.971	-	-	-	216.971
Ostale finansijske obaveze	6.596	15	11.450	9	18.070
	552.748	9.042	509.844	11.242	1.082.876
Devizna pozicija, neto	65.168	75	56.598	249	122.090

Na dan 31. decembra 2018.	EUR	USD	KM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	4.188	280	236.687	1.144	242.299
Plasmani bankama i krediti komitentima	421.279	7.262	281.608	4.865	715.014
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	79.833	-	-	-	79.833
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sa deviznom klauzulom	1.719	-	-	-	1.719
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	24.023	-	44.790	-	68.813
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD sa deviznom klauzulom	8.125	-	-	-	8.125
Ostala finansijska imovina	1.823	-	7.824	1	9.648
	540.990	7.542	570.909	6.010	1.125.451
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	327.188	7.171	445.256	5.667	785.282
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	200.733	-	-	-	200.733
Ostale finansijske obaveze	3.835	317	7163	95	11.410
Devizna pozicija, neto	531.756	7.488	452.419	5.762	997.425
	9.234	54	118.490	248	128.026

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku uključuju obaveze prema bankama, komitentima i uzete kredite.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dopijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procijeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa.

Pozicije aktive i pasive sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018.godine u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti i u skladu sa ugovorenim kamatnom stopom i datumom repricing-a.

U koloni beskamatno pozicije krediti komitentima nalaze se krediti klijenata D i E boniteta, kamate i naknade.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2019.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	180.754	-	-	-	-	47.660	228.414
Plasmani bankama	95.523	130	-	4.440	-	-	100.093
Kreditni komitentima	70.832	94.818	257.406	232.094	115.710	1.968	772.828
Finansijska imovina po FVBU	-	-	1.448	-	-	-	1.448
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	-	1.756	16.362	69.201	4.253	6.810	98.382
Ostala finansijska imovina	3.801	-	-	-	-	-	3.801
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	35.343	35.343
Ostala nefinansijska aktiva	739	-	-	-	-	-	739
	351.649	96.704	275.216	305.735	119.963	91.781	1.241.048
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	5.870	3.912	6.992	-	-	-	16.774
Depoziti komitenata	128.582	29.574	141.526	223.942	248	483.825	1.007.697
Obaveze po uzetim kreditima	-	1.041	13.094	20.203	-	-	34.338
Subordinirani dug	11	22	5.964	-	-	-	5.997
Ostale finansijske obaveze	18.070	-	-	-	-	-	18.070
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	3.245	-	-	-	1.652	-	4.897
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	162	-	-	162
	155.778	34.549	167.576	244.307	1.900	483.825	1.087.935
Izloženost kamatnom riziku, neto	195.871	62.155	107.640	61.428	118.063	(392.044)	153.113

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamat no	Ukupno
31. decembar 2018.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	197.241	-	-	-	-	45.058	242.299
Plasmani bankama	95.684	-	-	4.430	-	-	100.114
Kreditni komitentima	53.981	78.007	239.066	204.530	109.169	9.980	694.733
Finansijska imovina po FVBU	-	-	1.719	-	-	-	1.719
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	-	-	34.104	39.623	1.957	1.254	76.938
Ostala finansijska imovina	9.648	-	-	-	-	-	9.648
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	25.179	25.179
Ostala nefinansijska aktiva	851	-	-	-	-	-	851
	357.405	78.007	274.889	248.583	111.126	81.471	1.151.481
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	4.936	2.956	14.713	147	-	-	22.752
Depoziti komitenata	107.295	38.751	129.334	202.409	250	445.694	923.733
Obaveze po uzetim kreditima	3	1.045	11.152	27.330	-	-	39.530
Ostale finansijske obaveze	11.410	-	-	-	-	-	11.410
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	2.607	-	-	-	1.380	-	3.987
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	100	-	-	100
	126.251	42.752	155.199	229.986	1.630	445.694	1.001.512
Izloženost kamatnom riziku, neto	231.154	35.255	119.690	18.597	109.496	(364.223)	149.969

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)**

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2019.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u '000 KM
+100 bp	1.005	-100 bp	(10)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2018.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u KM
+100 bp	1.172	-100 bp	(31)

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke

Osjetljivost bilansa uspjeha u tabeli pokazuje kako bi se promjena tržišnih kamatnih stopa, primijenjena na postojeću otvorenu kamatno osjetljivu poziciju, odrazila na finansijski rezultat Banke. Limit za prihodovni aspekt kamatnog rizika, koji se izražava kao pad neto kamatnog prihoda u slučaju paralelne promjene kamatnih stopa za 100 bp, iznosi 3% od kapitala. Efekat smanjenja kamatnih stopa za 100 bp, na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 0,03% od kapitala, dok 31. decembra 2019. godine iznosi 0,10%.

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Tokom 2019. godine usvojena je i sa primjenom je počela nova Politika i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa. Najznačajnija izmjena odnosi se na izmjenu limita za EVE (sa 10 na 8%), te tretman administrativno promjenjivih kamatnih stopa, koje se posmatraju po dospeljeću, a ne po datumu promjene kamatne stope.

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2019. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	417	0,31%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti****Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2018. godine**

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u '000 KM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	303	0,25%

Definicija

Likvidnost predstavlja mogućnost banke da finansira povećanje u aktivi s jedne strane i isto tako ispuni obaveze po dospelju s druge strane, ali bez stvaranja neprihvatljivih troškova. Rizik likvidnosti je vjerovatnoća da Banka u budućnosti neće raspolagati s dovoljno novčanih sredstava za nesmetano obavljanje poslovnog procesa.

Rizik likvidnosti pojavljuje se u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Opšti uslovi

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje rizika likvidnosti provodi se kroz izvještaj o strukturnoj likvidnosti i gapova likvidnosti koji prikazuju dugoročniji aspekt obezbjeđivanja likvidnosti banke (na strani ulaganja, obaveza, veze između ulaganja i obaveza i strukture izvora finansiranja). U skladu lokalnom regulativom Banka je u obavezi održavanja minimalnog zahtjeva za likvidnost kroz koeficijent pokrića likvidnosti LCR koji se i ranije pratio zbog zahtjeva Standarda upravljanja rizicima na nivou NLB Grupe. Mjerenje izloženosti riziku obavlja se i primjenom Scoring modela.

Banka redovno provodi testiranje otpornosti na stres u procesu upravljanja rizikom likvidnosti. Banka redovno vrši Proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP).

Svrha ILAAP-a je uspostavljanje snažnog sistema upravljanja likvidnosnim rizicima u Banci. U skladu sa Strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima i Risk Appetite, tolerancija na rizik likvidnosti je niska. ILAAP je uključen u svakodnevni poslovni proces i poslovne odluke u vidu dnevnog praćenja novčanih tokova, rezultati stres testova služe za definisanje obima likvidnih rezervi, a definisani pokazatelji u internom sistemu limita vezanim za praćenje izloženosti riziku likvidnosti se koriste za aktiviranje Plana za likvidnost za nepredviđene slučajeve ili Plana oporavka Banke.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)**4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti***Kontrola rizika*

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

U skladu sa Standardima upravljanja rizicima u NLB Grupi mjesečno se podnosi Izvještaj o strukturnoj likvidnosti u kojem se prate sljedeći odnosi:

- udio izvora NLB-a u bilansnoj sumi,
- visina izvora NLB-a u odnosu na kapital Banke,
- udio nebankarske pasive u bilansnoj sumi,
- udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi,
- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- Liquidity coverage ratio (LCR) – zaštitni sloj likvidnosti / ukupni 30-dnevni neto likvidnosni odlivi,
- Net Stable Funding Ratio (NSFR) – raspoloživi iznos sredstava za stabilno finansiranje / potrebni iznos sredstava za stabilno finansiranje,
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivni,
- Neopterećena imovina / potencijalni odlivi pri jakom stres testu (3 mjeseca),
- Stabilni depoziti po viđenju.

Mjesečno se izrađuju LGST izvještaji kojima se istovremeno prati ročna struktura aktive i pasive po periodima preostalog dospijeca i uticaj stres scenarija na statički prikaz gap-a likvidnosti (novčani tokovi iz ugovorenih poslova) koji je u nadležnosti Odjela za upravljanje nekreditnim rizicima. Na statičku projekciju dograđuje se dinamička koja uključuje plan budućih priliva i odliva u sljedećih godinu dana (dinamički prikaz je u nadležnosti Odjela za upravljanje bilansom Banke). Utvrđeni Stres scenariji se primjenjuju na statičku projekciju i zajedno sa budućim prilivima i odlivima izračunava se nivo potrebnih likvidnih sredstava kojim bi Banka morala raspolagati da bi mogla neometano poslovati u vanrednim okolnostima nastalim zbog hipotetičkih pojačanih odliva.

S ciljem uspostavljanja ranog sistema upozorenja Banka prati izloženost riziku likvidnosti kroz Scoring modele. Scoring modeli se sastoje od 22 pokazatelja podijeljena na šest grupa: regulatorni pokazatelji, interni pokazatelji likvidnosti i izvora finansiranja, pokazatelji aktive, pokazatelji kapitala, stres test i sistemski rizici.

Konačni rezultat određen je u postotku koji pokazuje u kojoj grupi rizika se Banka nalazi:

1. Nizak rizik likvidnosti	0% - 20%
2. Prihvatljiv rizik likvidnosti	20% - 40%
3. Umjeren rizik likvidnosti	40% - 60%
4. Visok rizik likvidnosti	60% - 80%
5. Ekstremno visok rizik likvidnosti	80% - 100%

Izloženost riziku likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2019. godine je niska jer rezultat Scoring modela iznosi 13,97% (31.12.2018:14,51%).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

U slučaju izloženosti visokom riziku likvidnosti Banka bi aktivirala Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve.

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza po njihovom dospjeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa stanja do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

31. decembra 2019.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	180.754	-	-	-	-	47.660	228.414
Plasmani bankama	95.880	130	-	4.083	-	-	100.093
Kreditni komitentima	45.007	67.929	228.708	306.110	125.074	-	772.828
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	161	1.287	-	-	1.448
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	1.929	-	22.042	70.070	4.250	91	98.382
Ostala finansijska imovina	3.801	-	-	-	-	-	3.801
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	35.343	35.343
Ostala nefinansijska aktiva	739	-	-	-	-	-	739
Ukupno	328.110	68.059	250.911	381.550	129.324	83.094	1.241.048
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	5.870	3.912	6.993	-	-	-	16.775
Depoziti komitenata	597.284	32.133	145.547	237.486	1.513	-	1.013.963
Obaveze po uzetim kreditima	9	128	12.691	22.688	-	-	35.516
Subordinirani dug	144	22	228	1.046	7.173	-	8.613
Ostale finansijske obaveze	12.218	310	1.395	4.147	-	-	18.070
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	3.245	-	-	-	1.652	-	4.897
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	162	-	-	162
Ukupno	618.770	36.505	166.854	265.529	10.338	-	1.097.997
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(290.660)	31.554	84.057	116.021	118.986	83.094	143.051

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2018.	Do 1	1-3	3-12	1-5	Preko 5	Bez	Ukupno
	mjeseca	mjeseca	mjeseci	godina	godina	ročnosti	
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	197.241	-	-	-	-	45.058	242.299
Plasmani bankama	95.684	-	-	4.430	-	-	100.114
Kreditni komitentima	28.056	52.848	197.898	295.163	120.768	-	694.733
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	1.719	-	-	1.719
Finansijska imovina po fer vrijednosti OSD	526	-	34.104	40.355	1.865	88	76.938
Ostala finansijska imovina	9.648	-	-	-	-	-	9.648
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	25.179	25.179
Ostala nefinansijska aktiva	851	-	-	-	-	-	851
Ukupno	377.064	52.848	232.002	341.667	122.633	25.267	1.151.481
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	4.936	2.956	14.716	149	-	-	22.757
Depoziti komitenata	541.663	42.094	132.975	212.061	1.317	-	930.110
Obaveze po uzetim kreditima	79	1.197	11.726	28.175	-	-	41.177
Ostale finansijske obaveze	11.410	-	-	-	-	-	11.410
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	2.607	-	-	-	1.380	-	3.987
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	100	-	-	100
Ukupno	560.695	46.247	159.417	240.485	2.697	-	1.009.541
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(183.631)	6.601	72.585	101.182	119.936	25.267	141.940

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Plasmani bankama

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa fluktuirajućom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost (Banka ima ograničen portfolio plasmana bankama s fiksnom kamatnom stopom i u pravilu se radi o plasmanima s vrlo kratkim dospeljem).

Kredit i avansi dati komitentima

Fer vrijednost kredita i avansa datih komitentima predstavlja diskontovani iznos očekivanih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Nakon početnog priznavanja, naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti primjenom metode efektivne kamatne stope. Na datum svakog bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da li bi finansijska sredstva ili grupe finansijskih sredstava trebala biti umanjena. Smatra se da su finansijsko sredstvo, odnosno grupa finansijskih sredstava, obezvrijeđeni samo ukoliko postoji objektivni dokaz obezvrijeđenja koji proizilazi iz jednog ili više gubitaka nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva, te ukoliko će pomenuti događaji (gubici) sigurno uticati na procijenjene buduće tokove gotovine.

Fer vrijednost kredita s fiksnom kamatnom stopom procjenjuje se diskontovanjem novčanih tokova primjenom trenutnih važećih kamatnih stopa na kredite sličnih uslova i obilježja. Fer vrijednosti kredita s varijabilnim prinosom, a čija cijena se redovno preispituje i kod kojih nisu zapažene značajne promjene u kreditnom riziku izračunavaju se na temelju analize diskontovanih novčanih tokova primjenom kamatnih stopa uvećanih za maržu kreditnog rizika, kako bi se uvažio uticaj specifičnog kreditnog rizika protustrane na vrednovanje.

Depoziti drugih banaka, komitenata, drugi depoziti, druge pozajmice i subordinirane obaveze

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospeljeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljem i s promjenjivom kamatnom stopom približna je knjigovodstvenom iznosu na datum izvještavanja, a temelji se na novčanim tokovima diskontovanim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospelja. Vrijednost dugoročnih odnosa s deponentima ne uzima se u obzir kod procjene fer vrijednosti.

Fer vrijednost primljenih kredita izračunava se diskontovanjem budućih novčanih tokova na sadašnju vrijednost (preostalog duga i budućih kamata). Buduće kamate izračunavaju se sa trenutnom vrijednosti Euribora ukoliko su krediti ugovoreni sa varijabilnom kamatnom stopom.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

U bilansu banke se po fer vrijednosti vode dužnički vrijednosni papiri i vlasnički vrijednosni papiri (ulozi banke u kapital drugih pravnih lica). Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala. Na dan 31. decembra 2019. godine ukupna tržišna vrijednost vrijednosnih papira, uključujući i obračunate kamate, iznosi 98.382 hiljada KM (31.12.2018.: 76.938 hiljada KM).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

U slijedećoj tabeli je predstavljen način utvrđivanja fer vrijednosti vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju (posebno tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti
31. decembra 2019.	31. decembra 2018.	
Dužnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijednosni papiri:	
• Republika Slovenija (kratkoročni trezorski zapisi) – 11.763 hiljada KM • Repulika Slovenija (dugoročne obveznice) – 8.967 hiljada KM • Kraljevina Belgija (dugoročne obveznice) – 9.381 hiljada KM • Republika Francuska (dugoročne obveznice) – 3.992 hiljada KM • Sjedinjene Američke Države (dugoročne obveznice) – 1.756 hiljada KM	• Kraljevina Belgija (dugoročne obveznice) – 5.927 hiljada KM • Republika Francuska (dugoročne obveznice) – 4.203 hiljada KM	Nivo 1
Dužnički vrijednosni papiri:	Dužnički vrijednosni papiri:	
• Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 31.995 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS (dugoročne obveznice) – 21.944 hiljada KM • JP Autoceste FBiH (dugoročne obveznice) – 5.723 hiljada KM • Grad Banja Luka (dugoročne obveznice) – 1.768 hiljada KM • Kanton Sarajevo (dugoročne obveznice) - 1.002 hiljada KM	• Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 15.997 hiljada KM • Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročni trezorski zapisi) – 30.179 hiljada KM • Ministarstvo finansija RS (dugoročne obveznice) – 17.654 hiljada KM • Kanton Sarajevo (dugoročne obveznice) – 931 hiljada KM • Grad Banja Luka (dugoročne obveznice) – 1.959 hiljada KM	Nivo 2
Vlasnički vrijednosni papiri:	Vlasnički vrijednosni papiri:	
• RVP FBiH – 14 hiljada KM • UBBIH – 14 hiljada KM • SWIFT Belgija – 63 hiljada KM	• RVP FBiH – 14 hiljada KM • UBBIH – 14 hiljada KM • SWIFT Belgija – 60 hiljada KM	Nivo 3

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.7.2. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koje se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi

Na dan 31. decembra 2019. godine, svi vrijednosni papiri su klasifikovani kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD) u Stage 1 i služe kao rezerve likvidnosti. Vrednovanje se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MSFI. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak (Revalorizzazione rezerve).

Fer vrijednost kredita i depozita izračunava se po različitim segmentima, proizvodima, vrsti kamatne stope i periodima preostalog dospijeca. Izračuni su bazirani na neto vrijednosti kredita uvećanim za buduće kamate. Svi budući novčani tokovi iz glavnica i kamata se diskontuju na sadašnju vrijednost. Fer vrijednost odražava cijenu po kojoj bi se mogao prodati pojedini finansijski instrument, ali ne utiče na bilanse stanja i uspjeha Banke.

		31. decembra 2019.		31. decembra 2018.	
	Hijerarhija fer vrijednosti	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina					
Plasmani bankama	Nivo 3	100.093	100.115	100.114	100.094
Kreditni komitentima	Nivo 3	772.828	765.050	694.733	677.971
Ukupno		872.921	865.165	794.847	778.065
Finansijske obaveze					
Depoziti banaka	Nivo 3	16.774	16.789	22.752	22.777
Depoziti komitenata	Nivo 3	1.007.697	1.007.564	923.733	922.325
Obaveze po uzetim kreditima	Nivo 3	34.338	35.496	39.530	41.089
Subordinirani dug	Nivo 3	5.997	6.018	-	-
Ukupno		1.064.806	1.065.867	986.015	986.279

4.8. Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B (i prijedlozima za njihovo savladavanje), kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun operativnog rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu, te izvještavanje NLB d.d. i Odbora za upravljanje operativnim rizicima,

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.8. Upravljanje operativnim rizikom (nastavak)

- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- kvartalno izvještavanje o praćenju i savladavanju operativnih rizika.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su provođene sljedeće aktivnosti:

- redovne aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema, te projekata čija je implementacija u toku,
- trajne aktivnosti na identifikaciji operativnih rizika vezanih za „cyber” kriminal, neadekvatno djelovanje aplikacija, rizike nepravilno unešenih podataka u aplikacije, rizike prirodnih nesreća, rizike neusklađenosti sa zakonodavstvom, pravilima, propisima, sporazumima, propisanim praksama i etičkim standardima, te druge operativne rizike koji imaju malu vjerovatnost nastanka ali vrlo visok finansijski uticaj ili predstavljaju visok rizik ugleda za Banku, i druge specifične operativne rizike na koje bi željeli skrenuti pažnju.
- poseban naglasak na rizicima usklađenosti (rizik gubitka zbog pravnih sankcija), rizicima ponašanja (rizik gubitka zbog namjernog obmanjivanja klijenata pri predstavljanju proizvoda i usluga, te ne odgovarajuće postupanje prema klijentima u rješavanju njihovih pritužbi), rizicima koji proizlazi iz nastalih potencijalnih štetnih događaja, te rizicima od terorističkih napada,
- trajna podrška revizijskih preporuka pri ocjeni adekvatnosti sistema kontrole u pojedinim poslovnim područjima,
- pripreme analiza operativnih rizika na za Banku najznačajnijim poslovnim procesima,
- formiranje i praćenje adekvatnosti formiranih rezervisanja za pokriće operativnih rizika u skladu sa propisima FBA, kao i u skladu sa mjerilima Grupe sa ciljem izrade konsolidovanih izvještaja, te izvještavanje organa Banke, Odbora za upravljanje operativnim rizicima i NLB d.d. Ljubljana,
- mjesečno održavanje sjednica Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- kontinuirana edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanju svjesnosti kod svih zaposlenika Banke o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH (Službene novine FBiH, broj: 27/17), upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada KM.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je obezbjeđenje i održavanje optimalnog obima, strukture i izvora kapitala, kako bi se omogućilo:

- ispunjavanje svih zakonskih (regulatornih) zahtjeva,
- pokriće svih rizika preuzetih u poslovanju Banke,
- neometano ostvarivanje strateških ciljeva Banke i
- postizanje optimalnog povrata na kapital prema dioničarima.

Rukovodstvo Banke mjesečno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka, u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke (Službene novine FBiH, broj: 81/17) (u daljem tekstu: Odluka), mora u svakom trenutku ispunjavati sljedeći minimum kapitalnih zahtjeva:

1. stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75% (CET1 stopa), kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
2. stopu osnovnog kapitala od 9% (T1 stopa), kao odnos osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku i
3. stopu regulatornog kapitala od 12%, kao odnos regulatornog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Prema ovoj Odluci, Regulatorni kapital Banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja, i to:

1. Osnovni kapital Banke (Tier 1) predstavlja zbir stavki redovnog osnovnog kapitala (CET1) nakon regulatornih usklađivanja i stavki dodatnog osnovnog kapitala (AT1) nakon regulatornih usklađivanja.
2. Dopunski kapital Banke (Tier 2) je zbir instrumenata kapitala, subordinisanih dugova, općih rezervi za kreditne gubitke i drugih stavki dopunskog kapitala nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja, koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.
3. Iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornim zahtjevima predstavlja odbitnu stavku prilikom izračuna regulatornog kapitala.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)
4.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Ukupan iznos izloženosti riziku Banka izračunava kao zbir sljedećih stavki:

- iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik,
- kapitalni zahtjevi koji se odnose na tržišne rizike (valutni rizik, rizik namirenja, robni rizik) i
- kapitalni zahtjevi za operativni rizik.

Pri izračunu ukupnog iznosa izloženosti riziku Banka množi kapitalne zahtjeve koji se odnose na tržišne rizike i operativni rizik sa 12,5.

Banka mora održavati i zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala predstavlja dio redovnog osnovnog kapitala iznad propisanog minimuma od 6,75% ukupnog iznosa izloženosti riziku, i ne može se koristiti za održavanje stope osnovnog i stope ukupnog kapitala.

FBA može odrediti stopu zaštitnog sloja kapitala za sistemski značajnu banku u visini od 0% do 2% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Zahtjev za kombinovani zaštitni sloj predstavlja redovni osnovni kapital (izražen procentualno u odnosu na ukupni iznos izloženosti riziku), koji je namijenjen ispunjavanju zahtjeva za zaštitnim slojem za očuvanje kapitala, uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo:

1. protuciklični zaštitni sloj specifičan za banku,
2. zaštitni sloj za sistemski važnu banku i
3. zaštitni sloj za sistemski rizik.

Primjena protucikličnog zaštitnog sloja specifičnog za banku, zaštitnog sloja za sistemski važnu banku i zaštitnog sloja za sistemski rizik još uvijek nije propisana.

Od početka primjene Odluke o izračunavanju kapitala banke, Banka održava stopu regulatornog kapitala iznad propisanog nivoa od 12%, te ispunjava zahtjev za održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala od 2,5%, kao i dodatni zahtjev za Risk Appetit Banke od 0,5%.

U narednoj tabeli su prikazane stavke regulatornog kapitala, iznosi izloženosti riziku, te stope kapitala u skladu sa zahtjevima Odluke prema podacima na 31. decembar 2019. godine:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Regulatorni kapital Banke	134.798	123.200
Iznosi izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	734.708	658.488
Izloženosti riziku za valutni rizik	21.588	10.988
Izloženosti riziku za operativni rizik	86.955	83.232
Ukupan iznos izloženosti riziku	843.251	752.708
Stopa redovnog osnovnog kapitala	15,74%	16,37%
Stopa osnovnog kapitala	15,74%	16,37%
Stopa regulatornog kapitala	15,99%	16,37%
Stopa redovnog osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	8,00%	7,14%
Stopa osnovnog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	10,66%	9,51%
Stopa regulatornog kapitala uključujući usklađenja iz Stuba 2	14,22%	12,69%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) predstavlja važan dio planiranja kapitala. ICAAP definiše skup ograničenja za različite vrste rizika (svih relevantnih vrsta rizika kojima Banka može biti izložena, a ne samo materijalno najvećih), u smislu njihove potrošnje kapitala pod normalnim i stresnim uslovima.

Najvažniji cilj ICAAP-a u Banci je osiguranje adekvatnog kapitala i održivosti u svakom trenutku. Svrha ICAAP procesa je da Banka ima uspostavljene čvrste, efikasne i sveobuhvatne strategije i procese za procjenu i održavanje tekućih iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala koji se smatra adekvatnim za pokrivanje prirode i nivoa rizika kojima je ili bi Banka mogla biti izložena. ICAAP igra ključnu ulogu u održavanju kontinuiteta poslovanja Banke osiguravanjem njene adekvatne kapitalizacije.

Ekonomska perspektiva daje veoma sveobuhvatan pogled na rizike. U ekonomskoj perspektivi cilj je interno osigurati potreban kapital za rizike koji mogu uzrokovati ekonomski gubitak, na temelju trenutne kvantifikacije i uz korištenje vrlo visokih razina pouzdanosti za procjenu neočekivanih gubitaka. Neki od tih rizika, ili rizici povezani s njima, mogu se djelimično ili u potpunosti materijalizovati kasnije pod normativnom perspektivom kroz negativan uticaj na bilans uspjeha koji se rezultira smanjenjem kapitala. Stoga se od Banke očekuje da u normativnoj perspektivi procijeni u kojoj mjeri bi rizici identifikovani i kvantifikovani u ekonomskoj perspektivi mogli uticati na kapital i ukupan iznos izloženosti riziku u budućnosti.

Normativna perspektiva (Osnovni scenario) je petogodišnja procjena Banke koja pokazuje njenu sposobnost ispunjavanja svih regulatornih zahtjeva vezanih za kapital i Risk Appetite Banke. Unutar tih ograničenja kapitala, Banka definira svoje zaštitne slojeve u Risk Appetite iznad regulatornih minimuma i internih kapitalnih potreba koji joj omogućuju održivo praćenje poslovne strategije.

Normativna perspektiva (Nepovoljni (adverse) stres scenario) uključuje rezultate provedenih testiranja otpornosti na stres. U perspektivi koja uključuje stresne scenarije Banka nastoji ispuniti koeficijent adekvatnosti kapitala uključujući i trogodošnje projekcije nepovoljnih kretanja koja podrazumijevaju iscrpljivanje kapitala Banke.

Podaci o kapitalu na 31. decembar 2019. godine, prikazani u ovoj napomeni, u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 31. maj 2020. godine.

Od 1. januara 2020. godine Banka je počela da primjenjuje Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, a koju je objavila Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine. Banka je izvršila izmjenu metodologije utvrđivanja očekivanih gubitaka u skladu sa navedenom Odlukom te je izračunala efekte dodatnih očekivanih kreditnih gubitaka u iznosu od 3,7 miliona KM. Adekvatnost kapitala na 1.1.2020. godine, nakon primjene navedene Odluke se smanjila sa **15,99%** na **15,97%**.

5. Neto prihodi po osnovu kamata**a. Prihodi po kamatama obračunati primjenom efektivne kamatne stope**

	2019.	2018.
Kreditni mjereni po amortizovanom trošku	40.455	40.133
Finansijski instrumenti po FVOSD	1.972	1.323
Plasmani drugim bankama	162	102
Unwinding (Napomena 13)	237	210
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	12	13
Prihodi po kamatama	42.838	41.781

Ostali prihodi po osnovu kamata koje nisu obračunati primjenom efektivne kamatne stope

Kreditni mjereni po fer vrijednosti	124	135
Ukupno prihodi po kamatama	42.962	41.916

b. Rashodi po kamatama

	2019.	2018.
Depoziti	4.948	5.715
Obaveze po kreditima	1.008	1.011
Subordinirani dug	130	-
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (Napomena 23a)	48	52
Ostali rashodi po kamatama	1.398	591
Rashodi po kamatama	7.532	7.369

Neto prihodi po osnovu kamata

35.430	34.547
---------------	---------------

6. Neto prihodi od naknada i provizija**a. Prihodi od naknada i provizija**

	2019.	2018.
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	21.049	18.329
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.210	1.134
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	3.911	2.596
Prihodi od naknada i provizija	26.170	22.059

b. Rashodi od naknada i provizija

	2019.	2018.
Rashodi od usluga platnog prometa i drugih bankarskih usluga	7.232	6.180
Troškovi osiguranja depozita	2.084	1.929
Rashodi od naknada i provizija	9.316	8.109

Neto prihodi od naknada i provizija

16.854	13.950
---------------	---------------

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***7. Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)**

	2019.				2018.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Novčana sredstva i računi kod CB BiH (<i>Napomena 11</i>)	(16)	-	-	(16)	(195)
Plasmani bankama (<i>Napomena 12</i>)	-	-	-	-	(59)
Kreditni komitentima (<i>Napomena 13</i>)	(1.784)	1.152	3.959	3.327	5.083
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD (<i>Napomena 15</i>)	(75)	-	-	(75)	(281)
Ostala aktiva (<i>Napomena 18</i>)	(15)	(9)	251	227	275
Potencijalne i preuzete obaveze (<i>Napomena 26</i>)	524	55	(265)	314	548
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne gubitke (neto)	(1.366)	1.198	3.945	3.777	5.371
Troškovi rezervisanja za sudske sporove (neto) (<i>Napomena 24b</i>)	485	-	-	485	340
	(881)	1.198	3.945	4.262	5.711

8. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2019.	2018.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	1.222	1.286
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(113)	(179)
	1.109	1.107
Obračunske kursne razlike, neto	8	(2)
	1.117	1.105

9. Opći i administrativni troškovi

	2019.	2018.
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine i imovine sa pravom korištenja	2.772	1.577
Održavanje	1.746	1.280
Troškovi obezbjeđenja	1.114	1.098
Troškovi PTT usluga	1.073	1.057
Usluge	939	892
Troškovi marketinga	831	756
Naknade FBA	743	667
Režijski troškovi	717	691
Zakupnina	712	1.788
Kancelarijski materijal i sitan inventar	582	439
Ostali porezi i doprinosi	321	176
Troškovi osiguranja imovine i zaposlenih	303	314
Troškovi čišćenja	236	238
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	156	163
Ostali troškovi zaposlenih	188	152
	12.433	11.288

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***9.a. Troškovi zaposlenih**

	2019.	2018.
Neto plate	8.732	8.741
Porezi i doprinosi	5.364	5.336
Topli obrok i troškovi prevoza	1.110	1.077
Regres	507	524
Ostalo	562	387
	16.275	16.065
Rezervisanja za redovne otpremnine, rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore (Napomena 24)	111	465
	16.386	16.530

Rezervisanja za redovne otpremnine u 2019. godini iznosila su 94 hiljada KM (2018: 89 hiljada KM) a rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore 17 hiljada KM.

Prosječan broj zaposlenih po ukalkulisanim satima u 2019. godini bio je 434 (2018: 441).

9.b. Ostali prihodi od poslovanja

	2019.	2018.
Prihodi po osnovu dividendi	23	13
Naknadno utvrđeni prihodi po odlukama	7	9
Prihodi od otuđenja (prodaje) stalnih sredstava	19	29
Prihodi od prodaje stečene materijalne imovine	188	147
Naknadno utvrđeni prihodi po osnovu kamata i naknada	249	151
Prihodi po osnovu prijevremene otplate primljenog kredita	-	497
Ostali prihodi	546	499
	1.032	1.345

10. Porez na dobit

	2019.	2018.
Dobit prije oporezivanja	21.074	17.396
Usklađivanja poreznih stavki	4.122	1.487
Kapitalni dobici	3.755	723
Privremene poreske razlike	935	799
Trajne poreske razlike	651	374
Poreske olakšice	(1.219)	(409)
Poreska osnovica	25.196	18.883
Obračunati porez po propisanoj stopi od 10%	2.520	1.888
Efektivna poreska stopa	11,96%	10,85%

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***11. Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH**

	31.12.2019.	31.12.2018.
Novac u blagajni	47.844	45.257
Računi rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	180.754	197.242
- Obavezna rezerva	107.402	96.418
- Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve	73.352	100.824
	228.598	242.499
Manje: Ispravke vrijednosti	(184)	(200)
	228.414	242.299

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 1. jula 2016. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, bez obzira u kojoj se valuti sredstva izraze. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Centralna banka na računu rezervi banke u obračunskom periodu:

- na iznos sredstava obavezne rezerve - ne obračunava naknadu,
- na iznos sredstava iznad obavezne rezerve – obračunava naknadu po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate). Ukoliko u toku perioda održavanja dođe do promjene vrijednosti Deposit Facility Rate, primjenjuje se stopa koja je važila na prvi dan perioda održavanja tokom kojeg je došlo do promjene Deposit Facility Rate.

12. Plasmani bankama

	31.12.2019.				31.12.2018.
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno	
Tekući računi kod banaka	93.794	-	-	93.794	92.288
Stavke u postupku naplate	-	-	-	-	-
Nekamatonosni depozit	4.000	-	-	4.000	4.000
Kamatonosni depoziti	2.318	-	-	2.318	3.845
	100.112	-	-	100.112	100.133
Manje: Ispravke vrijednosti	(19)	-	-	(19)	(19)
	100.093	-	-	100.093	100.114

U okviru kamatonosnih depozita nalazi se depozit u iznosu 4 miliona KM koji je položen u NLB Banka a.d. Banja Luka dana 18. novembra 2018. godine na period od 40 mjeseci. Navedeni depozit služi kao osiguranje Ugovora o učešću u riziku i obavljanju agentskih poslova, odnosno za osiguranje učešća u sindiciranom kreditu. Ukoliko korisnik sindiciranog kredita ne bude izmirivao svoje obaveze, NLB Banka a.d. Banja Luka će naplatiti potraživanja iz deponovanog depozita. Na depozit se ne obračunava kamata.

12. Plasmani bankama (nastavak)

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku plasmana bankama prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

	31.12.2019.				31.12.2018.
	Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno	
<i>Interna klasifikacija</i>					
A	54.210	-	-	54.210	55.100
B	45.883	-	-	45.883	45.014
	100.093	-	-	100.093	100.114

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti u 2019. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
<i>Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2018.</i>	100.133	-	-	100.133
Nova imovina odobrena ili kupljena	21.051	-	-	21.051
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	(21.072)	-	-	(21.072)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	100.112	-	-	100.112
	Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
<i>Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.</i>	19	-	-	19
Nova imovina odobrena ili kupljena	3	-	-	3
Transfer u Stage 1	(3)	-	-	(3)
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	19	-	-	19

12. Plasmani bankama (nastavak)

	Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
<i>Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2017.</i>	49.774	-	-	49.774
Nova imovina odobrena ili kupljena	50.359	-	-	50.359
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	-	-	-
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2018.	100.133	-	-	100.133
	Stage 1 Grupno ocijenjeni	Stage 2 Grupno ocijenjeni	Stage 3	Ukupno
<i>Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2017.</i>	78	-	-	78
Nova imovina odobrena ili kupljena	93	-	-	93
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	-	-	-
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Poboljšanja bez transfera u među Stage-vima	(152)	-	-	(152)
Otpisi	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2018.	19	-	-	19

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
13. Krediti komitentima

	Kratkoročni krediti na dan 31.12.		Dugoročni krediti na dan 31.12.		Ukupno na dan 31.12.	
	2019.	2018.	2019.	2018.	2019.	2018.
Kreditni građanima	32.720	30.046	417.112	387.637	449.832	417.683
Kreditni preduzećima	221.550	171.878	173.853	178.418	395.403	350.296
	254.270	201.924	590.965	566.055	845.235	767.979
Manje: Ispravke vrijednosti	(25.172)	(25.022)	(47.235)	(48.224)	(72.407)	(73.246)
	229.098	176.902	543.730	517.831	772.828	694.733

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku kredita komitentima prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

	31.12.2019.							31.12.2018.						
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Interna klasifi- kacija														
A	-	434.068	-	29.444	-	927	464.439	-	404.364	-	27.830	-	1.023	433.217
B	-	252.885	-	32.228	112	1.830	287.055	-	211.751	-	27.896	-	1.909	241.556
C	-	10.730	-	19.736	-	3.097	33.563	-	11.509	-	16.091	402	2.716	30.718
D i E	-	-	-	-	36.214	23.964	60.178	-	-	-	-	37.973	24.515	62.488
	-	697.683	-	81.408	36.326	29.818	845.235	-	627.624	-	71.817	38.375	30.163	767.979

Kijenti A,B i C boniteta koji su prikazani u Stage-u 3 su u defaultu, što je moguće u skladu sa lokalnom regulativom.

Kretanje ispravki vrijednosti po kreditima u 2019. i 2018. godini prikazano je u sljedećoj tabeli:

	2019.	2018.
1. januar	73.246	71.139
Povećanje ispravki vrijednosti za godinu	27.432	32.253
Smanjenje ispravki vrijednosti	(24.183)	(27.193)
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 7</i>)	3.249	5.060
Smanjenje ispravki vrijednosti po osnovu unwinding-a (<i>Napomena 5a</i>)	(237)	(210)
Neto trošak ispravki vrijednosti po kamata (<i>Napomena 7</i>)	78	23
Trajni otpis	(3.929)	(2.766)
31. decembar	72.407	73.246

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***13. Krediti komitentima (nastavak)**

U nastavku slijedi pregled kredita datih komitentima prema segmentima i po nivoima kreditnog rizika na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine:

	31.12.2019.							31.12.2018.						
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno	Stage 1		Stage 2		Stage 3		
	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivi- dualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Ukupno
<i>Kreditni građanima</i>														
Stambeni kreditni	-	52.407		6.352	119	1.762	60.640	-	50.386	-	5.938	429	2.025	58.778
Potrošački kreditni	-	307.674		27.478	472	23.232	358.856	-	281.592	-	26.702	591	21.842	330.727
Ostali kreditni građanima	-	26.400		2.255	4	1.677	30.336	-	23.436	-	2.256	5	2.481	28.178
	-	386.481		36.085	595	26.671	449.832	-	355.414	-	34.896	1.025	26.348	417.683
<i>Kreditni preduzećima</i>														
Corporate komitenti	-	269.060		37.884	6.530	48	313.522	-	237.092	-	28.185	25.521	548	291.346
SME komitenti	-	29.244		5.678	14.315	300	49.537	-	22.130	-	6.368	11.140	327	39.965
Ostali komitenti	-	12.898		1.761	14.886	2.799	32.344	-	12.988	-	2.368	690	2.939	18.985
	-	311.202		45.323	35.731	3.147	395.403	-	272.210	-	36.921	37.351	3.814	350.296
	-	697.683	0	81.408	36.326	29.818	845.235	-	627.624	-	71.817	38.376	30.162	767.979
Manje: Ispravke vrijednosti	-	6.750		3.831	32.929	28.897	72.407	-	-5.265	-	-3.816	-34.928	-29.237	-73.246
Neto vrijednost kredita	-	690.933		77.577	3.397	921	772.828	-	622.359	-	68.001	3.448	925	694.733

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite komitentima u 2019. i 2018. godini prikazane su u napomenama 13.1. i 13.2., u nastavku.

13. Krediti komitentima (nastavak)
13.1. Krediti građanima

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date građanima u 2019. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2018.	-	355.414	-	34.896	1.025	26.348	417.683
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	147.012	-	11.130	-	700	158.842
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(110.155)	-	(10.624)	(328)	(3.408)	(124.515)
Transfer u Stage 1	-	2.796	-	(1.750)	-	(1.046)	-
Transfer u Stage 2	-	(3.804)	-	4.080	-	(276)	-
Transfer u Stage 3	-	(4.775)	-	(1.652)	112	6.315	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	5	-	128	133
Otpisi	-	(7)	-	-	(214)	(2.090)	(2.311)
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	386.481	-	36.085	595	26.671	449.832

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.	-	1.526	-	1.464	1.025	25.423	29.438
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	1.162	-	513	-	614	2.289
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	5.291	-	872	(327)	(4.046)	1.790
Transfer u Stage 1	-	27	-	(16)	-	(11)	-
Transfer u Stage 2	-	(689)	-	746	-	(57)	-
Transfer u Stage 3	-	(4.353)	-	(1.490)	62	5.781	-
Smanjenje po osnovu unwinding-a	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	128	128
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	(7)	-	-	(214)	(2.090)	(2.311)
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	2.957	-	2.089	546	25.742	31.334

13. Krediti komitentima (nastavak)
13.1. Krediti građanima (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2017.	-	355.488	-	6.043	1.998	26.865	390.394
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	136.317	-	10.920	-	462	147.699
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(113.196)	-	(1.844)	(751)	(3.564)	(119.355)
Transfer u Stage 1	-	2.445	-	(1.160)	(93)	(1.192)	-
Transfer u Stage 2	-	(21.343)	-	21.967	(129)	(495)	-
Transfer u Stage 3	-	(4.294)	-	(1.011)	-	5.305	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-		-	7	-	147	154
Otpisi	-	(3)	-	(26)	-	(1.180)	(1.209)
Kursne razlike	-		-		-		
Stanje 31. decembra 2018.	-	355.414	-	34.896	1.025	26.348	417.683

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2017.	-	1.148	-	846	1.601	25.734	29.329
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	622	-	364	-	397	1.383
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	4.310	-	420	(543)	(4.385)	(198)
Transfer u Stage 1	-	16	-	(5)	(5)	(6)	-
Transfer u Stage 2	-	(717)	-	820	(28)	(75)	-
Transfer u Stage 3	-	(3.850)	-	(955)	-	4.805	-
Smanjenje po osnovu unwinding-a	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	133	133
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	(3)	-	(26)	-	(1.180)	(1.209)
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2018.	-	1.526	-	1.464	1.025	25.423	29.438

13. Krediti komitentima (nastavak)
13.2. Krediti preduzećima

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za kredite date preduzećima u 2019. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2018.	-	272.210	-	36.921	37.351	3.814	350.296
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	210.912	-	35.751	3.552	75	250.290
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(174.058)	-	(23.775)	(17.204)	(770)	(215.807)
Transfer u Stage 1	-	4.137	-	(4.137)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(1.828)	-	1.828	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(171)	-	(1.275)	1.222	224	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	10	11.984	248	12.242
Otpisi	-	-	-	-	(1.174)	(444)	(1.618)
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	311.202	-	45.323	35.731	3.147	395.403

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.	-	3.739	-	2.352	33.903	3.814	43.808
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	2.100	-	692	2.489	61	5.342
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(1.843)	-	(386)	(13.543)	(752)	(16.524)
Transfer u Stage 1	-	84	-	(84)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(114)	-	114	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(173)	-	(946)	891	228	-
Smanjenje po osnovu unwinding-a	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	9.817	248	10.065
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	(1.174)	(444)	(1.618)
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	3.793	-	1.742	32.383	3.155	41.073

13. Krediti komitentima (nastavak)
13.2. Krediti preduzećima (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2017.	-	264.721	-	17.055	44.448	3.932	330.156
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	195.062	-	26.116	1.109	85	222.372
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(185.502)	-	(9.649)	(20.576)	(617)	(216.344)
Transfer u Stage 1	-	648	-	(648)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(2.356)	-	4.054	(1.698)	-	-
Transfer u Stage 3	-	(363)	-	(41)	190	214	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	34	15.141	494	15.669
Otpisi	-	-	-	-	(1.263)	(294)	(1.557)
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2018.	-	272.210	-	36.921	37.351	3.814	350.296
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2017.	-	2.577	-	898	34.545	3.790	41.810
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	2.345	-	873	1.016	75	4.309
Prestanak priznavanja ili naplata imovine (isključujući otpis)	-	(745)	-	202	(12.246)	(448)	(13.237)
Transfer u Stage 1	-	6	-	(6)	-	-	0
Transfer u Stage 2	-	(148)	-	426	(278)	-	0
Transfer u Stage 3	-	(296)	-	(41)	129	208	0
Smanjenje po osnovu unwinding-a	-	-	-	-	(210)	-	(210)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	12.210	483	12.693
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	(1.263)	(294)	(1.557)
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. Decembra 2018.	-	3.739	-	2.352	33.903	3.814	43.808

13. Krediti komitentima (nastavak)
13.3. Krediti komitentima po danima kašnjenja
Potraživanja od klijenata – Stage 1

31.decembar 2019.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	48.785	3.487	136		-	52.408
Potrošački krediti	286.160	21.142	373		-	307.675
Ostali krediti građanima	21.321	4.955	99	23	-	26.398
Ukupno krediti građanima	356.266	29.584	608	23	-	386.481
Corporate komitenti	265.299	3.761	-	-	-	269.060
SME komitenti	29.233	11	-	-	-	29.244
Ostali komitenti	12.899	-	-	-	-	12.899
Ukupno krediti preduzećima	307.431	3.772	-	-	-	311.203
Ukupno krediti komitentima	663.697	33.356	608	23	-	697.684
<i>od čega: restrukturirana</i>	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	100.112	-	-	-	-	100.112

31. decembar 2018.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	46.417	3.969	-	-	-	50.386
Potrošački krediti	255.127	26.313	152	-	-	281.592
Ostali krediti građanima	19.303	4.033	78	16	6	23.436
Ukupno krediti građanima	320.847	34.315	230	16	6	355.414
Corporate komitenti	229.187	7.905	-	-	-	237.092
SME komitenti	21.492	638	-	-	-	22.130
Ostali komitenti	12.776	179	33	-	-	12.988
Ukupno krediti preduzećima	263.455	8.722	33	-	-	272.210
Ukupno krediti komitentima	584.302	43.037	263	16	6	627.624
<i>od čega: restrukturirana</i>	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	100.133	-	-	-	-	100.133

Metodologijom formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja u NLB Banci d.d. Sarajevo definisani su nivoi materijalno značajnih kašnjenja za pravna i fizička lica, koji će imati za posljedicu prebacivanje klijenata u Stage 2. Shodno tome, u Stage 1 se nalaze klijenti koji kasne preko 30 dana ali njihovo kašnjenje nije materijalno značajno da bi ih prebacilo u Stage 2.

13. Krediti komitentima (nastavak)
13.3. Krediti komitentima po danima kašnjenja (nastavak)
Potraživanja od klijenata – Stage 2

31.decembar 2019.	Nije u kašnjenj u	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	5.419	376	514	42	-	6.351
Potrošački krediti	22.385	1.947	2.625	441	80	27.478
Ostali krediti građanima	1.841	282	65	44	24	2.256
Ukupno krediti građanima	29.645	2.605	3.204	527	104	36.085
Corporate komitenti	34.361	3.524	-	-	-	37.885
SME komitenti	5.512	50	-	116	-	5.678
Ostali komitenti	1.507	248	6	-	-	1.761
Ukupno krediti preduzećima	41.380	3.822	6	116	-	45.324
Ukupno krediti komitentima	71.025	6.427	3.210	643	104	81.409
<i>od čega: restrukturirana</i>	8	6	-	-	-	14
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31. decembar 2018.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	4.652	789	393	104	-	5.938
Potrošački krediti	20.217	2.969	2.933	463	120	26.702
Ostali krediti građanima	1.806	313	91	31	15	2.256
Ukupno krediti građanima	26.675	4.071	3.417	598	135	34.896
Corporate komitenti	23.361	4.790	34	-	-	28.185
SME komitenti	5.864	504	-	-	-	6.368
Ostali komitenti	2.192	105	71	-	-	2.368
Ukupno krediti preduzećima	31.417	5.399	105	-	-	36.921
Ukupno krediti komitentima	58.092	9.470	3.522	598	135	71.817
<i>od čega: restrukturirana</i>	41	-	-	-	-	41
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

13. Krediti komitentima (nastavak)
13.3. Krediti komitentima po danima kašnjenja (nastavak)
Potraživanja od klijenata – Stage 3

31. decembar 2019.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	130	336	91	-	1.324	1.881
Potrošački krediti	2.142	1.823	866	980	17.892	23.703
Ostali krediti građanima	61	18	18	23	1.562	1.682
Ukupno krediti građanima	2.333	2.177	975	1.003	20.778	27.266
Corporate komitenti	2.933	-	-	-	3.644	6.577
SME komitenti	757	-	-	-	13.858	14.615
Ostali komitenti	133	-	27	61	17.463	17.684
Ukupno krediti preduzećima	3.823	-	27	61	34.965	38.876
Ukupno krediti komitentima	6.156	2.177	1.002	1.064	55.743	66.142
<i>od čega: restrukturirana</i>	736	-	126	-	11.499	12.361
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31. januar 2018.	Nije u kašnjenju	Kasni do 30 dana	Kasni 31 - 60 dana	Kasni 61 - 90 dana	Kasni preko 90 dana	Ukupno
Stambeni krediti	438	235	146	81	1.554	2.454
Potrošački krediti	2.017	1.608	784	584	17.440	22.433
Ostali krediti građanima	103	21	25	15	2.322	2.486
Ukupno krediti građanima	2.558	1.864	955	680	21.316	27.373
Corporate komitenti	607	703	181	244	24.334	26.069
SME komitenti	3	194	-	190	11.080	11.467
Ostali komitenti	78	60	-	36	3.455	3.629
Ukupno krediti preduzećima	688	957	181	470	38.869	41.165
Ukupno krediti komitentima	3.246	2.821	1.136	1.150	60.185	68.538
<i>od čega: restrukturirana</i>	625	786	-	16	14.354	15.782
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

14. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Određeni krediti komitentima imaju ugovorene novčane tokove koji ne predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu, odnosno ne prolaze SPPI test.

Ovi krediti komitentima se, u skladu sa MSFI 9, klasifikuju kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVBU), a mjerenje fer vrijednosti se vrši u skladu sa Metodologijom procjene fer vrijednosti kredita NLB Banke d.d. Sarajevo. Kalkulacija fer vrijednosti je bazirana na propisnoj diskontnoj krivulji koja reflektira tržišne kamatne stope (po specifičnoj valuti), prilagođene za kreditni bonitet pojedinog klijenta. Navedeno je postavljeno u skladu sa validnom politikom kamata (NLB tarifa) na dan procjene za proizvod sličan onom koji je predmet procjene fer vrijednosti (valuta, rejting, dospijeće, vrsta kredita).

31. decembra 2019. godine	Nominalna vrijednost	Odstupanje	Fer vrijednost
Finansijska imovina po FVBU			
Krediti komitentima	2.927	(1.479)	1.448
	2.927	(1.479)	1.448

31. decembra 2018. godine	Nominalna vrijednost	Odstupanje	Fer vrijednost
Finansijska imovina po FVBU			
Krediti komitentima	3.962	(2.243)	1.719
	3.962	(2.243)	1.719

15. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD prema MSFI 9

Banka od 1. januara 2018. godine klasifikuje finansijsku imovinu prema MSFI 9 kao finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

	31.12.2019.	31.12.2018.
Dužnički vrijednosni papiri		
Vlada F BiH – Federalno ministarstvo finansija	31.995	46.176
Republika Srpska – ministarstvo finansija	21.944	17.654
Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	20.730	-
Kraljevina Belgija	9.381	5.927
Republika Francuska	3.992	4.203
Sjedinjene Američke Države	1.756	-
JP Autoceste Federacije BiH	5.723	-
Kanton Sarajevo	1.002	931
Grad Banja Luka	1.768	1.959
	98.291	76.850
Vlasnički vrijednosni papiri		
S.W.I.F.T., Belgija	63	60
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
Udruženje banaka BiH, Sarajevo	14	14
	91	88
	98.382	76.938
Manje: Očekivani kreditni gubici kroz OSD / Ispravke vrijednosti	(227)	(302)
	98.155	76.636

15. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD prema MSFI 9 (nastavak)

Banka je vlasničke vrijednosne papire prema MSFI 9 klasifikovala kao vlasničke finansijske instrumenete po FVOSD.

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku finansijskih instrumenata po FVOSD prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

31. decembra 2019.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
<i>Interna klasifikacija</i>							
A	-	36.074	-	-	-	-	36.074
B	-	62.308	-	-	-	-	62.308
C	-	-	-	-	-	-	-
DiE	-	-	-	-	-	-	-
	-	98.382	-	-	-	-	98.382
31. decembra 2018.	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Indivudalno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
<i>Interna klasifikacija</i>							
A	-	10.218	-	-	-	-	10.218
B	-	66.720	-	-	-	-	66.720
C	-	-	-	-	-	-	-
DiE	-	-	-	-	-	-	-
	-	76.938	-	-	-	-	76.938

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ispravkama vrijednosti za finansijsku imovinu mjerenu po FVOSD u 2019. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Fer vrijednost na dan 31. decembra 2018. godine	-	76.938	-	-	-	-	76.938
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	54.507	-	-	-	-	54.507
Prestanak priznavanja/dospijeće imovine (isključujući otpis)	-	(33.063)	-	-	-	-	(33.063)
Promjene u fer vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	98.382	-	-	-	-	98.382

15. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD prema MSFI 9 (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Fer vrijednost na dan 31. decembra 2017. godine	-	75.005	-	-	-	-	75.005
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	52.352	-	-	-	-	52.352
Prestanak priznavanja/dospijeće imovine (isključujući otpis)	-	(50.419)	-	-	-	-	(50.419)
Promjene u fer vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2018.	-	76.938	-	-	-	-	76.938

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2018.	-	302	-	-	-	-	302
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	156	-	-	-	-	156
Prestanak priznavanja/dospijeće imovine (isključujući otpis)	-	(231)	-	-	-	-	(231)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu unwinding-a	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	227	-	-	-	-	227

15. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD prema MSFI 9 (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
<i>Ispravke vrijednosti na dan 31. decembra 2017.</i>	-	583	-	-	-	-	583
Nova imovina odobrena ili kupljena	-	275	-	-	-	-	275
Prestanak priznavanja/dospijee imovine (isključujući otpis)	-	(556)	-	-	-	-	(556)
Transfer u Stage 1	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-	-	-	-
Smanjenje po osnovu unwinding-a	-	-	-	-	-	-	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima/parametrima za ocjenu kreditnog rizika	-	-	-	-	-	-	-
Poboljšanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2018.	-	302	-	-	-	-	302

Struktura vlasničkih ulaganja	Djelatnost	Zemlja poslovanja	% Vlasništva 31. decembra 2019.	% Vlasništva 31. decembra 2018.
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	Bosna i Hercegovina	4,18	4,18
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	Bosna i Hercegovina	0,687	0,687
S.W.I.F.T.	Platni promet	Belgija	0,0054	0,0054
Master Card Incorporated	Kartičarstvo	USA	0,11	0,11

15. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD prema MSFI 9 (nastavak)

Banka u svom portfoliju ima i sljedeće dužničke vrijednosne papire:

Dužnički vrijednosni papiri	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
Obveznice FBiH - Ratna potraživanja	886	1.147
Obveznice Ministarstva finansija FBiH	31.109	14.850
Obveznice Ministarstva finansija RS	21.944	17.654
Obveznice Ministarstva finansija Kantona Sarajevo	1.002	931
Obveznice Grada Banja Luka	1.768	1.959
Obveznice Republike Slovenije	8.967	-
Obveznice Kraljevine Belgije	9.381	5.927
Obveznice Republike Francuske	3.992	4.203
Obveznice Sjedinjenih Američkih Država	1.756	-
Obveznice JP Autoceste Federacije BiH	5.723	-
Trezorski zapisi Republike Slovenije	11.763	-
Trezorski zapisi Ministarstva finansija FBiH	-	30.179
Ukupno	98.291	76.850

U 2019. godini Banka je kupila vrijednosne papire u ukupnom iznosu 58.651.699 KM, koje prema tržištu i ročnosti dijelimo kako slijedi:

- domaći vrijednosni papira u ukupnom iznosu 30.500.000 KM i
- ino vrijednosnih papira u iznosu 28.151.699 KM, odnosno,
- kratkoročni vrijednosni papiri u ukupnom iznosu 19.894.634 KM i
- dugoročni vrijednosni papiri u ukupnom iznosu 38.757.065 KM.

U 2019. godini su dospjeli vrijednosni papiri u ukupnom iznosu 40.339.437 KM, koje prema tržištu i ročnosti dijelimo kako slijedi:

- domaći vrijednosni papira u ukupnom iznosu 36.427.777 KM i
- ino vrijednosnih papira u iznosu 3.911.660 KM, odnosno,
- kratkoročni vrijednosni papiri u ukupnom iznosu 36.411.660 KM i
- dugoročni vrijednosni papiri u ukupnom iznosu 3.927.777 KM.

15. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD prema MSFI 9 (nastavak)

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2019. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	35.859	62.432	-	98.291
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	91	91
Ukupno	35.859	62.432	91	98.382

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2018. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	10.130	66.720	-	76.850
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	88	88
Ukupno	10.130	66.720	88	76.938

Portfolio dužničkih vrijednosnih papira u nivou 1 sastoji se od obveznica i trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Slovenije u iznosu od 20.730 hiljada KM, Kraljevine Belgije u iznosu od 9.382 hiljada KM, Republike Francuske u iznosu od 3.992 hiljada KM i Sjedinjenih Američkih Država u iznosu od 1.756 hiljada KM.

Portfolio vrijednosnih papira u nivou 2 sastoji se od dugoročnih obveznica Ministarstva finansija FBiH u iznosu od 31.995 hiljada KM, Ministarstva finansija RS u iznosu od 21.944 hiljada KM, JP Autoceste FBiH u iznosu od 5.723 hiljada KM, Grad Banja Luka u iznosu od 1.768 hiljada KM i Kantona Sarajevo u iznosu od 1.002 hiljada KM.

U nivo 3 su uvršteni vlasnički vrijednosni papiri. Porast vrijednosti od prethodne godine rezultat je porasta vrijednosti dionica Swifta za 3 hiljada KM.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
16. Nekretnine, oprema i imovina sa pravom korištenja

	Zemljište i zgrade	Vozila	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Sredstva u pripremi	Zakupi prostora i opreme (MSFI16)	Ukupno
Nabavna vrijednost							
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	28.676	943	6.295	5.582	1.662	-	43.158
Povećanja	-	-	-	-	4.987	-	4.987
Prijenosi	2.217	251	770	488	(3.726)	-	-
Smanjenja	-	-	-	-	-	-	-
- otpisi	-	-	(369)	(578)	-	-	(947)
- prodaja stalnih sredstava	-	(149)	-	-	-	-	(149)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	30.893	1.045	6.696	5.492	2.923	-	47.049
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	30.893	1.045	6.696	5.492	2.923	5.180	52.229
Povećanja	-	-	-	-	6.085	2.340	8.425
Prijenosi	297	185	853	875	(2.210)	-	-
Smanjenja	-	-	-	-	-	(1.113)	(1.113)
- otpisi	-	-	(370)	(389)	-	-	(759)
- smanjenje po MRS 36	(315)	-	-	-	-	-	(315)
- prodaja stalnih sredstava	-	(150)	-	-	-	-	(150)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	30.875	1.080	7.179	5.978	6.798	6.407	58.317
Akumulirana ispravka vrijednosti							
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	12.392	393	4.894	4.340	-	-	22.019
Amortizacija perioda (napomena 9)	394	128	558	313	-	-	1.393
- otpisi	-	-	(369)	(420)	-	-	(789)
- prodaja stalnih sredstava	-	(121)	-	-	-	-	(121)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	12.786	400	5.083	4.233	-	-	22.502
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	12.786	400	5.083	4.233	-	-	22.502
Amortizacija perioda (napomena 9)	402	140	579	341	-	1.061	2.523
- otpisi	-	-	(369)	(386)	-	(66)	(821)
- smanjenje po MRS 36	(58)	-	-	-	-	-	(58)
- prodaja stalnih sredstava	-	(90)	-	-	-	-	(90)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	13.130	450	5.293	4.188	-	995	24.056
Neto knjigovodstvena vrijednost							
31. decembra 2019.	17.745	630	1.886	1.790	6.798	5.412	34.261
Neto knjigovodstvena vrijednost							
31. decembra 2018.	18.107	645	1.613	1.259	2.923	-	24.547

16. Nekretnine, oprema i imovina sa pravom korištenja (nastavak)

Tokom 2019. i 2018. godine, nekretnine i oprema nisu služili kao kolateral (zalog) za obaveze Banke. Ukupna nabavna vrijednost materijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 7.108 hiljada KM na dan 31. decembra 2019. godine, dok je na dan 31. decembra 2018. godine iznosila 6.616 hiljada KM. Rukovodstvo vjeruje kako je fer vrijednost ove imovine približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti.

Najmovi

a) Najam kao najmoprimac

Pravo korištenja imovine	31.12.2019.
Nekretnine	5.314
Oprema	1.093
Ukupno	6.407

U izvještaju o finansijskom položaju imovina prava korištenja uključena je u stavku „Nekretnine, postrojenja i oprema“, a obaveze za zakup uključene su u stavku „Ostale finansijske obveze“.

Povećanje prava korištenja imovine u toku 2019. godine iznosio je 2.340 hiljada KM

U Bilansu uspjeha sljedeće vrste troškova se odnose na zakupnine:

Rashod po osnovu amortizacije	2019.
Nekretnine	865
Oprema	196
Ukupno	1.061

Ostali rashodi	2019.
Rashodi iz osnova kamata	83
Rashodi za kratkoročne najmove (Napomena 9)	291
Rashodi za najmove malih vrijednosti (Napomena 9)	313
Rashodi za PDV iz osnova najmove koji su tretirani po MSFI 16 (Napomena 9)	108
Ukupno	795

Ukupno je plaćeno dobavljačima iz osnova zakupa u 2019. godini 1.729 hiljada KM.

b) Najam kao najmodavac

Banka je u 2019. godini davala u zakup samo jedan manji prostor za koji je ostvarila ukupan prihod od 1/h KM. Ugovor je raskinut u oktobru mjesecu.

17. Nematerijalna imovina

	Licence i softveri
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2018.	5.120
Povećanja	265
Smanjenja-otpisi	(83)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	5.302
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	5.302
Povećanja	698
Smanjenja-otpisi	(338)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	5.662
Akumulirana ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januara 2018.	4.568
Amortizacija (napomena 9)	185
Smanjenja-otpisi	(83)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	4.670
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	4.670
Amortizacija (napomena 9)	248
Smanjenja-otpisi	(338)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	4.580
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2019.	1.082
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2018.	632

Ukupna nabavna vrijednost nematerijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 3.887 hiljade KM na dan 31. decembra 2019. godine, dok je na dan 31. decembra 2018. godine iznosila 4.224 hiljade KM.

18. Ostala aktiva

	31.12.2019.	31.12.2018.
<i>Ostala finansijska imovina</i>		
Obračunate naknade za usluge	526	484
Potraživanja iz osnova kartičnog poslovanja	3.843	4.281
Ostala finansijska aktiva	1.594	7.071
	5.963	11.836
Manje: Ispravke vrijednosti	(2.162)	(2.188)
	3.801	9.648
<i>Ostala imovina</i>		
Stečena materijalna imovina	1.384	1.106
Unaprijed plaćeni troškovi	260	141
Sitan inventar	20	17
Uplaćena akontacija poreza na dobit	66	502
	1.730	1.766
Manje (umanjenje/ispravka vrijednosti):		
Stečena materijalna imovina	(988)	(914)
Ostala nefinansijska imovina	(3)	(1)
Ostala nefinansijska aktiva	739	851
	4.540	10.499

Kretanje ispravki vrijednosti:

	31.12.2019.	31.12.2018.
1. januar	3.103	2.972
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 7</i>)	227	275
Trajni otpis	(177)	(144)
31. decembar	3.153	3.103

U okviru Ostale imovine Banke, prikazana je i stečena materijalna imovina u iznosu od 1.384 hiljada KM na dan 31. decembra 2019. godine, koja se odnosi na nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja. Procjene svih nekretnina su izvršene u 2019. godini (godišnje se vrši provjera vrijednosti) od strane internih procjenitelja Banke koji imaju zvanje vještaka arhitektonsko/građevinske struke.

Cjelokupna stečena materijalna imovina locirana je na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Preuzetu imovinu za neotplaćena potraživanja Banka planira prodati u periodu do godinu dana od dana sticanja. Za imovinu koja se ne proda u roku od godinu dana, radi se evaluacija vrijednosti i priznaje odgovarajuće umanjenje.

19. Depoziti banaka

	31.12.2019.	31.12.2018.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	12.411	16.087
NLB Banka AD Skopje	3.939	3.315
NLB Banka AD Beograd	119	45
NLB Banka AD Podgorica	9	5
NLB Banka AD Banja Luka	-	3.000
Ostale banke	296	300
	16.774	22.752

20. Depoziti komitenata

	31.12.2019.	31.12.2018.
Preduzeća:		
Tekući računi		
- u KM	281.308	254.825
- u stranim valutama	33.905	30.673
Oročeni depoziti		
- u KM	73.213	64.852
- u stranim valutama	31.442	24.776
	419.868	375.126
Građani:		
Tekući računi		
- u KM	199.800	178.215
- u stranim valutama	67.001	60.005
Oročeni depoziti		
- u KM	159.909	144.194
- u stranim valutama	161.119	166.193
	587.829	548.607
	1.007.697	923.733

21. Obaveze po uzetim kreditima

	31.12.2019.	31.12.2018.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	28.472	31.710
European Fund for South-East Europe (EFSE)	5.866	7.820
	34.338	39.530

Dugoročna pozajmljena sredstva su korištena u svrhu usklađivanja ročne strukture finansijske aktive i finansijske pasive, kao i za plasiranje sredstava.

Dugoročni krediti od banaka i nebankarskih finansijskih institucija dobijeni su od NLB d.d., Ljubljana i investicijskog fonda EFSE.

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i nebankarskih finansijskih institucija za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine, bile su u rasponu – fiksne kamatne stope od 2,20% do 2,92% godišnje, dok su varijabilne kamatne stope bile u rasponu od 6M EURIBOR + 1,85% do 6M EURIBOR + 2,01%.

Kamatne stope na cjelokupan portfolio dugoročnih kreditnih linija od banaka i nebankarskih finansijskih institucija za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine, bile su u rasponu – fiksne kamatne stope od 2,20% do 2,40% godišnje, dok su varijabilne kamatne stope bile u rasponu od 6M EURIBOR + 1,85% do 6M EURIBOR + 2%.

U svrhu obezbjeđenja pristupa Banke diverzificiranim izvorima sredstava, na dan 31. decembra 2019. godine Banka, ima zaključen Ugovor o kreditnoj liniji sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana u iznosu 10 miliona EUR, Ugovor o poslovnoj suradnji sa NLB Bankom a.d. Banja Luka i Union bankom d.d., Sarajevo do maksimalnog iznosa 5 miliona EUR odnosno 3 miliona KM. Sredstva iz navedenih kreditnih linija do sada Banka nije povlačila.

22. Subordinirani dug

Banka je u 2019. godini, po prijemu saglasnosti Agencije za bankarstvo FBiH, realizirala i subordinirani kredit koji je uključen u dopunski kapital. Kredit je realiziran od NLB d.d., Ljubljana, u iznosu od 3 miliona EUR, na period od 10 godina, uz varijabilnu kamatnu stopu od 6M EURIBOR + 4,40% i jednokratnu otplatu.

	31.12.2019.	31.12.2018.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	5.997	-
	5.997	-

Kredit i podređene obaveze iz ovog osnova, nisu dodatno osigurani, niti podložni vlastitoj garanciji ili garanciji, hipoteci, ili bilo kojoj drugoj vrsti ili obliku izdatog kolaterala, a također ne može biti napravljen bilo koji drugi oblik aranžmana koji bi povećao nadređenost potraživanja po osnovu ovog kredita i podređene obaveze strane bilo kojeg od sljedećih: Zajmoprimca ili njegovih podružnica; njegovog matičnog društva ili njegovih podružnica, matičnog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog holdinga ili njegovih podružnica, mješovitog finansijskog holdinga ili njegovih podružnica; ili bilo kojeg poduzeća koje ima bliske veze sa ranije nabrojanim subjektima.

Prijeвременa otplata kredita je moguća nakon proteka 5 godina i 1 dan nakon datuma podizanja sredstava, ali uz prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH.

23. Ostale obaveze

	31.12.2019.	31.12.2018.
<i>Ostale finansijske obaveze</i>		
Obaveze po osnovu MSFI 16	5.524	-
Uplaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	4.719	3.309
Neraspoređeni prilivi	3.321	4.373
Obaveze prema zaposlenima	566	477
Obaveze prema dobavljačima	805	717
Obaveza za dividende	329	134
Obaveze iz komisionih poslova	8	26
Obaveze za poreze i doprinose	66	30
Obaveze za ostale bankarske naknade	53	48
Ostale obaveze	2.679	2.296
	18.070	11.410
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>		
Unaprijed naplaćeni prihodi	162	100
	162	100
	18.232	11.510

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***23.a. Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata**

	31.12.2019.	31.12.2018.
Privreda	13.347	13.282
Građani	8.911	8.866
Ukupno plasmani	22.258	22.148
Vlada Tuzlanskog kantona	13.672	14.032
Vlada Sarajevskog kantona	7.503	7.081
Ostale nebankarske finansijske organizacije	1.083	1.035
Ukupni izvori (obaveze)	22.258	22.148
Razlika	-	-

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, u bilansu Banke. Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i građanima. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

24. Ostala rezervisanja

	31.12.2019.	31.12.2018.
Rezervisanja za zaposlene	1.546	1.345
Rezervisanja za sudske sporove	632	240
Rezervisanja za vanbilansne izloženosti (<i>Napomena 27</i>)	2.719	2.402
	4.897	3.987

a. Kretanja rezervisanja u skladu sa MRS 19

	31.12.2019.	31.12.2018.
Početno stanje na dan 31. decembra	1.345	1.527
Troškovi rada tokom godine	94	473
Rezervisanja za godišnje odmore	17	(8)
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 9a</i>)	111	465
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (<i>Napomena 5b</i>)	48	52
Dodatna rezervisanja preko kapitala	122	(100)
Iskorištena rezervisanja	(80)	(599)
	1.546	1.345

b. Kretanja rezervisanja za sudske sporove

	31.12.2019.	31.12.2018.
Početno stanje na dan 1. Januara	240	103
Povećanje za godinu, neto (<i>Napomena 7</i>)	485	340
Iskorištene rezervacije	(93)	(203)
	632	240

25. Dionički kapital

	31.12.2019.	31.12.2018.
Broj dionica	382.894	382.894
-Obične dionice	382.712	382.712
-Povlaštene dionice	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura je prikazana u okviru Napomene 1.

Zarada po dionici

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Berzi. Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja

pripada dioničarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema instrumentata, kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice, zbog kojih bi moglo doći do razvodnjene zarade po dionici. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionici, odnosno ona je ista kao osnovna zarada po dionici.

	31.12.2019.	31.12.2018.
Dobit Banke poslije poreza (u KM)	18.554.268	15.507.422
Ponderisani broj dionica	382.712	382.712
Osnovna zarada po dionici (u KM)	48,48	40,42

26. Transakcije sa povezanim stranama

Strane se smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

U transakcije sa povezanim fizičkim licima u 2019. i 2018. godini uključene su transakcije sa članovima Uprave Banke, te članovima njihovih porodica.

Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice, primljene i date garancije i druge potencijalne obaveze.

Članstva članova Nadzornog odbora i Uprave Banke u drugim povezanim i nepovezanim licima navedena su u Napomeni 1.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***26. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)**

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2019. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja bilans	Potraživanja vanbilans (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2019. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2019. godini prema navednim društvima/ osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANCİ	46.999	9.046	550	14	984
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	22	4.923	-	201	-
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	12	6.207	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	3.939	1.514	-	-	-
NLB BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	119	6.246	-	-	-
NLB LEASING DOO SARAJEVO	FINANSIJSKI ZAKUP	ZAJEDNIČKI VLASNIK	956	1	4	12	3
PRVI FAKTOR DOO	OSTALE FINANSIJSKE USLUŽNE DJELATNOSTI	ZAJEDNIČKI VLASNIK	28	-	-	1	-
BH-RE DOO SARAJEVO	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	20	-	-	-	-
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE REPUBLIKE SLOVENIJE	OSTALA DJELATNOST	DIONIČAR LICA SA ZNAČAJNIM VLASNIČKIM INTERESOM U BANCİ	29	20.870	-	123	146
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		1.143	1.015	136	53	8

NLB BANKA d.d., SARAJEVO**Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine***(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)***26. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)**

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju 31. decembra 2018. godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

Društvo	Poslovna aktivnost / funkcija fizičke osobe	Odnos povezanog društva ili pojedinca sa društvom NLB Banka d.d., Sarajevo	Obaveze	Potraživanja BIL	Potraž. VBL (Poten. obav.)	Prihod	Rashod
			NLB Banka d.d., Sarajevo na dan 31.12.2018. prema navednim društvima / osobama			NLB Banka d.d., Sarajevo u 2018. godini prema navednim društvima/ osobama	
NOVA LJUBLJANSKA BANKA DD, LJUBLJANA	DJELATNOST BANAKA	ZNAČAJAN VLASNIČKI INTERES U BANC	47.921	3.831	550	38	758
NLB BANKA AD, BANJA LUKA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	3.027	4.781	-	178	1
NLB BANKA AD, PODGORICA	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	5	2.121	-	-	-
NLB BANKA AD, SKOPJE	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	3.315	3.915	-	-	-
NLB BANKA AD BEOGRAD	DJELATNOST BANAKA	POVEZANA BANKA (ZAJEDNIČKI VLASNIK)	45	12.289	-	-	-
NLB LEASING DOO SARAJEVO	FINANSIJSKI ZAKUP	ZAJEDNIČKI VLASNIK	8.759	-	5	21	5
PRVI FAKTOR DOO	OSTALE FINANCISKE USLUŽNE DJELATNOSTI	ZAJEDNIČKI VLASNIK	31	-	-	1	-
CBS INVEST DOO	AGENCIJE ZA PROMET NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	29	-	-	-	-
BH-RE DOO SARAJEVO	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	ZAJEDNIČKI VLASNIK	43	-	-	-	-
FIZIČKA LICA	ČLANOVI ORGANA UPRAVLJANJA I RUKOVOĐENJA I ČLANOVI NJIHOVIH PORODICA		691	820	99	49	7

26. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Primanja članova Uprave

	2019.	2018.
Neto plate	630	547
Porezi i doprinosi na neto plate	385	334
Ostala primanja	256	179
Porezi i doprinosi na ostala primanja	156	108
	1.427	1.168

Neto plate, porezi i doprinosi, uključujući i bonuse, veći su u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, razlog povećanje plaća i troškova edukacije.

Primanja članova Nadzornog i Odbora za reviziju Banke

	2019.	2018.
Isplaćene naknade članovima NO i OR	19	20
Porezi i doprinosi	4	5
	23	25

U toku 2019. i 2018. godine naknada je isplaćivana za dva člana Nadzornog odbora Banke i jednog člana Odbora za reviziju Banke, a koji nisu povezani sa većinskim vlasnikom Banke.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2019. godine
(Svi iznosi izraženi su u hiljadama KM, osim ako nije drugačije naznačeno)
27. Potencijalne i preuzete obaveze

Sljedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	2019.						Ukupno	2018.
	Stage 1		Stage 2		Stage 3			
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
Garancije	-	63.076	-	4.329	782	58	68.245	49.332
Akreditivi	-	3.049	-	79			3.128	720
Odobreni neiskorišteni krediti	-	70.867	-	5.544	110	106	76.627	102.504
	-	136.992	-	9.952	892	164	148.000	152.556
Manje: Rezervisanja za potencijalne gubitke	-	2.037	-	342	180	160	2.719	2.402
	-	134.955	-	9.610	712	4	145.281	150.154

U tabeli ispod prikazana je bruto izloženost Banke u obliku potencijalnih i preuzetih obaveza prema internom bonitetnom sistemu (interna klasifikacija) i prema nivoima kreditnog rizika (stage klasifikacija) na kraju godine:

	2019.						Ukupno	2018.
	Stage 1		Stage 2		Stage 3			
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni		
Interna klasifikacija								
A	-	64.474	-	4.032	-	17	68.523	73.773
B	-	59.555	-	1.535	-	4	61.094	66.955
C	-	12.963	-	4.385	270	11	17.629	11.022
D i E	-		-		622	132	754	806
	-	136.992	-	9.952	892	164	148.000	152.556

Promjene u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim rezervisanjima za potencijalne gubitke u 2019. godini prikazane su u nastavku:

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31.decembra 2018.	-	138.187	-	13.215	919	235	152.556
Nove izloženosti	-	84.499	-	4.851	657	8	90.015
Prestanak priznavanja ili dospijeće (isključujući otpis)	-	(86.468)	-	(7.306)	(676)	(121)	(94.571)
Transfer u Stage 1	-	1.451	-	(1.435)	-	(16)	-
Transfer u Stage 2	-	(581)	-	627	(8)	(38)	-
Transfer u Stage 3	-	(96)	-	-	-	96	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	136.992	-	9.952	892	164	148.000

27. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Iznos izloženosti na dan 31. decembra 2017.	-	124.893	-	4.537	536	162	130.128
Nove izloženosti	-	43.519	-	6.605	282	158	50.564
Prestanak priznavanja ili dospijeće (isključujući otpis)	-	(24.804)	-	(3.172)	-	(160)	(28.136)
Transfer u Stage 1	-	173	-	(124)	(49)	-	-
Transfer u Stage 2	-	(5.388)	-	5.388	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(206)	-	(19)	150	75	-
Promjene zbog modifikacija bez prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2018.	-	138.187	-	13.215	919	235	152.556

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Rezervisanja za potencijalne gubitke na dan 31. decembra 2018.	-	1.541	-	171	510	180	2.402
Nove izloženosti	-	1.423	-	160	76	8	1.667
Prestanak priznavanja ili dospijeće (isključujući otpis)	-	(841)	-	14	(404)	(119)	(1.350)
Transfer u Stage 1	-	26	-	(26)	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	(19)	-	23	(2)	(2)	-
Transfer u Stage 3	-	(93)	-	-	-	93	-
Stanje 31. decembra 2019.	-	2.037	-	342	180	160	2.719

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Ukupno
	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	Individualno ocijenjeni	Grupno ocijenjeni	
Rezervisanja za potencijalne gubitke na dan 31. decembra 2017.	-	1.168	-	159	365	162	1.854
Nove izloženosti	-	476	-	239	136	152	1.003
Prestanak priznavanja ili dospijeće (isključujući otpis)	-	120	-	(356)	(13)	(206)	(455)
Transfer u Stage 1	-	4	-	(3)	(1)	-	-
Transfer u Stage 2	-	(152)	-	152	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	(75)	-	(20)	23	72	-
Stanje 31. decembra 2018.	-	1.541	-	171	510	180	2.402

27. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)

Dodatno, Banka ima založen depozit u iznosu 4 miliona KM, po osnovu Ugovora o učešću u riziku i obavljanju agentskih poslova zaključenog sa NLB a.d. Banja Luka, a koji je opisan u Napomeni 12.

Sudski procesi u toku

Na dan 31.decembra 2019. godine protiv Banke je u toku 75 sudskih postupaka za koje se vrši ocjena pravnog rizika. Ukupna vrijednost navedenih sudskih postupaka sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine iznosi 13.408 hiljada KM; 292 hiljada EUR; 5 hiljada CHF i 50 USD.

U toku 2019. godine Banka je zaprimila 22 nove tužbe.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine okončano je 28 sudskih postupaka.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu. Iznos rezervisanja objelodanjen u napomeni 24b.

28. Poslovanje po segmentima

Segmentna analiza se upotrebljava za interno finansijsko izvještavanje rezultata poslovanja. Segmenti obuhvataju Corporate i SME, Mikro i Građani, Riznicu i Naplatu. Kamatni prihodi i rashodi su raspoređeni po segmentima upotrebom internih transfernih cijena (ITC), koje utvrđuje Sektor za upravljanje sredstvima, u zavisnosti od uslova koji vladaju na tržištu. Raspored zajedničkih troškova i troškova uslužnih i režijskih centara, vrši se putem odgovarajućih ključeva, odnosno planskih pondera.

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine:

	Corporate i SME	Mikro i građani	Riznica	Naplata	Ostalo	Banka
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod CB BiH	-	34.474	180.570	-	13.370	228.414
Kredit	337.940	431.466	100.093	3.422	-	872.921
Finansijska imovina po FVBU	-	-	-	1.448	-	1.448
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	98.382	-	-	98.382
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	35.343	35.343
Ostala aktiva	179	864	11	396	3.090	4.540
Ukupno aktiva	338.119	466.804	379.056	5.266	51.803	1.241.048
OBAVEZE						
Depoziti	273.804	731.628	16.768	2.271	-	1.024.471
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	34.338	-	-	34.338
Subordinirani dug	-	-	5.997	-	-	5.997
Ostale obaveze	1.149	6.269	2.749	74	7.991	18.232
Rezervacije za potencijalne i preuzete obaveze, za zaposlene i pravni rizik	1.890	540	1	293	2.173	4.897
Ukupno obaveze	276.843	738.437	59.853	2.638	10.164	1.087.935

28. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine:

	Corporate i SME	Mikro i građani	Riznica	Naplata	Ostalo	Banka
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod CB BiH	-	33.519	197.042	-	11.738	242.299
Kredit i plasmani bankama	289.883	401.596	100.114	3.254	-	794.847
Finansijska imovina po FVBU	-	-	-	1.719	-	1.719
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz OSD	-	-	76.938	-	-	76.938
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	25.179	25.179
Ostala aktiva	158	502	5.482	193	4.164	10.499
Ukupno aktiva	290.041	435.616	379.576	5.167	41.081	1.151.481
OBAVEZE						
Depoziti	227.932	692.842	22.599	2.965	147	946.485
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	39.530	-	-	39.530
Ostale obaveze	1.677	3.790	3.617	59	2.367	11.510
Rezervacije za potencijalne i preuzete obaveze. za zaposlene i pravni rizik	1.500	559	-	348	1.580	3.987
Ukupno obaveze	231.109	697.191	65.746	3.372	4.094	1.001.512

28. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2019. godinu:

	Corporate i SME	Mikro i građani	Riznica	Naplata	Banka
Prihodi po kamatama	10.053	29.535	2.146	1.228	42.962
Rashodi po kamatama	(1.398)	(3.652)	(2.463)	(19)	(7.532)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	8.655	25.883	(317)	1.209	35.430
Marža na aktivu	7.372	21.364	956	956	30.648
Marža na pasivu	(179)	2.696	(712)	20	1.825
ALM	-	-	2.957	-	2.957
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	7.193	24.060	3.201	976	35.430
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	(719)	(5.033)	67	1.423	(4.262)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	6.474	19.027	3.268	2.399	31.168
Neto nekamatni prihodi	1.996	15.213	1.220	1.284	19.713
Ukupni operativni prihodi	8.470	34.240	4.488	3.683	50.881
Ukupni troškovi	(4.117)	(21.906)	(2.045)	(1.739)	(29.807)
Dobit prije oporezivanja	4.353	12.334	2.443	1.944	21.074

28. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2018. godinu:

	Corporate i SME	Mikro i građani	Riznica	Naplata	Banka
Prihodi po kamatama	9.893	29.521	1.438	1.041	41.893
Rashodi po kamatama	(1.321)	(4.416)	(1.611)	(21)	(7.369)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	8.572	25.105	(173)	1.020	34.524
Marža na aktivu	6.960	20.546	525	822	28.853
Marža na pasivu	86	2.786	(94)	4	2.782
ALM	-	-	2.889	-	2.889
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	7.046	23.332	3.320	826	34.524
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	(3.051)	(2.447)	469	(659)	(5.688)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	3.995	20.885	3.789	167	28.836
Neto neamatni prihodi	1.715	12.911	1.512	568	16.706
Ukupni operativni prihodi	5.710	33.796	5.301	735	45.542
Ukupni troškovi	(3.681)	(20.855)	(1.890)	(1.721)	(28.147)
Dobit prije oporezivanja	2.029	12.941	3.411	(986)	17.395

29. Događaji nakon datuma izvještavanja

Slijedom naznaka izbijanja koronavirusa - COVID-19 (u daljnjem tekstu: koronavirus) u martu, Banka je poduzela potrebne mjere zaštite svojih ulagača, klijenata i zaposlenika, te osiguravajući sigurnosne uslove i pružanje usluga bez poremećaja. Kako se epidemija i širenje koronavirusa i dalje razvija, teško je predvidjeti puni opseg i trajanje njegovih poslovnih i ekonomskih implikacija. Zbog toga ove novonastale okolnosti mogu postaviti izazove pred poslovanje Banke, a zbog mjera i politika koje su državna tijela već provela, kao i dodatnih mjera i politika koje bi državna tijela mogla tek da provedu u budućnosti. Takve mjere i politike mogu značajno poremetiti poslovne aktivnosti Banke.

Banka procjenjuje da bi koronavirus mogao imati negativan utjecaj na kreditni portfelj, kvalitet finansijske imovine, dodatna umanjenja vrijednosti, rezervisanja itd. Opseg utjecaja na finansijske rezultate Banke trenutno nije moguće procijeniti s visokim stepenom sigurnosti, ali rukovodstvo Banke vjeruje da mogući negativni efekti izazvani COVID-19 neće uticati značajno na njenu likvidnost i kapitalnu adekvatnost, odnosno na kontinuitet poslovanja Banke. Također, postoji visoki stepen neizvjesnosti koji je vezan za buduće događaje koji će nastati kao posljedica koronavirusa.

Osim navedenog, nakon 31. decembra 2019. godine do dana izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo drugih događaja koji bi imali značajan uticaj na finansijske izvještaje za 2019. godinu ili da su od takvog značaja za poslovanje Banke da bi zahtijevali objavu u napomenama uz finansijske izvještaje za 2019. godinu.